

**AMENAJAMENT PASTORAL
PENTRU
U.A.T. CRAIVA
JUDEȚUL ARAD**

2026

**DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ
JUDEȚEANĂ ARAD**

**PRIMĂRIA COMUNEI
CRAIVA**

CUPRINS

INTRODUCERE
CAPITOLUL I. Situația teritorial-administrativă
1.1. Amplasarea teritorială a localității
1.2. Denumirea deținătorului legal
1.3. Documente care atestă dreptul de proprietate sau deținere legală. Istoricul proprietății
1.4. Gospodărirea anterioară a pajiștilor din amenajament
CAPITOLUL II. Organizarea teritoriului
2.1. Denumirea trupurilor de pajiște care fac obiectul acestui studiu
2.2. Amplasarea teritorială a trupurilor de pajiște. Vecinii și hotarele pajiștii
2.3. Constituirea și materializarea parcelarului și subparcelarului descriptiv.
2.4. Baza cartografică utilizată
2.5. Suprafața pajiștilor. Determinarea suprafețelor. Organizarea administrativă.
2.6. Enclave
CAPITOLUL III. Caracteristici geografice și climatice
3.1. Indicarea zonei geografice și caracteristicile reliefului
3.2. Altitudine, expoziție, pantă
3.3. Caracteristici pedologice și geologice
3.4. Rețeaua hidrografică
3.5. Date climatice
CAPITOLUL IV. Vegetația
4.1. Date fitoclimatice
4.2. Descrierea tipurilor de stațiune
4.3. Principalele specii de plante din vegetația pajiștilor permanente
4.4. Descrierea principalelor tipuri de pajiști
4.5. Habitatele de pajiști
4.6. Principalele specii de plante lemnoase din pajiști și fauna
4.7. Natura 2000
CAPITOLUL V. Cadrul de amenajare
5.1. Procedee de culegere a datelor din teren
5.2. Obiective social-economice și ecologice
5.3. Stabilirea categoriilor de folosință a pajiștilor
5.4. Fundamentarea amenajamentului pastoral
CAPITOLUL VI. Organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pajiștilor
6.1. Lucrări de repunere în valoare a suprafețelor de pajiști
6.2. Lucrări preliminare obligatorii de punere în valoare a pajiștilor
6.3. Metode de îmbunătățire a covorului ierbos prin fertilizare
6.4. Metode de îmbunătățire prin supraînsămânțare a pajiștilor degradate.
6.5. Folosirea pajiștilor
6.6. Construcții și dotări zoopastorale
CAPITOLUL VII. Descriere parcelară
CAPITOLUL VIII. Descrierea vegetației forestiere

8.1. Date generale:suprafața efectiv ocupată și distribuția vegetației forestiere
8.2. Descrierea stațiunii
8.3. Descrierea vegetației forestiere
8.4. Organizarea pășunatului: zonele admise la pășunat, zonele în care este permisă traversarea spre locurile de pășunat, zonele în care pășunatul este interzis
8.5. Hărți: harta pășunii împădurite, harta zonelor admise/interzise la pășunat și a celor în care este permisă traversarea.
CAPITOLUL IX. Diverse
9.1. Data intrării în vigoare a amenajamentului; durata acestuia
9.2. Colectivul de elaborare a prezentei lucrări
9.3. Hărțile ce se atașează amenajamentului: Anexe grafice; Anexe text
9.4. Evidența lucrărilor executate anual pe fiecare parcelă
9.5. Poze pajiști U.A.T. Craiva, județul Arad
9.6. O.S.P.A.- Studiul pedologic și agrochimic.
9.7. Hărți
BIBLIOGRAFIE

I A R B A...

" Iarba este iertarea naturii, binecuvântarea ei constantă. Câmpii călcate de lupte, saturate de sânge, sfâșiate de urmele roților de tun, înverzesc din nou cu iarba, iar măcelul se uită. Păduri putrezesc, recolte pier, flori dispar, dar iarba este nemuritoare. Semănată de vânturi, de către păsările călătoare, de firea subtilă a stihiiilor care sunt păstorii și servitorii ei, îndulcește profilul aspru al lumii. Ea invadează singurătatea deșerturilor, urcă pantele, înverzește și culmile nemângâiate ale munților, schimbă climate și determină istoria, caracterul și destinul națiunilor. Nu poartă blazonul de floare pentru a vrăji simțurile cu strălucire și splendori, dar culoarea ei simplă este mai fermecătoare decât crinul sau trandafirul. Nu produce fructe în pământ sau aer, dar dacă recolta sa ar lipsi un singur an, foamea ar depopula lumea" *Kansas Magazine*, 1872
J.J.INGALLS (1833 - 1900) Senator de Kansas, SUA

INTRODUCERE

Pajiștile sunt un element esențial al sistemelor de agricultură durabilă, care răspund exigențelor cererii de alimente sănătoase și de calitate superioară. În plus, pe lângă rolul decisiv de asigurarea furajelor pentru animale, pajiștile au o funcție importantă în dezvoltarea mediului înconjurător reflectată prin: conservarea biodiversității, îmbunătățirea fertilității solurilor, fixarea simbiotică a azotului, echilibru hidrologic, prevenirea inundațiilor și alunecărilor de teren, reținerea carbonului și calitatea peisajului.

Din cele mai vechi timpuri iarba produsă pe pajiști a constituit furajul de bază pentru creșterea animalelor ierbivore domestice, ceea ce a determinat o expansiune a pajiștilor printr-o luptă continuă a omului cu vegetația forestieră, pentru a produce hrană animalelor, care îi asigură mijloace de trai precum alimente (lapte, carne) și materii prime (lână, piei), forțe motrice pentru transport și lucrările câmpului cât și alte necesități, ce a permis dezvoltarea primelor civilizații umane.

În zilele noastre, sistemele de creștere a animalelor bazate pe valorificarea pajiștilor, trebuie să facă față necesităților de hrană tot mai mari, având în vedere ca producția de furaje obținute pe aceste suprafețe să țină pasul cu cerințele tot mai mari de carne și lapte și cu schimbările climatice. În același timp, producerea furajelor pe pajiști trebuie să reducă competiția din cadrul terenului arabil pentru producerea hranei oamenilor, a animalelor și a biocombustibililor.

ROLUL PAJIȘTILOR ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A AGRICULTURII

„Dezvoltarea durabilă este un proces complex ce se desfășoară prin și sub intervenția umană, care vizează dezvoltarea societății, materializarea lui bazându-se pe faptul că dezvoltarea durabilă a întregului este asigurată de dezvoltarea durabilă a fiecărei părți a activității umane „(MARUȘCA și colab., 2010).

În acest sens, dezvoltarea durabilă a agriculturii constituie o parte a acestui proces, agricultura fiind o componentă indispensabilă a acesteia (MOTCĂ și colab. 1994). Creșterea animalelor, în special a bovinelor și ovinelor, are un rol însemnat în imprimarea unui comportament antientropic prin care se realizează durabilitatea agriculturii.

Pajiștile sunt un element esențial al sistemelor de agricultură sustenabilă reprezentat prin: asigurarea furajelor, bunăstarea animalelor, calitatea solurilor și folosirea optimă a terenurilor slab productive, în special pentru producerea biomasei, sursă energetică regenerabilă.

Prin plantele furajere din pajiști se intensifică procesul de fotosinteză din ecosisteme și se introduce în sol o cantitate mai mare de materie organică, menținându-se în sol o viață biologică activă.

Prin rădăcinile plantelor furajere de pajiști, care au rol de liant în prezența materiei organice, se oprește procesul de distrugere a structurii granulare a solurilor, în cele mai multe cazuri conducând la îmbunătățirea acestora (MOCANU, HERMENEAN, 2013; SIMTEA și colab., 1990).

Alături de administrarea gunoiului de grajd, plantele furajere de pajiști au un rol însemnat în menținerea conținutului de humus din sol, fapt ce imprimă o portanță ridicată solului, care atenuază acțiunea de tasare a animalelor și a mașinilor agricole grele. Asolamentele cu sole înierbate au un rol esențial în menținerea microfaunei din sol și în întreruperea ciclurilor biologice pentru boli și dăunători, ceea ce conduce la reducerea cantităților de pesticide, care sunt nocive pentru microfaună și mediu înconjurător.

Pe lângă rolul principal de asigurare a necesarului de furaje pentru cel puțin 60% din efectivul de bovine și 80% din efectivul de ovine, pajiștile au o serie de

funcții importante în dezvoltarea rurală și a mediului înconjurător. Toate activitățile conexe care rezultă din folosirea și valorificarea pajiștilor precum prelucrarea produselor animaliere, colectarea florei medicinale, apicultura etc., constituie o altă funcție economică importantă a acestor suprafețe.

Pajiștile permanente constituie importante habitate pentru animalele sălbatice și de conservare a biodiversității speciilor de plante și animale.

Prin diversitatea speciilor de plante și de animale, pajiștile permanente înnobilează și înfrumusețază mediul înconjurător, oferind importante spații de recreere pentru civilizația umană.

Datorită unei gospodăriri necorespunzătoare, este perturbată din cauza agresivității unor specii de plante invazive care au înlocuit speciile valoroase în proporție ridicată.

Balanța estimativă de azot fixat biologic (NFB) în agroecosistemele de pajiști și culturi de leguminoase este de: 30 kg/ha pe an pentru pajiștile permanente; 80 kg/ha pe an pentru pajiștile temporare și de 160 kg/ha pe an pentru leguminoasele perene. (MARUȘCA și colab., 2010).

Fixarea anuală a azotului atmosferic de către leguminoase prin culturi furajere permit reducerea costurilor de producție și a riscurilor de poluare cu nitrați. Prin îmbogățirea materiei organice în compuși azotați, ca urmare a fixării biologice a azotului, leguminoasele stabilesc direct sau indirect interacțiuni pozitive cu speciile vecine, interacțiuni ce se manifestă mai ales în condiții pedoclimatice dificile, limitând efectele negative ale competiției interspecifice.

Conform literaturii de specialitate cantitatea estimată de CO₂ stocat în agroecosistemele de pajiști permanente este de 4,7 t/ha pe an, în cele de pajiști temporare de 4,2 t/ha pe an, față de doar 1,8 t/ha pe an de CO₂ stocat de culturile cerealiere

O contribuție esențială își aduc plantele furajere din pajiști și pentru creșterea capacității de reținere a apei și a posibilității de a o ceda când plantele au nevoie de ea.

Comparativ cu culturile anuale, pajiștile permanente au un efect protector pentru calitatea apei, regularizarea fluxului de apă și a poluanților.

După pădure, pajiștea este cea mai importantă sursă de reținere și filtrare a apei pluviale (DUMITRESCU și colab., 1979).

Reducerea efectivelor de animale a atras după sine diminuarea considerabilă a suprafeței de pajiști și culturi furajere necesare pentru asigurarea hranei acestora. Ca urmare, o mare parte din suprafețele ocupate cu aceste culturi au fost abandonate.

Este oportună reintroducerea în circuitul agricol a acestor suprafețe pentru obținerea de biomasă necesară producerii biocombustibililor, aceasta în contextul în care astăzi, mai mult ca oricând, criza combustibililor fosili este în plină desfășurare și se pune tot mai mult accent pe utilizarea mai largă a energiilor regenerabile, nepoluante.

Factorii limitativi ai productivității pajiștilor.

Datorită faptului că pajiștile sunt amplasate în condiții staționale foarte variate, ocupând, de regulă, suprafețele improprii altor culturi, fie datorită proprietăților fizico-chimice deficitare ale solului, fie datorită orografiei terenului sau a temperaturii insuficiente cu durată prea scurtă de vegetație de la altitudini mai înalte și alte cauze, productivitatea lor este strâns legată, atât de condițiile de mediu în care se găsesc, cât și de activitățile omului și animalelor sale.

Din datele MADR prezentate în „Programul național de reabilitare a pajiștilor 2005-2008”, factorii limitativi pentru producția de furaje pe pajiști sunt în ordine: aciditatea solului, eroziunea, excesul de umiditate, salinitate și alcalinitate, textura solului și altele care ajung să influențeze 60 % din suprafața pajiștilor permanente.

Pe de altă parte productivitatea pajiștilor este influențată direct de acțiunea unor factori biotici și antropogeni precum abandonul și valorificarea necorespunzătoare, dezechilibrul hidric, poluare etc.

Astfel, întreținerea și exploatarea necorespunzătoare a făcut ca: 26 % din suprafața de pajiști permanente să fie invadată de vegetație ierboasă nevaloroasă precum țapoșica (*Nardus stricta*), bărboasa (*Botriochloa ischaemum*), feriga mare (*Pteridium aquilinum*), târsa (*Deschampsia caespitosa*), șteviile (*Rumex sp.*), știrigoaia (*Veratrum album*), urzica (*Urtica dioica*) etc., 9 % să fie acoperită cu vegetație lemnoasă de arbuști (păducel, măceș, alun, mur, etc.) și puieți de arbori, iar 11% să fie invadate de mușuroaie multianuale înțelenite.

La toate acestea se adaugă faptul că pe majoritatea suprafeței de pajiști permanente se manifestă o fertilitate scăzută, iar absența fertilizării organice sau minerale nu permite crearea condițiilor favorabile speciilor furajere valoroase și sporirea producției pajiștilor.

Practic nu există suprafață de pajiști care să nu fie afectată de cel puțin unul din acești factori limitativi. Creșterea producției pajiștilor este posibilă doar prin măsuri ameliorative de înlăturare sau de diminuare a acțiunii acestor factori limitativi.

Pajiștea trebuie să fie tratată ca oricare cultură din arabil, dacă dorim eficiență economică de la acest mod de folosință agricolă.

În trecutul nostru nu prea îndepărtat și în țările dezvoltate, care sunt de mult integrate în Civilizația pastorală, pășunea sau fâneața, erau și sunt considerate o importantă resursă furajeră, întreținute și valorificate corespunzător, pentru a obține rezultatele economice scontate.

Obiective și direcții în cultura pajiștilor.

Conform Codului de Bune Condiții Agricole și de Mediu (GAEC), stabilite în Regulamentul Consiliului Uniunii Europene (CE) numărul 1782/2003, țara noastră trebuie să acorde o atenție deosebită acestui patrimoniu pastoral prin menținerea suprafeței existente la 1 ianuarie 2007 (GAEC 11), asigurarea unui nivel minim de întreținere (GAEC 7) și evitarea instalării vegetației nedorite pe terenurile agricole (GAEC 10).

Condițiile ecologice foarte diferite în care sunt situate pajiștile, precum și schimbările socio - economice din țara noastră care au condus la un anumit stadiu de degradare o abordare integrată și interdisciplinară în vederea elaborării de noi soluții pentru gospodărirea rațională a patrimoniului pastoral.

Obiectivul fundamental pentru punerea în valoare a pajiștilor este sporirea producției totale de furaje și a calității acestora, în concordanță cu o conversie optimă în produse animale ca urmare a unei bune valorificări a acestor suprafețe. Obiective specifice:

Gestionarea științifică și tehnologică a patrimoniului pastoral în scopul asigurării unei agriculturi durabile (utilizarea nutrienților, conservarea biodiversității, menținerea nealterată a peisajului, exploatarea economică, protecția mediului, bunăstarea animalelor);

Creșterea valorii nutritive a covorului ierbos, care să asigure o hrănire echilibrată și eficientă a diferitelor categorii de animale, îndeosebi din speciile

bovine și ovine, pentru obținerea de produse zootehnice sănătoase și asigurarea bunăstării animalelor;

Adaptarea tehnologiilor paștilor semănate și permanente și de creștere a animalelor, specifice fiecărei condiții staționale, pentru realizarea unor sisteme agricole durabile, cu efecte minime cauzate de schimbările climatice;

Fundamentarea științifică și dezvoltarea de tehnologii noi pentru producerea ecologică a furajelor și conversia lor în produse animaliere (carne - lapte) cu o valoare biologică ridicată, menținerea biodiversității și protecția mediului;

Realizarea cantității anuale de semințe de graminee și leguminoase perene de paști, din soiurile autohtone, necesară pentru lucrările de îmbunătățire;

Folosirea suprafețelor mai slab productive pentru producerea de biomasă, importantă resursă regenerabilă, promovându-se punerea în valoare a acestora prin reconversia și reorientarea potențialului de producție.

Direcții de acțiune

Gospodărirea nerațională a paștilor permanente, coroborată cu acțiunea factorilor naturali au condus, în decursul timpului, la o degradare avansată prin invadarea de mușuroaie, vegetație nevaloroasă, apariția eroziunii și alunecărilor. Stoparea procesului de degradare a paștilor permanente și menținerea producției și calității furajelor au o importanță deosebită pentru protecția mediului și păstrarea biodiversității.

În această direcție, elaborarea unor noi strategii de creștere a suprafețelor de paști eligibile și a activităților economice de creștere a animalelor, cu respectarea bunelor condiții agricole și de mediu, este necesară pentru creșterea absorbției fondurilor europene, păstrarea raportului dintre suprafața de paști permanente și suprafața agricolă utilizată și mărirea numărului de exploatații de creștere a animalelor erbivore.

În vederea creșterii suprafețelor eligibile, la articolul 6 din Legea nr. 86/2014 privind aprobarea OUG nr. 34/2013 - Organizarea, administrarea și exploatarea paștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, se stipulează că modul de gestionare a paștilor se stabilește prin amenajamente pastorale.

Pentru conservarea și utilizarea durabilă a paștilor, importante datorită diversității lor biologice mari, este necesară dezvoltarea unor planuri speciale de management care să conțină măsuri specifice de îngrijire și întreținere, recoltarea la momentul optim a fânșurilor, folosirea rațională a pășunilor ca durată de pășunat, încărcarea cu animale, circulație, etc.

Prin aceasta se asigură realizarea unor condiții de implementare a dezvoltării durabile, prioritate globală pentru secolul XXI, stabilite prin acordul internațional al Conferinței Mondiale de la Rio de Janeiro din anul 1992 și adoptarea Agendei 21, „The Earth's Nation Plan”, semnată fiind și România.

Instrumentele de management al paștilor

În vederea asigurării unui management corespunzător a unei paști permanente, trebuie să fie utilizate atât instrumente tehnice și juridice de specialitate, cât și instrumente de ordin financiar fără de care nu ar fi posibilă materializarea măsurilor tehnice și juridice.

Instrumente tehnice și juridice:

Conform Hotărârii de Guvern nr. 1064 11/12/2013, art. 4, administrarea paștilor aflate în domeniul public și/sau privat al comunelor, orașelor, municipiilor și al municipiului București se face de către consiliile locale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

În administrarea pajiștilor unei localități principalul instrument utilizat este planul de management, respectiv modul de gestionare a pajiștilor ce se stabilește prin amenajamente pastorale, ce îndeplinește un dublu rol, fiind atât un instrument juridic (solicitat și prevăzut de lege), cât și un instrument tehnic (necesită implicarea specialiștilor în cercetare din diferite domenii și elaborarea unor seturi de măsuri tehnice care să conducă la păstrarea compoziției floristice, a ratei de creștere a plantelor și de randament al pajiștilor, pentru a asigura cerințele nutriționale ale animalelor (OUG nr. 34/2013, OR. nr.544 din 21/06/2013, HG 1064 din 11/12/2013).

În Hotărârea de Guvern nr.1064 11/12/2013, la art. 8 alin.(1), se specifică faptul că modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale, în condițiile legii., iar la art. 12, se prevăd următoarele: „Responsabilitatea pentru respectarea bunelor condiții agricole și de mediu revine exclusiv utilizatorilor.”

Legislația în domeniu face referire la:

Ordonanța de Urgență a Guvernului - OUG nr. 34/2013 (act publicat în Monitorul Oficial nr. 267 din 13 mai 2013) privind - organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991.

ORDIN nr. 544 din 21 iunie 2013, privind - metodologia de calcul a încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște, emis de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (act publicat în Monitorul Oficial nr. 386 din 28 iunie 2013).

HOTARÂRE nr. 1.064, din 11 decembrie 2013, privind Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, document emis de Guvernul României (act publicat în Monitorul Oficial nr. 833 din 24 decembrie 2013).

Legea nr. 86/2014 privind aprobarea OUG nr. 34/2013 - Organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările de rigoare - OUG 63/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul agriculturii, document emis de Guvernul României (act publicat în Monitorul Oficial al României, Partea 1, nr. 730/7.10. 2014).

Hotărârea nr. 78/2015 privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013.

Instrumentele de management al pajiștilor

În vederea asigurării unui management corespunzător a unei pajiști permanente, trebuie să fie utilizate atât instrumente tehnice și juridice de specialitate, cât și instrumente de ordin financiar fără de care nu ar fi posibilă materializarea măsurilor tehnice și juridice.

Instrumente tehnice și juridice

Conform Hotărârii de Guvern nr.1064 11/12/2013, art. 4, administrarea pajiștilor aflate în domeniul public și/sau privat al comunelor, orașelor, municipiilor și al municipiului București se face de către consiliile locale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

În administrarea pajiștilor unei localități principalul instrument utilizat este planul de management, respectiv modul de gestionare a pajiștilor ce se stabilește prin amenajamente pastorale, ce îndeplinește un dublu rol, fiind atât un instrument juridic (solicitat și prevăzut de lege), cât și un instrument tehnic (necesită implicarea

specialiștilor în cercetare din diferite domenii și elaborarea unor seturi de măsuri tehnice care să conducă la păstrarea compoziției floristice, a ratei de creștere a plantelor și de randament al pajiștilor, pentru a asigura cerințele nutriționale ale animalelor (OUG nr. 34/2013, OR. nr.544 din 21/06/2013, HG 1064 din 11/12/2013).

Amenajamentul pastoral

În vederea creșterii suprafețelor eligibile, la articolul 6 din Legea nr. 86/2014 privind aprobarea O.U.G. nr. 34/2013 Organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, se stipulează că modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale (Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014 Anexa la Norme metodologice).

Scopul amenajamentului pastoral constă în reglementarea și organizarea în timp și spațiu a producției erbacee din pajiști, potrivit condițiilor staționale locale și incidenței măsurilor de agromediu, astfel ca să se asigure o gospodărire rațională a acestora, având în același timp ca țintă și menținerea biodiversității și protejarea mediului înconjurător (Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Amenajamentul pastoral reprezintă „documentația care cuprinde măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare ameliorării și exploatării pajiștilor”, în conformitate cu obiectivele de management al pajiștilor prevăzute în Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 (art.1, lit. a. din H.G. nr.1064 11/12/2013).

Măsurile prevăzute în amenajamentul pastoral se elaborează astfel încât să țină cont de exigențele economice, sociale și culturale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei.

Potrivit prevederilor art. 9, alin. (9) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2013, proiectul de amenajament pastoral se întocmește potrivit ghidului-cadru elaborat de Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Pajiști Brașov.

Proiectul de amenajament pastoral va cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente:

- a) descrierea situației geografice, topografice și planul parcelar al pajiștilor aflate pe teritoriul unității administrativ- teritoriale;
- b) descrierea solului și a florei;
- c) capacitatea de pășunat a pajiștii;
- d) lucrările de îngrijire și îmbunătățire a pajiștilor;
- e) planul de fertilizare și măsurile agropedoameliorative.

În condițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013, în vederea întreținerii și utilizării suprafețelor de pajiști, precum și pentru conservarea, ameliorarea și păstrarea biodiversității acestora,

utilizatorii pajiștilor au obligația să aplice pe fiecare parcelă acțiunile tehnice cuprinse în proiectul de amenajament pastoral, precum și planul de fertilizare.

Întocmirea planului de fertilizare și stabilirea măsurilor agropedoameliorative se fac de către oficiile de studii pedologice și agrochimice județene.

Obiectivele amenajamentului pastoral sunt:

- inventarierea pajiștilor de pe teritoriul unității administrativ teritoriale;
- studierea caracteristicilor fondului pastoral ce se amenajează;
- furnizarea materialului documentar necesar pentru planificarea lucrărilor de ameliorare a pajiștilor pentru gospodărirea fondului pastoral.

Principiile fundamentale de respectat la întocmirea amenajamentului pastoral, conform - Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale (2014) sunt:

- a. asigurarea producției de furaje pentru tot parcursul anului (conveier);
- b. asigurarea creșterii calitative și cantitative a producției de furaje ;
- c. elaborarea lucrărilor de îmbunătățire ținând cont de condițiile pedo-climatice și potențialul zonei ce va fi amenajată;
- d. respectarea metodologiei de întocmire din prezentul ghid;
- e. respectarea angajamentelor, codurilor de bune practici, legislației și a măsurilor de agromediu sub incidența cărora intră pajiștea ce va fi amenajată;
- f. respectarea întocmai a măsurilor, a lucrărilor impuse de către amenajament și a graficului de execuție a acestuia.

Consiliile locale au obligația să elaboreze amenajamentul pastoral, valabil pentru toate pajiștile aflate pe unitatea administrativ-teritorială în cauză, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență 34/2013.

Conform Legii nr. 86/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, pentru punerea în valoare a pajiștilor aflate în domeniul public al comunelor, orașelor, respectiv al municipiilor și pentru folosirea eficientă a acestora, unitățile administrativ-teritoriale, prin primari, în conformitate cu hotărârile consiliilor locale, în baza cererilor crescătorilor de animale, persoane fizice sau juridice având animalele înscrise în RNE, încheie contracte de concesiune/închiriere, în condițiile legii, pentru suprafețele de pajiști disponibile, proporțional cu efectivele de animale deținute în exploatare, pe o perioadă cuprinsă între 7 și 10 ani.

Utilizator de pășuni și fânețe - „crescător de animale, persoană fizică având animalele înscrise în Registrul național al exploatareilor (RNE)/crescător de animale, persoană juridică de drept public sau de drept privat, constituită conform prevederilor Codului civil, având animale proprii sau ale fermierilor membri înscrise în RNE, care desfășoară activități agricole specifice categoriei de folosință pășuni și fânețe, conform clasificării statistice a activităților economice în Uniunea Europeană pentru producția vegetală și animală, care deține legal dreptul de folosință asupra suprafeței agricole și care valorifică pășunea prin pășunare cu efective de animale sau prin cosire cel puțin o dată pe an;” (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 267 din 13 mai 2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014).

Deținători de pajiști - titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, potrivit legii civile, au calitatea de posesori ori deținători precari ai pajiștilor. (Legea 86/2014)

Regulamentul de utilizare și gestionare al pajiștilor, este inclus în „amenajamentul pastoral”, iar „autoritatea contractantă are obligația de a include în cadrul documentației de concesiune sau închiriere a pajiștilor amenajamentele pastorale și condiții speciale de îndeplinire a contractului, cu respectarea prevederilor legale în vigoare” (art.6 alin.(2) din HG nr. 1064 11/12/2013).

Scopul final al punerii în practică a amenajamentelor pastorale constă în diminuarea sau înlăturarea procesului de degradare a pajiștilor permanente printr-un mod rațional de gospodărire a fondului pastoral național, premisă sigură a practicării unei agriculturi durabile, condiții ce asigură o dezvoltare rurală echilibrată din punct de vedere economic, de protecție a mediului și de păstrare a

tradițiilor, conform literaturii de specialitate și Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale 2014.

Controlul aplicării prevederilor proiectelor de amenajamente pastorale de către proprietari/utilizatori se realizează de inspectori din cadrul Agenției Naționale pentru Zootehnie «Prof. Dr. G.K. Constantinescu» prin oficiile județene de zootehnie.

Proiectele de amenajamente pastorale prevăzute la art. 8 alin. (1) din Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013, astfel cum au fost modificate și completate prin Hotărârea Guvernului nr.78/2015, se aprobă, în condițiile legii, de consiliile locale în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a hotărârii amintite anterior.

Prezentul amenajament pastoral a fost întocmit pentru pajiștile situate pe teritoriul administrativ al U.A.T. CRAIVA, județul Arad. Elaborarea amenajamentului pastoral s-a realizat în conformitate cu Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale, al Institutului de Cercetare Dezvoltare pentru Pajiști Brașov-2014.

CAPITOLUL I . SITUAȚIA ADMINISTRATIV - TERITORIALA

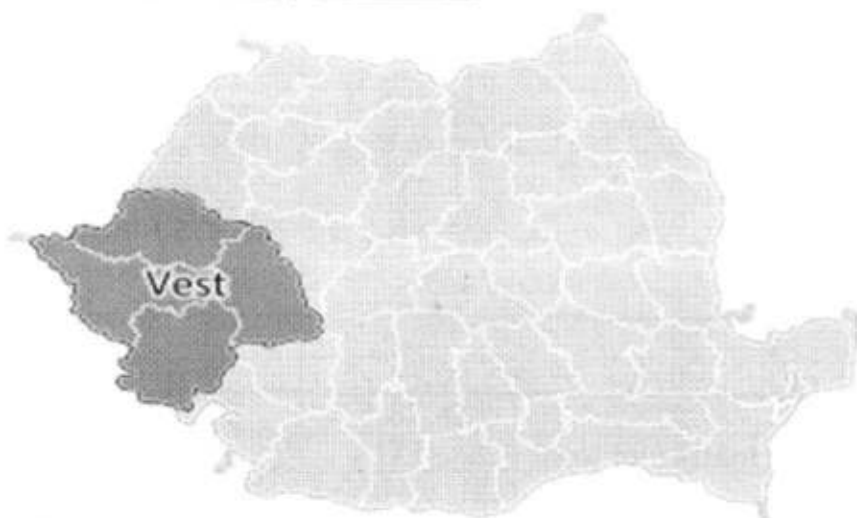
1.1. Amplasarea teritorială a localității

Pajiștile analizate se află pe teritoriul administrativ al comunei Craiva.

Aceasta este situată în:

Regiunea : V Vest , Județul: Arad

Regiunea de dezvoltare Vest cuprinde teritoriile a patru județe: Timiș, Arad, Caraș-Severin și Hunedoara.

Craiva este o comună în județul Arad, Crișana, România, formată din satele Chișlaca, Ciuntești, Coroi, Craiva (reședința), Măraș, Rogoz de Beliu, Stoinești, Susag, Șiad și Tălmaci.

Comuna Craiva se află în zona de contact a Câmpiei Cermeiului cu Munții Codru-Moma, pe cursul superior al Râului Sârtis. Fiind amplasată în N-E județului Arad, aceasta se învecinează cu comunele Beliu, Hășmaș, Apateu, Cermei, și Județul Bihor.

1.2. Denumirea deținătorului legal

Pajiștile situate pe teritoriul administrativ al localităților Chișlaca, Ciuntești, Coroi, Craiva (reședința), Măraș, Rogoz de Beliu, Stoinești, Susag, Șiad și Tălmaci se află în proprietatea comunei Craiva și în administrarea Consiliului local, proprietatea persoanelor fizice și juridice, menționate în tabelul anexat.

Adresa sediului Consiliului Local, este localitatea Craiva, nr. 108, județul Arad, România.

1.3. Documente care atestă dreptul de proprietate sau deținere legală. Istoricul proprietății

Pășunile comunei Craiva au fost dobândite în anul 1922 ca urmare a aplicării Legii pentru reforma agrară din anul 1921.

Pășunile din prezentul studiu au fost în administrarea Primăriei Craiva din anul 1922 până în anul 1983, când în baza Decretului 72/1983 au trecut în administrarea Ministerului Silviculturii prin Ocolul Silvic Beliu.

Din anul 1991 dreptul de proprietate sau deținere legală asupra pajiștilor: proprietatea persoanelor fizice și juridice conform Legii fondului funciar.

Suprafața de pajiști aflată în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice sau a asociațiilor acestora se stabilește pe baza datelor din Registrul agricol. Pentru un bun început, este necesară clarificarea și prezentarea documentelor privind dreptul de proprietate sau deținerea legală, având în vedere că durata amenajamentului, este de 10 ani, cât și a unor litigii care pot apărea pe parcurs.

Un interes aparte se acordă suprafețelor de pajiști existente la 1 ianuarie 2007 pentru care România, în protocolul de aderare la Uniunea Europeană se obligă să le mențină.

La momentul întocmirii Amenajamentului pastoral, în proprietatea persoanelor fizice și juridice din comuna Craiva sunt 1731,48 ha pășune, conform Listei parcelelor de pășune, comunicat de Primaria comunei Craiva.

Tabelul 1.3.

Nr. crt.	Localitatea	Suprafața (ha) PASUNE	Suprafața (ha) FANETE	TOTAL Suprafața (ha)	Din care la consiliul local
1.	CRAIVA	211,18	0	211,18	211,18
2.	CHISLACA	380,77	0	380,77	380,77
3.	COROI	259,46	0	259,46	259,46
4.	CIUNTESTI	140,00	0	140,00	140,00
5.	MARAUȘ	90,00	0	90,00	90,00
6.	ROGOZ DE BELIU	23,00	0	23,00	23,00
7.	STOINEȘTI	99,50	0	99,50	99,50
8.	SUSAG	402,15	0	402,15	333,34
9.	SIAD	93,00	0	93,00	93,00
10.	TALMACI	32,42	0	32,42	19,85
	TOTAL	1731,48	0	1731,48	1650,11
Total comuna Craiva: 1731,48 Ha					

La suprafețele contractate și subvenționate de APIA se vor respecta măsurile de bune practici agricole pentru agromediu, pentru a ține seama în continuare de gospodărirea adecvată a lor în consens cu bunele practici agricole și restricțiile de agromediu asumate și respectate de contractanți.

La data întocmirii amenajamentului pastoral, suprafața declarată la APIA nu intra sub incidența măsurilor de agromediu.

În fiecare an trebuie verificat dacă suprafețele de pajiște din UAT Craiva care fac obiectul prezentului amenajament pastoral, fac obiectul măsurilor de agromediu sau alte forme de protecție care impun măsuri speciale de utilizare și întreținere. Acest fapt este necesar deoarece pot fi incluse noi suprafețe în cadrul ariilor protejate sau pot apărea unele noi pe parcursul celor 10 ani de acțiunea prezentului document.

1.4 Gospodărirea anterioară a pajistilor din amenajament.

Pajiștile aparținătoare Comunei Craiva sunt folosite în regim de pășune prin pășunat liber (continuu), atât cu oile cât și cu vacile din localitate cât și din satele aparținătoare.

Din punct de vedere calitativ și cantitativ, pasunea este în general medie, în unele parcele este slabă, iar în altele este medie spre bună, prezentând mai mulți factori limitativi cum ar fi: zone cu vegetație care indică excesul de umiditate sau perioade de secetă; subpășunatul sau suprapășunatul; prezența speciilor dăunătoare; prezența mușuroaielor; pășunat în afara perioadelor indicate sau pe

timp nefavorabil . Aceștia sunt doar câțiva din factorii limitativi și de degradare al covorului ierbos pe pajiștile permanente.

În funcție de compoziția floristică și determinările de pe teren, se estimează o producție medie de cca. 6-8 t/ha masă verde, în funcție de condițiile staționale și de cauzele degradării pajiștilor.

Pentru a ne apropia cât de cât de realitate, putem să apelăm la un artificiu de calcul pornind în mod invers de la o încărcare cu animale, durată, sezon de pășunat și necesarul zilnic de masă verde (MV) a unui animal. Astfel, o unitate vită mare (UVM) în condiții normale de sațietate pe o pășune consumă în medie 50 kg MV/zi. Animalele au pentru o perioadă, o abundență mai mare de iarbă, la începutul verii, când consumă *"pe săturate"*, dar și o lipsă de iarbă spre toamnă, când adesea flămânzesc pe pășune, necesitând a fi furajate din alte surse.

De aceea, pe viitor este necesar a avea pe pășuni suprafețe (ploturi) de control de câte 6 - 10 mp în 3 - 4 repetiții, împrejmuite, în funcție de diversitatea condițiilor, ploturi care se cosesc de 2 - 5 ori în raport cu ciclurile normale de pășunat. Numai astfel putem cunoaște producția reală de iarbă și o putem utiliza pentru întocmirea viitoarelor amenajamente.

Categoriile de animale care pășunează în prezent sunt reprezentate de ovine, caprine și bovine .

CAPITOLUL II ORGANIZAREA TERITORIULUI

2.1. Denumirea trupurilor de pajiști care fac obiectul acestui studiu

U.A.T. Craiva deține în prezent o suprafață totală de 1731,48 ha pajiști, întreaga suprafață fiind pășune.

Situația concretă referitoare la fiecare pajiște în parte din punct de vedere administrativ, categoria de folosință a terenului, suprafața (ha) sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Denumirea trupurilor de pajiști din U.A.T. Craiva

Tabelul 2.1.

Nr. crt.	Localitatea/Trup de pajiste	Parcele descriptive componente	Suprafata (ha)
1	TALMACI /TRUP1	Ps874/1, Ps898/28, Ps 890, Ps 898	32,42
2	SUSAG/ TRUP 2	Ps 23,Ps18, Ps 20, Ps 12, Ps 12, P18	134,35
3	SUSAG /TRUP 3	Ps 935, Ps 936/1, Ps 929, Ps 1463, Ps 1455, Ps 1463, Ps 1450, Ps 1453	158,32
4	SUSAG/TRUP 4	Ps 176, Ps 803, Ps 807,Ps 798, Ps 796,Ps 795, Ps 1016, Ps 1021, Ps 1021,	251,85
5	CRAIVA/TRUP 5	Ps 789, Ps 783	41,83
6	CRAIVA/TRUP 6	Ps 1037, Ps 1037/1,Ps 1386	26,97

7	COROI/TRUP 7	Ps 1436, Ps 1434, Aiz 1493, Aiz 1491, Aiz 1546	28,0
8	COROI/TRUP 8	Ps 1537, Ps 1537/1, Ps 1609, Ps 1620, Ps 1599, Ps 1567, Ps 1552, Ps 1609	231,46
9	CHISLACA/TRUP 9	Ps 1591, Ps 1597/4, Ps 1597/3, Ps 1597, Ps 1646/1, Ps 1646, Ps 1660, Ps 1824/1, Ps 1666, Ps 1659, Ps 1658, Ps 1658/1, Ps 1758, Ps 1756, Ps 1756	365,77
10	CHISLACA/TRUP 10	Ps 1788, Ps 1783, Ps 1863	15,0
11	SIAD/TRUP 11	Ps 269, Ps 295	18,0
12	SIAD/TRUP 12	Ps 428	8,0
13	SIAD/TRUP 13	Ps 1120, Ps 1134, Ps 1106	67,0
14	ROGOZ DE BELIU/TRUP 14	Ps 398, Ps 433, Ps 388	23,0
15	STOINESTI/TRUP 15	Ps 428	12,5
16	STOINESTI/TRUP 16	T 265, Ps deal Stoinesti	87,0
17	CIUNTESTI/TRUP 17	T 267, Ps Valani	50,0
18	CIUNTESTI/TRUP 18	T269, Ps Ciuntesti	90,0
19	MARAUS/TRUP 19	Ps 1253, Ps 1262, Ps 1261, Ps 1269, Ps 1273, Ps 1291, Ps 1257, Ps 1243, Ps 1202, Ps 1223, Ps 1215	85,0
20	MARAUS/TRUP 20	Ps 728, Ps 729	5,0
	TOTAL		1731,48

Există și situația în care pășunile care nu sunt destinate pășunatului sunt cosite, iar fânul asigură hrana animalelor .

2.2 Amplasarea teritoriala a trupurilor de pajiste. Vecinii si hotarele pajistii.

Amplasarea teritorială a trupurilor de pajiște precum și a parcelelor de pajiște sunt limitrofe cu localitățile comunei și cuprind o suprafață de 1731,48 ha.

La acest punct se prezintă răspândirea în teritoriu, amplasarea și eventual alte caracteristici care pot avea influență asupra gospodăririi pajiștilor.

Pentru fiecare parcelă descriptivă vom prezenta vecinătățile denumindu-le, în cazul suprafețelor altor UAT-uri, ale fondului forestier, etc. sau precizând numărul cadastral al altei parcele descriptive cuprinse în amenajament.

În dreptul fiecărei vecinătăți se va nota hotarul, liziera pădurii, etc.; Se va nota dacă hotarele dintre pajiștile amenajate și vecini sunt pe linii naturale (culmi, pâraie, etc.) sau artificiale (drumuri, etc.) și se va preciza cum au fost materializate pe teren hotarele pajiștilor cu vecinii. (Tabelul 2.2.).

Amplasarea teritorială și vecinătățile pajiștilor din UAT CRAIVA

Tabelul 2.2

Localitate	Trup de pajiște		Parcele componente	Vecin			
	Nr.	denumire		N	S	E	V
TALMACI	1	Trup1-Talmaci	Ps874/1, Ps898/28, Ps 890, Ps 898	Extravilan	Extravilan	Extravilan si Intravilan	Extravilan
SUSAG	2	Trup 2-Susag (Hutesti)	Ps 23,Ps18, Ps 20, Ps 12, Ps 12, P18	Extravilan	Extravilan	Extravilan	Extravilan
	3	Trup 3-Susag (Surani)	Ps 935, Ps 936/1, Ps 929, Ps 1463, Ps 1455, Ps 1463, Ps 1450, Ps 1453	Intravilan si Extravilan	Extravilan	Extravilan	Extravilan
	4	Trup 4-Susag (Margine), Craiva Ferma	Ps 176, Ps 803, Ps 807,Ps 798, Ps 796,Ps 795, Ps 1016, Ps 1021, Ps 1021,	Pasune si Extravilan	Extravilan	Extravilan	Extravilan si Intravilan
CRAIVA	5	Trup 5-Craiva (Sipot)	Ps 789, Ps 783	Extravilan	Extravilan	Extravilan	Extravilan
	6	Trup 6-Craiva (la vale)	Ps 1037, Ps 1037/1,Ps 1386	Extravilan	Extravilan	Extravilan si Intravilan	Extravilan si Intravilan
COROI	7	Trup 7-Coroi (Sirinca)	Ps 1436, Ps 1434, Ps 1493, Ps 1491, Ps 1546	Extravilan	Pasune	Intravilan	Extravilan
	8	Trup 8-Coroi	Ps 1537, Ps 1537/1, Ps 1609, Ps 1620, Ps 1599, Ps 1567, Ps 1552, Ps 1609	Extravilan	Pasune	Pasune	Extravilan
CHISLACA	9	Trup 9-Chislaca	Ps 1591, Ps 1597/4, Ps 1597/3, Ps 1597, Ps 1646/1,Ps 1646, Ps 1660, Ps 1824/1, Ps 1666, Ps 1659,Ps 1658, Ps 1658/1, Ps 1758, Ps 1756, Ps 1756	Extravilan	Extravilan	Extravilan si Intravilan	Pasune
	10	Trup 10-Chislaca (Scorus)	Ps 1788, Ps 1783, Ps 1863	Extravilan	Extravilan	Extravilan	Padure

SIAD	11	Trup 11-Siad (Surana)	Ps 269, Ps 295	Padure Si Extravilan	Extravilan	Extravilan	Extravilan
	12	Trup 12-Siad (Groapa Petri)	Ps 428	Padure	Extravilan	Padure si Extravilan	Extravilan
	13	Trup 13-Siad (Ceret)	Ps 1120, Ps 1134, Ps 1106	Extravilan	Pasune	Padure si Extravilan	Padure si Extravilan
ROGOZ DE BELIU	14	Trup 14-Rogoz de Beliu	Ps 398, Ps 433, Ps 388	Padure	Extravilan	Pasune si Padure	Padure
STOINESTI	15	Trup 15-Stoinesti (la cabana)	Ps 428	Padure	Extravilan	Pasune	Extravilan
	16	Trup 16-Stoinesti	T 265, Ps deal Stoinesti	Padure si Extravilan	Pasune	Extravilan	Padure
CIUNTESTI	17	Trup 17-Valani	T 267 ,Ps Valani	Pasune	Extravilan	Pasune si Extravilan	Padure si Extravilan
	18	Trup 18-Ciuntesti	T269, Ps Ciuntesti	Pasune	Padure si Extravilan	Pdure si Pasune	Pasune si Extravilan
MARAU	19	Trup 19-Maraus	Ps 1253, Ps 1262, Ps 1261, Ps 1269, Ps 1273, Ps 1291, Ps 1257, Ps 1243, Ps 1202, Ps 1223, Ps 1215	Padure si Extravilan	Padure si Pasune	Padure	Padure si Extravilan
	20	Trup 20-Maraus (Vale)	Ps 728, Ps 729	Padure	Padure	Padure	Padure si Intravilan

Individualizarea trupurilor de pajiște a fost făcută ținând cont de gruparea suprafețelor, asemănarea floristică, a drumurilor de acces și a surselor de apă.

2.3.Constituirea și materializarea parcelarului și subparcelarului

S-au păstrat, în linii mari limitele parcelare deoarece limitele parcelor se sprijină pe forme orografice distincte: văi, drumuri, foarte clare și bine evidențiate pe teren, adoptându-se astfel un parcelar mixt natural - parcelarul fiind specific zonei de câmpie și deal.

În zonele joase este adoptat parcelarul geometric pentru trupurile compacte, specific zonei de câmpie și deal.

Sunt însă și numeroase excepții impuse de modificările de suprafață, constând în retrocedările de suprafețe conform Legii 18/1991 și Legii 1/2000.

Limitele parcelor cedate parțial, în baza unei sentințe civile, au suferit modificări; în consecință restul parcelor și-au păstrat limitele vechi.

Limitele parcelare au fost materializate de către administrația locală.

2.4. Baza cartografică utilizată

Pentru reprezentarea cartografică a trupurilor de pajiște și parcelelor au fost utilizate hărțile cadastrale ortofotoplanul pentru U.A.T. CRAIVA precum și alte materiale topografice preluate din literatura de specialitate.

Hărțile cadastrale au fost georeferențiate utilizand metode și mijloace specifice Sistemelor Informatice Geografice (GIS), ulterior fiind suprapuse cu ortofotoplanul și alte materiale cartografice (limita unităților administrativ-teritoriale, limita intravilanului, etc.).

Pe baza acestora au fost identificate parcelele și trupurile de pajiști care constituie obiectul acestui studiu.

Prin procesul de digitalizare au fost conturate zonele de interes, respectiv trupurile de pajiște, reprezentarea cartografică a acestora și baza de date aferentă fiind realizată, de asemenea, prin intermediul soft-urilor GIS.

Dintre factorii topografici, în studiu de monitorizare a unităților amenajistice de pajiști vor fi înregistrate următoarele componente: forma de relief, panta sau înclinarea, expoziția (exprimată în % sau grade).

2.5. Suprafața pajistilor. Determinarea suprafețelor. Organizarea administrativa

Suprafețele au fost obținute în urma prelucrării informatice a măsurătorilor cu ajutorul programelor specializate. Determinarea ariilor, ținând cont de conturul curbat sau chiar meandrat al fânețelor și pășunilor s-a făcut prin metode numerice. Pentru acuratețea determinării pentru acele suprafețe cu contur curb s-au executat mai multe puncte de măsurătoare. Verificarea ariilor s-a făcut prin metoda mecanică. În situația suprafețelor înclinate s-a corectat determinarea cu coeficienții furnizați de nivelmentul geometric.

Suprafața totală pentru care se întocmește prezentul amenajament este 1731,48 ha pajiști, din care 1650,10 ha în administrația Primăriei CRAIVA.

Mai multe suprafețe private sunt mici și nu sunt declarate la A.P.I.A.

Ariile protejate - Natura 2000, în spațiul cu pășuni și fânețe ce fac obiectul amenajamentului pastoral în discuție- Nu există

Menționăm că impactul potențial asupra speciilor și habitatelor din aria naturală protejată va fi unul favorabil prin respectarea recomandărilor făcute în amenajamentul pastoral.

Deasemenea, trebuie precizat că suprafețele ce fac obiectul prezentului studiu, nu se suprapun peste situri arheologice.

Structura pajistilor, pe categorii de folosință, este prezentată în următoarele tabele:

Structura pajiștilor aparținătoare localității CRAIVA pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.1.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administrarea Consiliul local (ha)
211,18	0	0	0	211,18	211,18

Structura pajiștilor aparținătoare localității CHISLACA pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.2.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
380,77	0	0	0	380,77	380,77

Structura pajiștilor aparținătoare localității COROI pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.3.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
259,46	0	0	0	259,46	259,46

Structura pajiștilor aparținătoare localității CIUNTESTI pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.4.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
140,00	0	0	0	140,00	140,00

Structura pajiștilor aparținătoare localității MARAUS pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.5.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
90,00	0	0	0	90,00	90,00

Structura pajiștilor aparținătoare localității ROGOZ DE BELIU pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.6.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
23,00	0	0	0	23,00	23,00

Structura pajiștilor aparținătoare localității STOINESTI pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.7.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
99,50	0	0	0	99,50	99,50

Structura pajiștilor aparținătoare localității SUSAG pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.8.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
402,15	0	0	0	402,15	333,34

Structura pajiștilor aparținătoare localității SIAD pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.9.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
93,00	0	0	0	93,00	93,00

Structura pajiștilor aparținătoare localității TALMACI pe categorii de folosință:

Tabelul 2.5.10.

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (ha)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care în administr. Consiliul local (ha)
32,42	0	0	0	32,42	19,85

Structura pajiștilor din U.A.T. CRAIVA :

Tabelul 2.5.11

Nr. crt.	Localitate	Suprafața (ha) PASUNE	Suprafața (ha) FANETE	TOTAL Suprafața (ha)
1.	CRAIVA	211,18	0	211,18
2.	CHISLACA	380,77	0	380,77
3.	COROI	259,46	0	259,46
4.	CIUNTESTI	140,00	0	140,00
5.	MARAUS	90,00	0	90,00
6.	ROGOZ DE BELIU	23,00	0	23,00
7.	STOINESTI	99,50	0	99,50
8.	SUSAG	402,15	0	402,15
9.	SIAD	93,00	0	93,00
10.	TALMACI	32,42	0	32,42
	TOTAL	1731,48		1731,48

Organizarea administrativă

Conform datelor existente în amenajamentele anterioare, pășunile UAT CRAIVA, au fost în administrația Primăriei Craiva, care se ocupa de fixarea și încasarea taxelor de pășunat și se ocupa prea puțin de îngrijirea și calitatea pășunilor. Din anul 1983 în baza Decretului 72/1983 au trecut în administrarea Ministerului Silviculturii prin Ocolul Silvic Beliu.

Paza și controlul se executau de către paznici de pășune care nu în toate cazurile aveau pregătirea profesională corespunzătoare.

Acum, pajiștile UAT CRAIVA sunt în administrația primăriei. Modul de aplicare a prevederilor amenajamentului actual va fi atent urmărit de către Serviciul Agricol, acolo unde există personal de specialitate.

Implementarea amenajamentelor pastorale se face de către utilizator (concesionar), cu asistență tehnică a specialiștilor din cadrul primăriei.

2.6. Enclave

În cuprinsul pășunilor studiate există enclave cu specific de terenuri neproductive.

CAPITOLUL III CARACTERISTICI GEOGRAFICE ȘI CLIMATICE

Pajiștile analizate, în prezentul amenajament, se situează pe teritoriul administrativ al comunei Craiva, județul Arad situată în nord-estul județului, la 85 km de municipiul Arad. Localitatea se află la confluența dintre câmpia înaltă a Susagului, Dealurile Mărașului și Munții Codru-Moma, pe cursul râului Sartiș.

3.1. Indicarea zonei geografice și caracteristicile reliefului

Relieful din zona comunei Craiva, județul Arad, este caracterizat de zona de contact dintre Dealurile Mărașului (parte din Dealurile de Vest) și Munții Codru-Moma, fiind amplasat la contactul Câmpiei Cermeiului cu munții, pe cursul superior al Râului Sartiș. Această zonă se află în estul județului, fiind o tranziție între zonele de deal și cele de munte.

- Tranziția deal-munte: Comuna Craiva se află la poalele Munților Codru-Moma, în zona de contact cu Dealurile Mărașului.
- Zona de câmpie: Este situată la contactul cu Câmpia Cermeiului.
- Curs de apă: Relieful este modelat de Râul Sartiș, pe cursul superior al acestuia.

3.2. Altitudine, expoziție, pantă

Comuna se afla la o altitudine medie de 196 m fata de nivelul marii.

3.3. Caracteristici pedologice și geologice

Solurile

În concordanță cu factorii naturali și cu participarea lor diferențiată la procesul de solificare, solurile din zona respectivă, în general, determinate de predominarea procesului eluvial asupra celui bioacumulativ.

Solurile zonale dezvoltate aici sunt reprezentate prin Luvosoluri. Acestea se caracterizează prin individualizarea unui orizont eluvial clar exprimat, printr-un profil în general diferențiat textural în concordanță cu solurile și printr-o debazificare a complexului adsorbativ care se accentuează la Luvosoluri.

Astfel, pe depozitele mai permeabile, luturi sau luturi nisipoase cu sau fără schelet și cu caracter oarecum acid, pe suprafețe plane sau pe pantele prelungi ale dealurilor au evoluat Luvosolurile.

Pe stratele litologice sărace în baze, pe forme relativ mai tinere ale reliefului, în prezența unui drenaj extern favorabil, în condiții de topoclimat specific apar Eutricambosolurile și Vertosolurile. Se menționează că apariția lor reflectă condiții de umiditate ceva mai accentuată în sol și în atmosferă. Ceea ce caracterizează aceste soluri este culoarea lor gălbuie în orizonturile de la suprafață, culoarea imprimată de oxizii de fier cu un grad de hidratare mai înaintat.

Relieful în pantă moderată evidențiază soluri moderat-puternic erodate în care parte din orizontul humifer a fost îndepărtat. Pe versanții cu pantă accentuată (mai mare de 20-30%) pe cca. 15% din suprafață, se întâlnesc soluri complet modificate de eroziunea de suprafață foarte puternică și excesivă, adesea cu eroziune de adâncime, în funcție de nivelul la care au ajuns fenomenele de eroziune, astfel se evidențiază Antrosolurile erodice.

Depozitele aluviale din luncile mai largi duc la formarea Eutricambosolurilor și Vertosoluri diferit evaluate, afectate de puternice procese de hidromorfism datorită drenajului intern și extern, nivelului freatic situat la adâncimi relativ mici, precum și revărsărilor și inundațiilor Crișului Alb.

Un hidromorfism accentuat, ce provoacă pseudogleizarea solurilor și merge până la apariția solurilor stagnohidromorfe - de tipul Stagnosolurilor - prezintă și suprafața teraselor și culmilor de deal. Apar, astfel, soluri intrazonale datorită excesului de umiditate, cu vegetație hidrofilă și procese de podzolire de hidrogenază.

Solurile intrazonale, datorită rocei, se întâlnesc pe martorii de eroziune, fiind reprezentate prin soluri superficiale, scheletice, asociate cu roca la zi. Ca o caracteristică generală, aceste soluri arată o apreciabilă cantitate de praf, mai ridicată la suprafață și care scade în profunzime.

Gradul de podzolire și acidifiere s-a apreciat în funcție de morfologia profilelor, după gradul de saturație și pH. Indicele de degradare texturală are uneori valori discordante cu celelalte criterii, astfel că nu întotdeauna a fost reprezentativ. Valorile analizei granulometrice sunt influențate adesea de textura diferitelor stratificații ce au fost prinse în grosimea profilului de sol și care evidențiază mari diferențieri între diferitele fracțiuni granulometrice; cu toate acestea, în cadrul zonei studiate.

În ceea ce privește legenda solurilor, ea se bazează pe criteriul genetico-agroproductiv.

*Analizele probelor de sol vor fi realizate de institutii acreditate :
- (O.S.P.A. Arad) - conform metodologiilor în vigoare la data efectuării analizelor ; vor fi anexate si buletinele de analiză a solurilor (primate de la laborator)- anexate - Capitolul IX.*

3.4. Reteaua hidrografica

Teritoriul analizat face parte din rețeaua hidrografică ale Campiei Crisurilor si a afluenților acestora. Mai exact, trupurile de pășune analizate se află în depresiunile de la baza Munților Codru Moma . Regimul hidrologic fiind influențat de condițiile fizico-geografice este echilibrat de tip carpatic. El se caracterizează printr-o alimentare pluvială intensă a pâraielor și debite relativ constante tot timpul anului. Se înregistrează un maxim primăvara la topirea zăpezilor și la începutul verii, când precipitațiile sunt mai abundente și un minim iarna, când aprovizionarea cu apă se face mult din pânza freatică.

Rețeaua hidrografică din teritoriul cercetat este reprezentată de o serie de pâraie ce vin din zona colinară care colectează apele din precipitații și din scurgerile de pe versanții văilor de eroziune. Pâraiele au debit inconclusiv fiind secate o bună parte din an.

Cel mai important pârâu este "Valea" ce străbate teritoriul cercetat și care are debit aproape permanent tot cursul anului. (În anii secetoși și acest pârâu seacă complet)

Pânza freatică este în concordanță cu relieful teritoriului și variază de la 20 m adâncime în zona colinară la 10 - 20 m adâncime în zona de câmpuri sub colinare și la 1,5 - 3 m în zona de luncă a pârâului "Valea". În general apa din pânza freatică este slab mineralizată.

3.5. Date climatice ale zonei

Prin poziția geografică, teritoriul studiat se încadrează în clima temperată, iar regional se situează în climatul temperat continental cu influente oceanice.

Dupa clasificarea din "Geografia României", volumul I din 1983, teritoriul unității se află în zona climatică temperat continentală, în sectorul de provincie climatică I (cu influențe oceanice), ținutul climatic al munților mijlocii, subținutul climatic al Carpaților Occidentali. Pe fondul climatului zonal, sub influența reliefului local, se diferențiază topoclimate caracteristice, atât pe verticală, cât și pe orizontală, în funcție de orientarea Munților Codru Moma si dealurilor de la baza acestora.

Unitatea studiata din punct de vedere climatic este caracterizată prin ierni moderat-friguroase și umede cu temperatura lunii celei mai reci sub -2° C și cu temperatura lunii celei mai calde peste 40° C.

După Köppen, regiunea se încadrează în provincia climatică boreală, cu ierni reci, cu strat de zăpadă stabil în lunile de iarnă, cu precipitații suficiente în tot parcursul anului și cu regim termic relativ moderat aparținând următoarelor provincii climatice:

Trăsăturile generale ale climei zonale și regionale, condiționate de factorii climatogeni la scara proceselor microclimatice, sunt puternic modificate de condițiile fizico-geografice locale, în special de relief. Relieful, prin elementele sale, altitudine, configurație, înclinarea și orientarea versantului, imprimă climatului zonal, respective celui zonal, modificări esențiale.

Regimul termic

Temperatura aerului

Temperatura medie a aerului multianuală de la stația meteorologică Gurahont (din intervalul 1991-2020), este 10,6 °C.

Din înregistrările făcute la stația meteorologică Gurahont cu privire la evoluția temperaturilor (din intervalul 1992-2002), au rezultat abateri pozitive ale temperaturilor medii anuale față de media multianuală (10,2°C), având următoarele valori: +1,3 (1993-1994), +0,8 (1994-1995), +0,6 (1997-1998, 1999-2000), +1,5 (2000-2001) +0,5 (2001-2002). Abaterile negative ale temperaturilor medii anuale față de normală (10,6°C), au următoarele valori: -0,6 (1992-1993, 1995-1996), -0,4 (1996-1997).

Temperaturile medii lunare, anuale și multianuale de la stația meteorologică Gurahont (din intervalul 1992-2002), respectiv abaterile acestora, sunt prezentate în tabelul 2.

Temperaturi medii lunare, anuale și multianuale din intervalul 1992-2002 (°C)

Stația meteorologică GURAHONT

Anul	lunare												
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Anuale
92--93	14,8	10,7	5,9	-0,5	-1,0	-3,2	3,0	9,7	17,1	18,8	19,5	20,5	9,6
93--94	14,1	12,6	3,2	4,1	2,7	2,8	7,2	11,3	15,4	18,4	21,9	20,9	11,5
94--95	19,0	9,7	5,2	1,3	-1,4	4,6	5,6	9,4	14,6	18,3	22,2	19,5	11,0
95--96	14,1	10,6	2,4	1,8	-0,8	-1,8	1,5	11,3	17,4	19,5	18,9	19,8	9,6
96--97	12,3	10,5	7,6	0,7	-0,3	1,6	3,2	8,4	16,0	19,0	18,3	18,7	9,8
97--98	14,1	7,3	8,5	3,2	1,9	3,0	2,2	11,9	14,6	19,6	20,2	20,1	10,8
98--99	15,0	11,7	4,0	-3,3	-0,2	-0,4	5,8	11,2	15,2	19,8	21,6	20,1	10,2
99--00	17,6	10,6	3,8	0,5	-4,1	1,6	4,8	13,5	17,4	20,4	20,5	22,4	10,8
00--01	15,2	12,5	6,4	3,2	2,1	2,4	8,7	10,6	16,3	17,1	21,0	21,4	11,7
01--02	14,7	13,0	3,1	-3,3	-1,5	4,9	7,7	10,8	13,2	20,5	22,6	20,0	10,7

Temperatura medie anuală se situează la 10,5° C, mediile lunare prezintă un maxim în lunile iulie-august (19,3° C și respectiv 19,5° C) și un minim în ianuarie - februarie (-1,8° C respectiv - 1,5° C).

Durata sezonului de vegetație este de 230-260 zile (în medie 245 zile). Data primului îngheț poate să apară chiar înainte de 1 decembrie, iar ultima zi cu îngheț poate să apară chiar și după 1 aprilie.

Aceste caracteristici climatice pot influența atât vegetația lemnoasă, inclusiv semințișurile naturale, cât și dezvoltarea păturii erbacee.

De asemenea întâlnim și fenomenul de inversiune termică, mai ales toamna târziu și primăvara devreme, cu temperaturi mai ridicate cu până la 10°C în zonele mai înalte și însorite decât în zonele mai joase în care este prezentă ceața.

Regimul pluviometric

Cantitatea medie de precipitații, valori multianuale (normala) din intervalul 1991-2020 (mm), este 771,9 (l/m²).

Din datele climatice înregistrate la stația meteorologică Gurahont, se constată că în unii ani precipitațiile depășesc limita de 800 mm (1996-1997, 1998-1999, 2000-2001) iar în alți ani (1992-1993, 1994-1995, 1999-2000, 2001-2002) precipitațiile scad sub 700 mm.

Prin compararea cantităților de precipitații anuale cu mediile multianuale au rezultat anomalii pozitive în anii (1993-1994, 1995-1996, 1996-1997, 1998-1999, 2000-2001) s-au anomalii negative în anii (1992-1993, 1994-1995, 1997-1998, 1999-2000, 2001-2002) din intervalul 1992-2002.

Datele referitoare la precipitațiile medii lunare, anuale și multianuale înregistrate la stația meteorologică Gurahont sunt prezentate în tabel.

Precipitații medii lunare, anuale și multianuale din intervalul 1992-2002 (mm)
Stația meteorologică GURAHONT

Anul	lunare												Anuale
	X	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
92--93	56,5	119,1	60,6	18,3	23,1	20,1	80,3	55,3	47,3	53,5	63	17	614,1
93--94	87,5	26	58,4	88,6	37,6	18	38,6	78,7	64	110,8	86,7	51,9	746,8
94--95	55,1	62,8	18,1	32,6	75,7	49,8	30,3	55,4	44,3	128	26,2	100,1	678,4
95--96	70,1	7,3	56,8	101,3	81,4	55,3	35,2	16,6	82,6	63,8	72,3	114	756,7
96--97	128	43,7	48,9	85,7	39,1	43,2	25,5	91,9	78,4	96,4	149,4	101,7	931,9
97--98	39,4	83,5	32,7	57,3	30,7	3,8	20,8	82,9	33	79,3	83,4	60,5	607,3
98--99	83	80,8	81,5	18,9	27,3	135,6	20,8	73,7	109,4	136,7	71,7	58,2	897,6
99--00	53,5	31	50,9	119,5	51,5	14,5	110,5	80,9	44,3	12,2	48,7	26,4	643,9
00--01	56,8	1,3	15,3	52,2	83,8	24,8	74,4	91,8	72,9	146,8	184,6	34,9	839,6
01--02	164,3	14,8	83,1	20,1	18,2	26,6	37,5	28,9	26,4	41,8	64,4	98,8	624,9

Cantitatea medie anuală de precipitații este de 720 mm. Precipitațiile înregistrează un maxim în luna iunie- iulie (135 mm) și două minime: unul mai accentuat în luna februarie și altul mai puțin accentuat în luna septembrie.

Umiditatea relativă a aerului se situează în jurul a 70 % (medie anuală).

Deoarece în zonă cad și ploi cu caracter torențial (averse însoțite de descărcări electrice), ce pot avea efecte negative puternice asupra solurilor și terenurilor

Ținând seama de exigențele principalelor specii forestiere din unitate, se apreciază că acestea se încadrează în limite favorabile, neexistând bariere limitative evidente.

Ca urmare a influenței reliefului, precipitațiile au o repartitie variabilă în funcție de altitudine.

În sezonul de vegetație cad cca. 600 mm anual, cantitate suficientă pentru dezvoltare în bune condiții a vegetației ierboase și forestiere. Cea mai ploioasă perioadă este la începutul verii, iar cea mai secetoasă la începutul toamnei. Perioadele cu precipitații însumează cca. 170 zile anual, cea mai mare frecvență având-o luna iunie (15-17 zile).

Nebulozitatea medie anuală este între 6,5 și 7,2. Numărul zilelor cu cer senin este în

medie între 130-140 pe an, iar în perioada sezonului de vegetație de cca. 75 zile

Circulația generală a atmosferei.

Având în vedere poziția și orientarea lanțului muntos și deluros, constatăm că frecvența cea mai mare o au vânturile care bat din sectorul vestic spre estic. Frecvența calmului are o valoare medie de cca. 40.

În ceea ce privește intensitatea medie a vântului (viteza), aceasta crește cu altitudinea, variind și în funcție de direcția lui. Vânturile din sectorul estic - vestic, înregistrează viteze de 2,5 m/s.

În zona studiată numărul mediu al zilelor cu vânt tare ($v > 11 \text{ m/s}$) este de 35, iar cel al zilelor cu furtuni ($v > 16 \text{ m/s}$) este de 7. Lunile cele mai periculoase din acest punct de vedere, sunt martie-mai, când viteza mare a vânturilor asociată cu frecvența ridicată a ninsorilor cu zăpadă moale, favorizează producerea doborâturilor și rupturilor.

Pe dealurile și depresiunile intracolinare analizate se formează circulații locale ale aerului, așa numitele brize de deal și de munte, datorate încălzirii și răcirii diferențiate a sectoarelor de versanți ale Munților Codru Moma.

Având în vedere poziția și orientarea munților aflați în teritoriul studiat, circulația atmosferică dominantă este cea din nord - vest. Astfel, pe culmile mai înalte, versanții vestici sunt supuși acțiunii vântului din sectorul vestic, nord - vestic a căror frecvență depășește 25% pe când suprafețele interioare și inferioare, în condițiile adăpostului oferit de culmile înalte înconjurătoare, sunt ferite de vânturile de nord-vest sau au o intensitate mai mică.

În ceea ce privește intensitatea medie a vânturilor, ea crește în general cu altitudinea variind între 1,2-4,7 m/sec. Vânturile ce bat în zonă nu prezintă în general pericol pentru vegetația ierbacee și forestieră, decât prin mărirea evapotranspirației în lunile secetoase și foarte calde.

În concluzie, conform datelor climatice prezentate, se apreciază ca regimul climatic, în ansamblu, este favorabil dezvoltării vegetației ierbacee și forestiere

Precizăm că pajiștile cuprinse în lucrarea de amenajament pastoral nu sunt afectate de eroziunea eoliană.

În concluzie, clima se caracterizează prin ierni moderate și relativ scurte, primăveri timpurii și bogate în precipitații, veri călduroase, toride uneori și mai puțin umede și toamne lungi bogate în precipitații.

Pornirea în vegetație a pajiștilor se realizează în funcție de acestea.

Masele de aer, în deplasarea lor, transportă caracterele proceselor fizice ale locului de formare, lăsându-și adânc amprenta în geneza climei arealelor pe care le străbat. Pe teritoriul țării noastre, masele de aer pătrund prin intermediul centrilor barici care afectează continentul European (anticiclonele azorice și siberiene cât și islandeze și mediteraneene).

Radiația solară. Aceasta reprezintă factorul hotărâtor în desfășurarea proceselor și fenomenelor atmosferice, implicit al tipului de climat.

Versanții însoriți și semiînsoriți moderat și respectiv puternic înclinați primesc între 121 - 135 kcal/cm².

Aceste cantități ale radiației solare se regăsesc în bilanțul caloric al solului, în procesele de evapotranspirație cât și în regimul de umiditate al solului contribuind și ele la diversificarea condițiilor ecopedologice ale terenurilor.

CAPITOLUL IV. VEGETAȚIA

4.1. Date fitoclimatice

Pajiștile de pe teritoriul U.A.T. Craiva, județul Arad sunt încadrate în etajul fitoclimatic de silvostepă. Localitatea se încadrează din punct de vedere fitogeografic în regiunea Central-Europeană.

Corespunzător factorilor fizico-geografici vegetația este variată și bogată în specii caracteristice florei continentale.

Complexitatea factorilor naturali (climă, rocă, relief, vegetație) au contribuit cu intensități diferite la formarea și evoluția învelișului de sol, fiind în același timp interdependenți unul față de celălalt în procesele pedogenetice.

Un rol perturbator în cadrul ecosistemelor îl are seceta prelungită din ultimii ani care favorizează producerea incendiilor, secarea unor bălți, a văilor cu cursuri temporare, dar și uscarea vegetației pajiștilor, în special a speciilor care au o rezistență mai scăzută la secetă.

În acest context trebuie evidențiată importanța pe care o au speciile lemnoase sud-europene în edificarea covorului vegetal, reprezentativ pentru spațiul cercetat, în care specii precum: *Quercus petraea*, *Quercus cerris*, *Quercus frainetto*, *Quercus pubescens*, *Tilia tomentosa*, *Fraxinus excelsior*, *Fraxinus ornus*, *Prunus avium*, *Cornus mas* se asociază formând biocenoze ce adăpostesc un număr remarcabil de specii ierboase termofile (Coste, 2003). În gorunetele aflate în biotipuri mai umede și cu soluri suficient de trofice, este prezent un etaj de arboret format din carpen: *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*.

Pe văile mai largi cu apa freatică mai aproape de suprafață și cu scurgeri laterale, se întâlnesc pâlcuri izolate de: *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus alba* și *nigra*, *Alnus glutinosa*, *Rosa canina*. Pe ravenele consolidate și pe fostele fețe

de desprindere se întâlnesc specii ca: *Robinia pseudacacia*, *Rosa canina*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraeaster* și, mai rar *Vitis silvestris*.

Dintre pomii fructiferi, cei mai des întâlniți amintim: prunul, mărul, vișinul, cireșul, piersicul, caisul, dudul, nukul, etc.

Vegetația spațiului cercetat este puternic influențată de activitatea antropică îndelungată, semnalată arheologic din perioada preromană, activitate care a condus la fragmentarea vegetației naturale și la înlocuirea pe spații largi cu vegetație secundară de culturi și pajiști exploatate ca fânețe și pășuni.

Terenurile improprii pentru agricultură păstrează un covor vegetal apropiat climatului local, dar cu deosebiri esențiale în privința componentelor cauzate de condiții ecologice specifice.

În culturile agricole, alcătuite din cereale de toamnă vegetația este reprezentată prin specii precum: turița (*Galium aparine*), cocoșii de câmp (*Adonis aestivalis*), nemțisorul (*Daphnium causaliola*), troscotul (*Polygonum convolvulus*), rocoina (*Stellaria media*), urzica moartă (*Lamium purpureum*), macul (*Papaver rhoeas*), rapița (*Sinapis arvensis*), albăstrele (*Centaurea cyanus*), susaiul (*Sonchus arvensis*), volbura (*Convolvulus arvensis* L.), etc. În culturile de primăvară se întâlnesc specii precum: meișor (*Digitaria sanguinalis*), costrei (*Echinochloa crus-galli*), mohor (*Setaria glauca*), zârna (*Solanum nigrum*), pălămida (*Cirsium arvensis* L), ardeiul broaștei (*Polygonum persicaria*), știr (*Amaranthus retroflexus*), cornuții (*Xanthium italicum*), etc.

În arealele depresionare cu soluri hidromorfe, cu textură fină, structură distinsă și drenaj intern și extern defectuos se întâlnesc pâlcuri rare de: sălcii (*Salix alba*), răchită (*Salix cinerea*), plop (*Populus alba*).

Covorul ierbos este format din specii precum: firuță (*Poa pratensis*), suvăr demunte (*Poa trivialis*), coada vulpii (*Alopecurus pratensis*), pipirig (*Juncus effusus*),

4.2. Descrierea tipurilor de stațiune

Pentru descrierea stațiunilor unde se întâlnesc pajiști permanente s-a avut în vedere lucrarea „PRINCIPALELE TIPURI DE PAJISTE DIN ROMÂNIA,, - (1987) unde este prezentată zonarea și regionarea ecologică a pajiștilor după cum urmează:

„ A. PAJISTE ZONALE

1. Etajul alpin (al pajiștilor alpine)
2. Etajul subalpin (al jnepenișurilor)
3. Etajul boreal (al pădurilor de molid)
4. Etajul nemoral (al pădurilor de foioase)
 - 4.1. Subetajul pădurilor de fag și de amestec de fag cu rășinoase
 - 4.2. Subetajul pădurilor de gorun și amestec cu gorun
5. Zona nemorală (a pădurilor de stejari)
 - 5.1. Subzona pădurilor de stejari mezofili
 - 5.2. Subzona pădurilor de stejari submezofili - termofili

6. Zona silvostepii

7. Zona stepii

B. PAJISTE INTRAZIONALE

8. Pajiști din lunci și depresiuni

9. Pajiști de sărătură (halofile)

10. Pajiști de nisipuri (psamofile),, (PRINCIPALELE TIPURI DE PAJISTE DIN ROMÂNIA - 1987-ȚUCRA și colab.).

Stațiunea din care fac parte pajiștile luate în studiu poate fi încadrată în zona de silvostepă.

Vegetația se caracterizează prin predominarea formațiunilor zonale de silvostepă, asociate pe suprafețe mici, chiar de stepă și forestiere, a celor azonale de luncă și prin puternică transformare antropică a vegetației naturale.

4.3. Principalele specii de plante din vegetația pajiștilor permanente

În pajiștile aparținătoare comunei Craiva, vegetația este alcătuită în majoritate din plante perene, plante care prezintă cea mai mare importanță economică. Între aceste plante s-au format asociații caracteristice cu anumite trăsături specifice, sub influența factorilor biologici și antropogeni.

Vegetația de silvostepă și chiar de stepă se caracterizează prin predominarea formațiunilor ierboase, întâlnindu-se însă rar și pâlcuri de vegetație lemnoasă. Pajiștile stepice ruderalizate, xerofile, mezofile și cele stepizate sunt restrânse în urma extinderii suprafețelor arabile.

În mod izolat, vegetația lemnoasă este reprezentată de exemplare de *Quercus cerris* (cer), *Q. robur* (gorun), *Acer campastre* (jugastru), *Tilia* spp. (tei), *Ulmus foliacea* (ulm), *Crataegus pentagyna* (păducel), *Cornus sanguinea* (sânger), *Evonymus europaea* (voniceriu), *Amorpha fruticosa* (salcam pitic mov), *Robinia pseudoacacia* (salcam);

pâlcurile de arbuști - *Rubus caesius* (mur), *Prunus spinosa* (porumbar), *Crataegus monogyna* (paducel), *Rosa canina* (macies); vegetația ierboasă cuprinde specii ca: *Tamus communis* (fluierătoare), *Polydronum* spp. (troscot), *Lithospermum* spp. (mărgelușă), *Agropyron repens* (pir), *Lolium perenne* (raigraș), *Setaria viridis* (mohor), *Dactylis glomerata* (golomăț).

În pășuni și fânețe sunt prezente graminee precum *Lolium perenne*, *Agropyron repens*, *Bromus inermis* (obsigă), *Dactylis glomerata*, *Festuca rupicola*, *Festuca valesiaca* și leguminoase ca *Trifolium hybridum* (trifoi), *Trifolium repens* (trifoi alb), *Trifolium pratense* (trifoi roșu), *Lathyrus tuberosus* (oreșniță), *Lathyrus pratensis* (lintea pratului), dar și buruieni ca *Xanthium spinosum* (ghimpe, holeră), *Eryngium planum* (scai vanat), *Carduus acanthoides* (spin), *Euphorbia* spp. (laptele câinelui), *Cichorium inthybus* (cicoarea), *Cardaria draba* (urda vacii), *convolvulus arvensis* (volbura), *Cirsium arvense* (pălămidă), *Carduus nutans* (ciulinul), *Sonchus oleraceus* (susai), *Atropa belladonna* (matraguna), *Achillea setacea* (coada soricelului), *Plantago lanceolata* (patlagina), *Taraxacum officinale* (papadia), *Verbascum densiflorum* (lumanarica), *Botriochloa ischaemum* (costrei), *Daucus carota conglomerata* (morcov salbatic), *Capsella bursa - pastoris* (traista ciobanului) etc.

Vegetația azonală de luncă, cu caracter hidrofil și mezofil este alcătuită dintr-o serie de specii ierboase și lemnoase caracteristice: (sălcii, plop, anin).

Unele specii sunt productive și au o compoziție chimică valoroasă fiind plante bune de nutreț, spre exemplu: *Lolium perenne* (raigraș), *Dactylis glomerata* (golomăț), *Festuca pratensis* (păiușul de livezi), *Trifolium repens* (trifoiul alb), *Lotus corniculatus* (ghizdeiul), *Trifolium pratense* (trifoiul roșu).

Aceste specii au o valoare furajeră ridicată, ceea ce le recomandă în alcătuirea amestecurilor pentru supra-însămânțarea pajiștilor.

Alte specii întâlnite sunt nevaloroase din punct de vedere furajer, de slabă calitate, neconsumate de animale (exemplu: *Capsella bursa - pastoris*, *Juncus*

conglomeratus, *Juncus effusus*); iar altele pot fi toxice sau vătămătoare pentru animalele care pășunează sau daunătoare vegetației pajiștilor.

Vegetația care se dezvoltă pe pajiștile din incinta amenajamentului pastoral de pe raza localității este condiționată și de tipul de sol.

Compoziția floristică a tipurilor de pajiști variază de la parcelă la parcelă, și de la anotimp la anotimp.

Caracteristic pentru acestea sunt asociațiile alcătuite din următoarele grupe de plante: *Festuca stricta*, *Festuca rupicola*, *Festuca valesiaca*, *Festuca rubra* (păiuș roșu), *Medicago minima* (bur-trifoi mic), *Veronica austriaca* (veronica), *Artemisia austriaca* (pelin), *Bromus erectus* (iarba de lunca), *Hordeum hyistrix* (orz salbatic), *Dactylis glomerata* (golomat), *Salvia nutans*, *Brachypodium pinnatum* (bumbacul fals), *Lolium perene* (Raigras englezesc), *Medicago falcata* (trifoi mărunț), *Trifolium pratense* (trifoiul roșu), *Trifolium repens* (trifoiul alb), *Lotus corniculatus* (ghizdei).

În unele parcele din zona studiată, am întâlnit un mozaic de soluri: lăcoviști și cernoziomuri cu insule mai mici sau mai mari de soluri sărăturate.

Vegetația acestor parcele este mult mai diversă, și cu o valoare nutritivă mai ridicată.

Compoziția floristică este influențată foarte mult de rezerva de apă din sol, un rol foarte important îl are și nivelul freatic.

Pot fi întâlnite următoarele plante în diferite asociații: *Festuca stricta* (iarba din lume), *Festuca rupicola* (festuca), *Festuca valesiaca*, *Festuca rubra* (păiuș roșu), *Medicago minima* (bur-trifoi mic), *Veronica austriaca* (veronica), *Artemisia austriaca* (pelin), *Bromus erectus* (iarba de lunca), *Hordeum hyistrix* (orz salbatic), *Dactylis glomerata* (golomat), *Salvia nutans*, *Brachypodium pinnatum* (bumbacul fals), *Lolium perene* (Raigras englezesc), *Medicago falcata* (trifoi mărunț).

În zonele cu aport freatic, mai umede, se întâlnesc următoarele ierburi: *Alopecurus pratensis* (coada vulpii), *Poa pratensis* (floarea fânului), *Agrostis stolonifera* (iarba câmpului), *Festuca pratensis* (păiuș de livadă), *Agrostis capillaris* (iarba câmpului), *Trifolium pratense* (trifoiul roșu), *Trifolium repens* (trifoiul alb), *Lotus corniculatus* (ghizdei), *Dactylis glomerata* (golomăt), *Festuca rubra* (păiuș roșu), *Phleum pratense* (timoftica).

În unele parcele, sunt insule mai mici sau mai mari de soluri sărăturate, în care predomină următoarele plante, grupe de plante specifice solurilor cu un pH peste 7,5: *Puccinellia distans*, *Puccinellia limosa*, *Hordeum hyistrix* (orz salbatic), *Salicornia europea*, *Suaeda maritima*, *Festuca pseudovina*, *Artemisia maritima* (pelin), *Agrostis stolonifera* (iarba câmpului), *Statice gmelini*, *Trifolium fragiferum*, *Gypsophila muralis*, *Juncus spp scyrrus* (pipirig), *Carex sp.* (rogoz), etc.

Valoarea nutritivă a acestor plante este foarte slabă și sezonieră: primăvara, începutul verii și uneori toamna. În verile aride și toamnele secetoase aceste soluri aproape sunt lipsite de vegetație.

În toate parcelele se întâlnesc și buruieni fără valoare nutritivă, de slabă calitate, nevaloroase din punct de vedere furajer; neconsumate de animale (*Capsella bursa-pastoris*, *Juncus conglomeratus*, *Juncus effusus*) *Cirsium sp.* (pălămidă), *Eringium sp.*, *Xanthium spinosum* (ghimpe), *Xanthium strumarium* (cornet), altele sunt toxice sau vătămătoare pentru animale sau daunătoare vegetației pajiștilor: *Galium.sp.* (ceapa-ciorii), *Euphorbia cyparissias* (alior), *Ononis spinosa* (osul iepurelui), etc.

4.4. Descrierea principalelor tipuri de pajiști

Pajiștile de pe teritoriul comunei Craiva sunt încadrate în etajul fitoclimatic de silvostepă.

Pajiștile zonale colinare și de câmpie cuprind:

Pajiștile de *Festuca valesiaca* (păiuș stepic)

Răspândire și ecologie. Aceste pajiști sunt reprezentative pentru zonele de stepă și silvostepă din țara noastră. *Festuca valesiaca*, specia ierboasă edificatoare este o specie xerofilă, cu mare plasticitate ecologică, care se întinde din zona de stepă până în zona nemorală și anume în subzona pădurilor de stejar pedunculat (*Quercus robur*) și subzona pădurilor de cer (*Quercus cerris*), gârniță (*Quercus frainetto*) din Dealurile Vestice și subetajul pădurilor de gorun (*Quercus petraea*). Cele mai mari suprafețe cu păiuș stepic sunt pe zonele înșorite.

Solurile pe care se extind aceste pajiști sunt cernoziomurile, regosolurile, pseudorendzinele și solurile cernoziomoide.

Vegetația are în componență numeroase specii ierboase nevaloroase, dăunătoare (scaieți, pelin, etc.) și toxice (alior, coroniște, etc.) sau vegetație lemnoasă dăunătoare ca: porumbar, păducel, măceș, verigariu și altele.

Valoarea pastorală este slabă, cu potențial de producție scăzut de numai 3-5 t/ha MV și o încărcare medie de 0,3-0,5 unități vită mare (UVM) la ha.

Pajiștile de *Festuca rupicola* (*F. sulcata*) (păiuș de silvostepă)

Răspândire și ecologie. Pajiștile de *Festuca rupicola* se întâlnesc în arealul pădurilor de stejar pedunculat din Podișul Transilvaniei în subzona pădurilor de cer și gârniță din Dealurile Vestice până la cca 600 m altitudine, pe versanți slab până la moderat înclinați (6-140) pe toate expozițiile la altitudini mai joase și numai înșorite la altitudini mai mari.

Solurile predominante sunt cernoziomuri cambice, soluri cenușii, brune argiloiluviale, rendzine, regosoluri, erodisoluri.

Vegetația este dominată de numeroase specii nevaloroase, dăunătoare și toxice (alior, scaieți, pelin, etc.), care diminuează mult calitatea acestor pajiști.

Valoarea pastorală și productivitatea este slabă-mijlocie, cu o producție de 3,5 - 6 tone/ha MV și o capacitate de pășunat de 0,4 - 0,6 UVM/ha.

Pajiștile de *Poa pratensis* ssp. *angustifolia* (firuța)

Răspândire și ecologie. Pajiștile de firuță se întâlnesc în zona nemorală din sudul țării, în aria pădurilor de cer și gârniță, la altitudini joase cuprinse între 100 - 300 m, pe terenuri plane și ușor înclinate.

Poa pratensis este o graminee mezofită, cu o valoare furajeră bună și grad ridicat de consumabilitate.

Solurile sunt cernoziomice argiloiluviale, brune roșcate, brune roșcate luvice și vertisoluri.

Vegetația este foarte bine încheiată, în care se întâlnesc totuși specii fără valoare furajeră (bărboasă, obsigi, osul iepurelui, etc.) dăunătoare și toxice (alior, scaieți, piciorul cocoșului, etc.). Valoarea pastorală este bună, cu producție de 7,5 -12,5 tone/ha MV și o capacitate de pășunat de 1 - 1,5 UVM/ha.

Pajiștile degradate de *Botriochloa ischaemum* (bărboasă)

Răspândire și ecologie.

Pajiștile de bărboasă sunt cele mai răspândite tipuri de pajiști derivate din cele de *Festuca valesiaca* și *Festuca rupicola*, ca efect al pășunatului abuziv, nerațional și al eroziunii solului.

Botriochloa ischaemum este o specie oligotrofă, xerofită cu largă amplitudine ecologică din zona de stepă până în subetajul gorunului și chiar al fagului, în special în zonele înșorite - moderat până la foarte puternic, înclinate, cu grade diferite de eroziune ale solului.

Solurile dominante sunt regosolurile, solurile brune argiloiluviale, brune luvice și luvisoluri albice.

Vegetația acestui tip de pajiște derivată este frecvent invadată de buruieni, specii dăunătoare și toxice (alior, lumânărică, scaieți, pelin, pojarniță, etc.).

Valoarea pastorală și productivitatea este foarte slabă, cu producții de 1,5 - 5 tone/ha MV, în funcție de intensitatea degradării, cu o capacitate de pășunat în jur de 0,3 - 0,4 UVM/ha.

Pajiști azonale :

Pajiștile din lunci și depresiuni

Aceste pajiști sunt influențate în mare măsură de condițiile de sol și umiditate specifice luncilor râurilor.

Pădurile de luncă (zăvoaiele) sunt răspândite în albiile majore ale râurilor și pârâurilor, având ca specii dominante arinul negru (*Alnus glutinosa*), plopul alb (*Populus alba*), sălcii (*Salix* sp.), ulmi (*Ulmus* sp.), arinul alb (*Alnus incana*) și altele.

Vegetația ierboasă poate fi dominată de următoarele specii care edifică tipuri de pajiști distincte:

Agrostis stolonifera (iarba câmpului)

Alopecurus pratensis (coada vulpii)

Poa pratensis (firuța)

Lolium perenne (iarba de gazon, raigrasul peren)

Arrhenatherum elatius (ovăsciorul)

Festuca pratensis (păiușul de livezi) și alte specii foarte valoroase furajere care au fost introduse deja în cultură.

Modul de folosință al acestor pajiști este în regim de fâneată și uneori mixt (fâneată-pășune).

Aceste tipuri de pajiști naturale au producțiile cele mai ridicate, datorită regimului de umiditate favorabil și solurilor bogate aluvionare din luncile râurilor.

Valoarea pastorală este bună spre foarte bună, cu producții de 7,5 - 15 (30) tone/ha MV în funcție de tip și mod de întreținere.

Pentru cunoașterea fitocenozelor pajiștilor, speciile care intră în componența acestora le prezentăm în următoarele grupe: graminee, leguminoase, plante din alte familii botanice: (diverse).

Principalele graminee și leguminoase furajere din vegetația pajiștilor permanente:

ANEXE poze

Plante toxice și vătămătoare din pajiștile permanente:

Tabelul 4.4.1.

Nr. crt.	Denumirea științifică (populară)	Formații de pajiști și condițiile ecologice unde trăiește	Însușiri morfologice și biologice	Productivitate	Indice de calitate
0	1	2	3	4	5
1.	<i>Agropyron cristatum</i> (pir cristat)	Pajisti de câmpie și deal din zona de stepă și silvostepă	Tufă rară, de 30-40 cm, timpurie, foarte rezistentă la secetă	Mijlocie	3
2.	<i>Agropyron repens</i> (pir târător)	Fânețe de luncă pe soluri nisipoase	Plantă cu stoloni, înaltă, rezistentă la secetă	Mare	2
3.	<i>Agrostis capillaris</i> (iarba câmpului)	Pajiști de deal și munte pe soluri sărace	Tufe rare, de 40-60 cm, înflorește târziu și otăvește bine	Mijlocie	3
4.	<i>Agrostis stolonifera</i> (moleață)	Pajiști de lunci cu exces de umiditate și soluri bogate	Plantă cu stoloni, de 70-80 cm, rezistentă	Mare	3
5.	<i>Agrostis rupestris</i> (iarba stâncilor)	Pajiști de lunci cu exces de umiditate și soluri bogate	Plantă cu stoloni, de 70-80 cm, rezistentă la inundații, sensibilă la secetă	Mare	3
6.	<i>Alopecurus pratensis</i> (coada vulpii)	Pășuni din etajul alpin pe soluri scheletice acide	Plantă scundă 10-15 cm, cu tufă rară, rezistentă la geruri	Foarte mică	1
7.	<i>Anthoxantum odoratum</i> (vițelarul)	Fânețe de lunci cu soluri revene și bogate	Înălțime 70-80 cm. Rezistentă la ger și inundații, sensibilă la secetă.	Mare	4

8.	<i>Anthoxanthum odoratum</i> (vițelarul)	Pajiști de deal și munte, soluri sărace	Tufă rară, scundă (20-30 cm), înfloarește timpuriu, are miros specific	Mică	1
9.	<i>Arrhenatheum elatius</i> (ovăscior)	Fânețe cu soluri profunde și bogate	Tufă rară de 1-1,3 m, tipică de fâneață	F.mare	4
10.	<i>Beckmania erucaeformis</i> (becmanie)	Pajisti de câmpie pe soluri umede, moderat sărăturate	Plantă cu stoloni 80-130 cm, rezistentă la sărăturare	Mijlocie	3
11.	<i>Puccinellia distans</i> (iarbă de sărătură)	Pajisti de sărătură	Tufă rară, 30-50 cm, rezistentă la secetă	Mica	3
12.	<i>Lotus corniculatus</i> (ghizdei)	Pajiști din zona de deal și montană pe soluri foarte diferite ca fertilitate și reacție, cultivată	Pajiști din zona de deal și montană pe soluri foarte diferite ca fertilitate și reacție, cultivată	Mare	4
13.	<i>Medicago falcata</i> (lucerna galbenă)	Fânețe din zona de deal și premontană pe coaste uscate	Fânețe din zona de deal și premontană pe coaste uscate	Mijlocie	4
14.	<i>Medicago lupulina</i> (lucerna mărunță)	Pajiști și pârlage din zonele de deal și montană	Pajiști și pârlage din zonele de deal și montană	Mica	4
15.	<i>Melilotus albus</i> (sulfina albă)	Fânețe și pârlage mai umede din zonele de deal și munte, cultivată	Plantă bianuală, foarte înaltă 1,2 -1,5 m, rezistentă la ger	F.mare	2
16.	<i>Melilotus officinalis</i> (sulfina galbenă)	Fânețe și pârlage pe terenuri mai uscate din zonele de deal	Plantă bianuală, 1-1,2 m, rezistentă la ger și secetă	Mare	2
17.	<i>Onobrychis viciifolia</i> (sparceta)	Pajiști de deal și premontane, cu soluri calcaroase, cultivată	Tulpină de 40-60 cm, rezistentă la secetă.	Mare	4

18	<i>Trifolium pannonicum</i> (trifoi panonic)	Fânețe de deal și munte pe soluri sărace	Tulpină de 30-50 cm, frunze păroase, otăvește greu după coasă	Mijlocie	3
19	<i>Trifolium pratense</i> (trifoi roșu)	Pajiști de luncă, deal și munte, pe soluri mai bogate, cultivat	Fânețe de deal și munte pe soluri sărace	F.mare	5
20	<i>Trifolium repens</i> (trifoi alb)	Pajiști de luncă, deal și munte, pe soluri mai bogate și umiditate optimă, cultivat	Tulpini târătoare, sensibil la secetă, otăvește	Mare	5
21	<i>Plantago lanceolata</i> (pătlagina)	Pajiști din toate zonele	Perenă, frunze înguste	Verde și fân	2
22	<i>Prunella vulgaris</i> (busuioc sălbatic)	Pășuni din zone de deal și munte	Perenă, 15-20 cm	Fân	1
23	<i>Rumex acetosa</i> (măcriș)	Fânețe de luncă, deal și munte	Perenă, talie înaltă	Verde și fân	1
24	<i>Taraxacum officinale</i> (păpădie)	Pajisti din toate zonele	Perenă, frunze în rozetă	Verde și fân	3

Plante toxice și vătămătoare din pajiștile permanente:

Tabelul 4.4.2.

Nr.crt.	Denumire științifică (populară)	Răspândire	Substanța toxică	Specii de animale ce pot fi intoxicate	Acțiune toxică
1.	<i>Ranunculus acer</i> (piciorul cocoșului)	Pajiști umede	Uleiuri eterice	Cai și bovine	Irită pielea
2.	<i>Ranunculus sceleratus</i> (boglari)	Pășuni umede	Uleiuri eterice	Cai și bovine	Sistemul nervos, mucoasa digestivă
3.	<i>Papaver rhoeas</i> (macul roșu)	Terenuri părăsite	Narcotic puternic	Bovine	Amorțeală și simptome de turbare
4.	<i>Conium maculatum</i> (cucută)	Pajiști umede, tufișuri	Conhidrină, coniină	Toate speciile	Sistem nervos și digestiv

ANEXE poze

Observațiile făcute asupra covorului vegetal din pajiștile studiate ne dau posibilitatea să stabilim interdependența dintre climatul local și grupele de plante.

Pentru determinarea compoziției floristice au fost efectuate mai multe relevee botanice (Tabelele din capitolul VII), în funcție de suprafața pajiștii luată în studiu;

S-a avut în vedere colectarea datelor care să permită identificarea diferitelor tipuri de pajiști/comunități vegetale (asociații).

În acest sens au fost utilizate metode de studiu specifice.

Studiul vegetației și determinarea compoziției floristice pe pajiștile fiecărei localități s-au realizat prin metoda pratologică descrisă în capitolul V.

Arealul studiat este situat în zona de silvostepă cu o vegetație caracteristică acestei zone. Pajiștile de câmpie sunt reprezentate prin pășuni slab până la mijlociu productive. Valoarea pastorală este medie, cu producție estimată de 7 - 9 t/ha măsă verde .

Pe aceste pajiști se remarcă cu o constantă ridicată un nucleu de specii mezofile proprii acestor pajiști, cu valoare furajeră bună de pe terenuri plane, pe soluri fertile, mezobazice-eubazice, mijlociu aprovizionate cu fosfor și potasiu . (În covorul ierbos al acestor pajiști predomină speciile *Lolium perene*, *Trifolium repens*, *Poa pratensis*; la care se adaugă specii care alcătuiesc diferite subasociații cu abundență - dominată și constantă diferită.

Pășunile slab productive, mezoxerofile, până la xerofile termofile, cu valoare furajeră medie, pe soluri mezobazice, mediu aprovizionate cu fosfor și potasiu , slab humifere, nefertilizate.

În compoziția acestor pajiști se află frecvent: *Festuca valesiaca*, *Festuca rupicola*, *Botriochloa ischaemum*.

În zonele unde se practică un pășunat excesiv se crează condiții de aridizare favorabile vegetației mezoxerofile și chiar xerofile.

Pe alocuri pășunatul excesiv și lipsa lucrărilor de întreținere creează condiții pentru instalarea unor specii ruderales de scaieți și spini (*Dipsacus laciniatus*, *Carduus nutans*, *Eryngium campestre*, *Carthamus lanatus*, *Xanthium spinosum*, *Xanthium strumarium*), *Onopordon acanthium* (ghimpele mare sau scaiul magaresc) , *Arctium lappa* (brusturele) etc. care depreciază calitatea pajiștei.

În pajiștile din lunci și văi, ele fiind asigurate cu umezeală suficientă și elemente fertilizante, sunt mediu productive, mezofile până la higrofile, neutrofile, de valoare furajeră bună, pe soluri aluvionare, bine aprovizionate în elemente fertilizante, eutrofe.

În compoziția floristică a acestor pajiști predomină: *Alopecurus pratensis*, *Lolium perene*, *Poa pratensis*, *Poa trivialis*, *Agrostis stolonifera*, *Agropyron repens*, *Festuca pratensis* la care se raportează asociațiile: *Alopecuretum pratensis*, *Rorippa silvestris*, *Agrostietum stoloniferae*, *Rorippa-Agropyretum repens*, *Agrostio stoloniferae* - *Caricetum distantis*, *Poa trivialis* - *Festucetum pratensis*.

În zonele cu exces de umiditate (mlăștinoase), întâlnim specii caracteristice care se instalează și se dezvoltă o vegetație alcătuită din specii hidrofile și higrofile, de constituție grosieră, slab consumate de animale, sau folosite ca așternut. În componența acestui tip de pajiști predomină îndeosebi speciile genului *Carex*, pajiști cu rogozuri înalte (*Caricetum ripariae*), rogoz-aspru (*Caricetum gracilis*), rogozul-vulpilor (*Caricetum vulpinae*), ierbăluța (*Phalaridetum arundinacea*), iar dintre graminee *Phalaris arundinacea*, *Agrostis canina*, *Poa palustris* deasemenea pot fi întâlnite și *Calamagrostis arundinacea*, *Juncus*, etc).

În anumite zone datorită prezenței mai îndelungate a animalelor în același loc s-au dezvoltat specii nitrofile ca ștevia (*Rumex patientia*) și urzica (*Urtica dioica*), alături de care mai apar *Poligonum aviculare*, *Carduus nutans*(ciulinul),etc.

Menționăm că în fiecare pajiște, în parte, proporția dintre aceste specii poate să fie diferită, unele specii pot să nu mai apară sau pot să apară alte specii, în funcție de dispunerea pajiștilor, dar și a modului de utilizare și de lucrările care au fost executate în aceste pajiști.

Vegetația pajiștilor, în ansamblul ei fizionomic se diferențiază floristic în funcție de factorii pedoclimatici, fapt ce determină existența unor asociații și tipuri de pajiști specifice.

Dezvoltarea vegetației pajiștilor din U.A.T. Craiva este afectată și de apariția perioadelor de uscăciune, a căror durată medie se încadrează între 10-30 zile, cu o frecvență mai ridicată în lunile iulie și august.

Efectele fenomenului sunt resimțite de plantele xerofile care își încheie ciclul vegetativ mai devreme, diminuând valoarea economică a pajiștilor în care ele sunt dominante.

În general vegetația din pășunile studiate suferă anumite procese de degradare datorită subpășunatului, a lipsei lucrărilor de întreținere (lăstăriș) și ameliorare corespunzătoare, dar și datorită unor factori limitativi precum excesul de umiditate întâlnit în special în perioada primăverii, corelat cu un regim hidric deficitar în timpul verii.

4.5. Habitatele de pajiști

Pentru caracterizarea vegetației pajiștilor permanente, în ultima perioadă, după aderarea noastră la Uniunea Europeană a fost introdus și utilizat din ce în ce mai mult termenul de Habitat care se aseamănă într-o oarecare măsură cu cel de tip de vegetație descris mai înainte.

Din analiza lucrării „HABITATELE DIN ROMÂNIA”, de N. DONIȚĂ și colab. (2005), se poate observa diversitatea foarte mare a habitatelor de pajiști în condiții staționale extrem de variate și cu o vegetație la fel de diversă.

„Încărcarea cu animale a habitatelor de pajiști, exprimată în UVM (Unitate Vită Mare) la hectar a fost obținută prin înmulțirea VP (valorii pastorale) cu coeficientul 0,02; astfel că o pajiște foarte valoroasă cu VP = 100 poate întreține două UVM la unitatea de suprafață, pentru un an calendaristic.

Astfel, se remarcă degradarea foarte avansată a habitatelor de pajiști și a nivelului optim de încărcare cu animale foarte scăzut, necesitând luarea unor măsuri de ameliorare a covorului ierbos.

Această primă aproximație a valorii pastorale și încărcării cu animale a tipurilor de habitate cu pajiști, valorificabile din punct de vedere economic, ne demonstrează încă o dată starea lor avansată de degradare,, - (MARUȘCA, 2008).

4.6. Principalele specii de plante lemnoase din pajiște și fauna

Un interes aparte îl are vegetația lemnoasă invazivă din pajiștile permanente, cum sunt tufărișurile și puietii de arbori apăruiți ca urmare a abandonului sau subîncălcării pășunilor cu animale sau a necosirii fânețelor, cât și a lipsei unei gospodăririi minime a covorului ierbos.

Cunoașterea speciilor lemnoase alături de cea ierboasă, servește în continuare la stabilirea celor mai eficiente metode de combatere a lor prin mijloace

mecanice, manuale și chimice, după caz și posibilități, în concordanță cu protecția mediului.

Vegetația lemnoasă, inclusiv cea de uz furajer, ce se află pe teritoriul actual al pajiștii se va caracteriza conform normelor silvice, indicându-se numele și numărul speciilor, consistența (nu mai mare de 0,4), vârste, volumul (m³) și răspândirea acestora pe pajiște.

Pe pășune se găsesc exemplare numeroase de specii lemnoase arondat zonelor de silvostepă și de silvostepă în tranziție spre zona de pădure.

În mod izolat, vegetația lemnoasă este reprezentată de exemplare de stejar, *Quercus cerris* (cer), *Q. robur* (gorun), *Acer campastre* (jugastru), *Tilia* spp. (tei), *Ulmus foliacea* (ulm), *Crataegus pentagyna* (păducel), *Cornus sanguinea* (sânger), *Evonymus europaea* (voniceriu); *Populus nigra* sau alb (plop), *Salix fragilis* (salcie); *Sambucus nigra* (socul), *Robinia pseudoacacia* (salcâm) etc.

În pâlcurile de arbuști din pajiștile studiate pot fi întâlnite exemplare ca: *Rubus caesius*, *Rubus fruticosus* (mur), *Prunus spinosa* (porumbar), *Crataegus monogyna* (păducel), *Rosa canina* (măcieș), *Syringa vulgaris* (liliac), *Sambucus nigra* (soc), *Sambucus ebulus* (bozul).

Pe pășune se găsesc exemplare numeroase de specii lemnoase arbusti ca: *Rosa canina* (măcieș), *Rubus* spp (murul), porumbarul (*Prunus spinosa*), *Ligustrum vulgare* (lemn câinesc), *Salix caprea* (salcie căprească) și *Crataegus monogyna* (Păducelul), care cresc în formă de tufe, fiind periodic tăiate;

și arbori razleți ca: Socul (*Sambucus nigra*) mestecanul (*Betula pendula*), carpenul (*Carpinus betulus*), fagul (*Fagus sylvatica*), aninul (*Alnus glutinosa*), alunul (*Coryllus avellana*), arinul alb (*Alnus incana*), *Populus alba* (plopul alb), *Populus nigra* (plopul negru), *Quercus petraea* (gorun), *Robinia pseudoacacia* (salcâm), *Salix alba* (salcia), *Tilia cordata* (teiul pucios), *Ulmus laevis* (velnis), *Cornus mas* (corn), etc. se cosmetizează periodic și sunt folosiți ca umbră pentru animale.

Fauna specifică zonei se încadrează și ea în specificul silvostepii și se caracterizează prin prezența iepurelui de câmp, mistreților, lupi, vulpi, caprioare, popândăilor și hârciogilor, aricilor, șopârlei cenușii, broasca râioasă, ciorilor, uliului, bufnitelor și cucuvelelor vrăbiilor, rândunelelor, berzelor, graurilor, prepelițelor, fazanilor de câmpie, sturzului etc.

Ar trebui amintit că există și efective însemnate de animale sălbatice ierbivore care se hrănesc și prin pășunile și fânețele studiate (caprioare, cerbi, porci mistreți, iepuri, etc).

4.7 Natura 2000

Ariile protejate - Natura 2000, în spațiul cu pășuni și fânețe ce fac obiectul amenajamentului pastoral în discuție - Nu există

CAPITOLUL V. CADRUL DE AMENAJARE

5.1. Procedee de culegere a datelor din teren.

În acest capitol vom preciza modul de culegere al datelor din teren (prin măsurători, apreciere, etc.), inclusiv metodele utilizate pentru descrierea și clasificarea vegetației. Vom prezenta modul în care ele au fost prelucrate și transpuse în amenajament conform Ghidului de întocmire al amenajamentelor pastorale (Marușca și colab., 2014).

Pentru determinarea compoziției floristice au fost efectuate mai multe relevee, în funcție de suprafața pajiștii luată în studiu. S-a avut în vedere colectarea datelor care să permită identificarea diferitelor tipuri de comunități vegetale (asociații).

Compoziția floristică a unei pajiști și aprecierea participării speciilor componente se face prin una din metodele clasice: fitosociologică; pratologică; a dublului metru; gravimetrică;

În acest sens au fost utilizate metode de studiu specifice fitosociologiei (metoda geobotanică și metoda dublului metru).

Analiza vegetației are drept scop identificarea influenței factorilor abiotici, dar și evoluția vegetației prin prisma influenței antropice, adică gestiunea de exploatare și prezența sau absența lucrărilor de îngrijire pe suprafața respectivă.

Modul de gestiune al unei suprafețe de pajiște permanentă influențează direcția de evoluție a structurii floristice, cât și dinamica de vegetație a acesteia.

Pentru determinarea compoziției floristice au fost efectuate relevee floristice după metoda geobotanică pratologică. Se pune accent pe aprecierea participării procentuale în biomasă a componentelor botanice pe grupe economice: graminee, leguminoase, ciperacee și juncacee, alte familii și specii lemnoase, fiind cea mai recomandată metodă rapidă pentru determinarea vegetației pajiștilor.

În cadrul acestui amenajament pastoral, pentru determinarea compoziției floristice, s-a utilizat metoda pratologică. Datele referitoare la starea actuală a pajiștilor, prezența căilor de acces, a construcțiilor zoopastorale și surselor de apă, au fost obținute prin observații directe în teren.

Pasul următor îl constituie determinarea Valorii pastorale (VP) care ne oferă informații despre calitatea pajiștilor cercetate.

Datele referitoare la starea actuală a pajiștilor, prezența căilor de acces, a construcțiilor zoopastorale și surselor de apă, au fost obținute prin observații directe în teren.

Calculul VP se face astfel:

$$VP = \sum PC (\%) \times IC / 5$$

unde:

VP - indicator valoare pastorală (0-100);

PC-participare în covorul ierbos (%) indiferent de metoda de determinare (AD, P, Cs, G);

IC - indice de calitate furajeră;

După determinarea indicatorului de valoare pastoral prin împărțirea la 5 a punctajului obținut din înmulțirea PC x IC, acesta se apreciază astfel:

- 0-5 - pajiște degradată;
- 5-15 - foarte slabă;
- 15-25 - slabă;
- 25-50 - mijlocie;
- 50-75 - bună;
- 75-100 - foarte bună.

Indicele obținut pentru VP are valori de la 0 într-o pajiște fără valoare furajeră, până la 100 pentru o pajiște semănată (ideală).

În urma analizei efectuate în teren și a rezultatelor obținute, Indicele obținut pentru VP are valori cuprinse între 25-35. Menționăm faptul că producția de masă verde obținută pe aceste pășuni se situează în jurul cantității de 7 - 9 t/ha.

Valoarea pastorală a pajiștilor aparținătoare U.A.T. Craiva

Valoarea pastorală (VP) a fost calculată prin raportul dintre procentul de participare în covorul ierbos a speciilor de plante și indicele de calitate furajeră atribuit fiecărei specii în parte. Valoarea furajera a pajiștilor analizate în prezentul amenajament pastoral a fost determinată pe baza calculării indicelui agronomic (VP) valoarea pastorală, rezultând o VP slabă pentru pajiștile mai degradate și o valoare pastorală medie spre bună pentru pajiștile celelalte.

5.2. Obiective social-economice și ecologice

Prezentul amenajament pastoral are ca obiectiv principal gestionarea corespunzătoare a pajiștilor din cadrul U.A.T. Craiva prin:

- creșterea valorii pastorale a pajiștilor
- eliminarea suprapășunatului și a subpășunatului
- eliminarea pășunatului continuu pe tot parcursul anului care depreciază producția de masă verde și scade calitatea acesteia.
- stoparea proliferării speciilor fără valoare furajeră, buruieni, specii invazive);
- stoparea extinderii vegetației arbustive;
- creșterea producției (calitativă și cantitativă) și implicit a încărcăturii cu animale pe hectar.

Prin sporirea producției pajiștilor vor crește și producțiile animalelor și implicit bunăstarea proprietarilor acestora.

Din punct de vedere ecologic, o exploatare rațională și controlată a acestor pajiști, duce la o creștere a biodiversității covorului vegetal și la protejarea degradării solului. Organizarea unui pășunat rațional creează o imagine plăcută și dă aspect îngrijit pajiștilor.

5.3. Stabilirea categoriilor de folosință a pajiștilor.

O parte din suprafața de pajiște supusă acestui amenajament pastoral va fi exploatată prin pășunat cu cele patru specii de animale existente: ovine, caprine, bovine și cabaline, a fermierilor care dețin și efective de animale; iar fânețele, vor fi cosite pentru întreținere cel puțin o dată pe an și valorificate sub formă de fân, de proprietarii de pășuni și fânețe care nu dețin animale. Recomandăm ca acestea să fie periodic folosite mixt.

La aceste pajiști valoarea pastorală este „mijlocie”, cu un potențial de producție 7-9 t/ha masă verde. Factorii limitativi pe aceste pajiști sunt fie excesul de umiditate, eroziunea solului, fie seceta din perioada de vară.

5.4. Fundamentarea amenajamentului pastoral

Fundamentarea amenajamentului pastoral constă în soluțiile tehnologice și tehnice care asigură realizarea obiectivelor privind gospodărirea rațională a suprafețelor de pajiști din cadrul proiectului. Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole, angajamentele de agromediu și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Durata sezonului de pășunat

Pășunile reprezintă cea mai ieftină sursă pentru asigurarea hranei ierbivorelor în timpul perioadei de vegetație, având multiple avantaje ce decurg din efectele favorabile atât asupra animalelor, cât și asupra pășunilor în relația sol-plantă-animal.

În Ordinul nr. 544 din 21 iunie 2013, Art. 6, se prevăd următoarele:

- (1) Începerea pășunatului se face în funcție de condițiile pedoclimatice și de gradul de dezvoltare a covorului ierbos.
- (2) Se evită începerea pășunatului prea devreme, care poate afecta perioada de regenerare, sănătatea și supraviețuirea plantelor.
- (3) Perioada de pășunat se va încheia în luna noiembrie, la o dată stabilită în funcție de evoluția temperaturilor și regimul precipitațiilor.

Ținând cont de toate caracteristicile climei zonale - durata sezonului de pășunat, în zona de silvostepă, unde se află și localitatea în studiu, este de cca 180 de zile, de la ultima decadă a lunii aprilie (23 aprilie, Sf. Gheorghe) până la sfârșitul lunii octombrie (26 octombrie, Sf. Dumitru).

Animalele pot fi introduse în pajiști după data de 20 aprilie în anii secetoși și în mod excepțional oile și caprele pot fi admise la pășunat după 26 octombrie, până la 1 noiembrie.

Conform Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, art. 10.(1) - introducerea animalelor pe pajiști este permisă doar în perioada de pășunat prevăzută în amenajamentul pastoral, iar la alin. (2) se stipulează: este interzis pășunatul în cazul excesului de umiditate al pajiștii.

În faza tânără de vegetație plantele de pe pășuni au însușiri organoleptice deosebite (gust, miros) care măresc apetitul animalelor și ca urmare crește gradul de consumabilitate a ierbii care poate ajunge la 85-95%.

Dacă pășunatul se începe prea devreme, când plantele sunt prea tinere și solul prea umed, asupra vegetației efectele negative sunt următoarele:

- se distruge stratul de țelină, se bătătorește solul și se înrăutățește regimul de aer din sol. Se formează gropi și mușuroaie;
- pe terenurile în pantă se declanșează eroziunea;
- se modifică compoziția floristică dispărând plantele valoroase mai pretențioase din punct de vedere al apei, aerului și hranei din sol;
- plantele fiind tinere au suprafața foliară redusă și vor folosi pentru refacerea lor substanțe de rezervă acumulate în organele din sol ce are ca efect epuizarea lor.

Efectele negative asupra animalelor sunt:

- iarba prea tânără conține multă apă și ca atare are un efect laxativ epuizant, ceea ce duce la eliminarea excesivă a sărurilor minerale de Ca, Mg, Na;
- conținând prea puțină celuloză nu se pretează la salivare și rumegare, animalele fiind predispușe la intoxicații și meteorizații;
- conținutul mare de azot al ierbii tinere determină acumularea în stomac a amoniacului și ca atare declanșarea unor fermentații periculoase.

În aceeași măsură nu recomandăm nici folosirea pajiștilor prin pășunat mai târziu de 1 noiembrie. Ultimul pășunat trebuie să se realizeze cel mai târziu cu 20-30 zile înainte de instalarea înghețurilor permanente. Astfel plantele au posibilitatea să acumuleze glucide, să-și refacă masa vegetativă, ceea ce determină o mai bună suportare a înghețurilor pe de o parte, iar pe de altă parte pornirea timpurie în vegetație.

Toamna, întârzierea pășunatului până la venirea înghețurilor, face ca iarba să nu se poată reface corespunzător, primăvara constituind una din cauzele dispariției speciilor valoroase din pajiști.

Pășunatul peste iarnă, mai ales cu oile, este un obicei foarte dăunător pentru covorul ierbos al pajiștilor noastre, cu repercusiuni negative în anul și anii ce urmează. Pe o pajiște pășunată toată iarna, în sezonul de vegetație următor, producția scade cu cel puțin 20 - 40 %, ceea ce este foarte mult. Dacă pajiștea este în pantă și solul se erodează, pierderile sunt și mai mari, până la scoaterea ei din circuitul productiv.

Numărul ciclurilor de pășunat

Ciclul de pășunat este intervalul de timp în care iarba de pe aceeași parcelă de exploatare, odată pășunată, se regenerează și devine din nou corespunzătoare pentru pășunat. Numărul ciclurilor de pășunat este în funcție de condițiile climatice și staționale, de sol, de compoziția floristică și de capacitatea de regenerare a pajiștilor.

În condițiile actuale, din studiul vegetației pajiștilor, nu recomandăm tarlalizarea în nici un trup de pajiște analizat; producția pajiștilor fiind prea mică pentru a se justifica economic.

Cu toate acestea în următorii ani, după ce se vor face toate lucrările de ameliorare a pajiștilor, unele pajiști pot fi tarlalizate și se va putea trece la pășunatul rațional cu garduri electrice.

Legislația europeană și cadrul legislativ național

Condițiile ce trebuie respectate de către toți fermierii care solicită plăți pe suprafață din fonduri europene sau din bugetul național (inclusiv plăți de agro-mediu și climă, agricultură ecologică și plăți pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice) sunt stabilite în baza prevederilor PNDR 2014-2020 și PS PAC 2023-2027, precum și ale legislației europene relevante.

CONDIȚIONALITATEA DE MEDIU ȘI CERINȚELE DE BAZĂ

Politica Agricolă Comună (PAC) pentru perioada 2023-2027 a revizuit sistemul de ecocondiționalitate înlocuindu-l cu noul sistem de condiționalitate care contribuie în mai mare măsură la conservarea mediului și biodiversității, adaptarea la efectele schimbărilor climatice, sănătatea publică, sănătatea plantelor și bunăstarea animalelor. Astfel, normele privind condiționalitatea sunt mai stricte decât cele privind ecocondiționalitatea, atât prin prisma obligațiilor, cât și prin prisma

sancțiunilor. Normele de condiționalitate aplicabile intervențiilor din PS PAC 2023-2027 sunt cele stabilite prin Ordinul MADR/MMAP/ANSVSA nr. 54/570/32/2023, cu modificările și completările ulterioare, și trebuie respectate la nivelul întregii exploatații, pe parcursul întregului an calendaristic, de către beneficiarii care primesc sprijin prin PS PAC 2023-2027.

Planul Național Strategic 2023-2027 (PNS) vizează acordarea de plăți compensatorii pe suprafață pentru utilizatorii de terenuri agricole și pajiști naturale-permanente.

O astfel de categorie este reprezentată de Măsura 10-Agromediu și clima - fosta Măsura 214- (conform art.28 din Regulamentul C.E. nr.1305/2013), urmărindu-se sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor prin atingerea obiectivelor specifice și operaționale propuse.

Pe pajiștile sub control APIA cositul poate începe doar după data de : 15 iunie pentru terenurile cu altitudini medii mai mici de 600 m;

Cositul se poate efectua cu utilaje mecanizate de mică capacitate (utilaje cu lama scurtă și viteza de deplasare mică), fiind interzisă folosirea utilajelor grele.

Masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața pajiștei nu mai târziu de două săptămâni de la efectuarea cositului.

Pășunatul se efectuează cu maxim 1 UVM pe hectar.

Nu vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supraînsămânțări. (se pot face însămânțări cu specii din flora locală doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental).

Capacitatea de pășunat

Încărcătura cu animale pe o pajiște sau capacitatea de pășunat, este un instrument util de folosire pentru crescătorul de animale deoarece îi permite să ajusteze încărcătura de animale în funcție de cantitatea de iarbă disponibilă.

Pentru stabilirea încărcăturii corecte se calculează capacitatea de pășunat, respectiv numărul de animale ce pot pășuna pe unitatea de suprafață.

Capacitatea de pășunat, respectiv încărcătura optimă de animale pe hectar, se calculează, pentru fiecare pajiște în parte, conform metodologiei prevăzute în Ordinul nr.544/21.06.2013.

Conform literaturii de specialitate și Ordinului 544/2013, art.8(1) capacitatea de pășunat se estimează pe baza producției medii de masă verde obținută în anii anteriori, ținând cont de fertilizarea solului, condițiile meteorologice și compoziția floristică a covorului vegetal;

iar art.8(2) prevede că numărul de animale(UVM/ha) trebuie să fie suficient pentru a asigura utilizarea maximă a producției de masă verde, menținând în același timp sustenabilitatea pe termen lung a pajiștei.

Se recomandă 50 - 65 kg masă verde/zi/cap pentru 1 UVM (din care consumate efectiv 50 kg/cap/zi).

Conversia în UVM a speciilor de animale domestice este redată în tabelul 5.1. conform literaturii de specialitate și a legislației în vigoare. (Marușca și colab, 2014 - Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale):

Coeficientul de transformare a diferitelor specii și categorii de animale în U.V.M.

Tabelul 5.1.

Specificare	Coeficient de transformare în UVM	Nr. capete pentru 1 UVM
Tauri și boi de muncă, cai	1,0 - 1,2	0,8 - 1,0
Vaci de lapte	1,0	1,0
Bovine de toate vârstele (în medie)	0,7 - 0,8	1,3 - 1,4
Tineret bovin peste 1 an	0,5 - 0,7	1,4 - 2,0
Tineret bovin sub 1 an	0,2 - 0,3	3,3 - 5,0
Oi și capre de toate vârstele	0,14	7,1
Oi și capre mature	0,15 - 0,16	6,3 - 6,7
Cai de toate vârstele	0,8	1,3
Cai de tracțiune	1,0 - 1,1	0,9 - 1,0
Tineret cabalin peste 1 an	0,5 - 0,7	1,4 - 2,0
Tineret cabalin sub 1 an	0,2 - 0,3	3,3 - 5,0

Capacitatea de pășunat sau încărcătura de animale, conform Ordinului 44/2013, art.10, se definește prin numărul de animale ,exprimat în unități vită mare (UVM) care pot fi hrănite pe întreg sezonul de pășunat de pe 1 ha de pajiște, la care se cunoaște producția de furaje disponibilă și se stabilește conform formulei:

$$\hat{I}.A. = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$$

în care:

- $\hat{I}.A.$ - încărcătura cu animale/ha de pajiște, exprimată în UVM/ha;
- P.d. - producția disponibilă sau reală de masă verde - kg/ha;
- Z.p. - număr de zile de pășunat într-un sezon;
- C.i. - consum zilnic de iarbă - kg/UVM.
- necesarul zilnic pentru 1 UVM este de 65 kg de masă verde sau aproximativ 13 kg (65:5) substanță uscată (SU).

Producția disponibilă sau reală (Pd) se raportează în tone masă verde /ha.

În anul întocmirii amenajamentului pastoral producția disponibilă se estimează în funcție de vegetația existentă, lucrarile efectuate pe pajiște și se raportează la datele din literatura de specialitate.

În anii următori este bine să se determine pe fiecare pajiște în parte.

Producția totală de iarbă (Pt) se determină prin cosirea repetată, în decursul perioadei de pășunat a unor suprafețe de probă.

Pentru aceasta se alege în funcție de teren și de uniformitatea vegetației mai multe suprafețe reprezentative (1-2,5 m patrați), care se îngrădesc (cuști de pășunat). Accesul în interiorul acestor suprafețe este restricționat animalelor și permite creșterea și dezvoltarea ierbii. Iarba din interiorul cuștilor de pășunat se cosește la începutul fiecărui ciclu de pășunat .

Prin însumarea coaselor și raportarea la ha se obține producția total (Pt) de iarbă din pajiște.

Cum animalele consumă selectiv iarba, în urma lor în pajiști rămân plante neconsumate (Rn), după fiecare ciclu de pășunat. De aceea este bine să se determine și coeficientul de folosire al pajiștilor (Cf), după datele directe din câmp.

Stabilirea încărcăturii totale cu animale a unei pășuni (IAP) se face prin înmulțirea suprafeței pășunii (Sp), exprimată în hectare, cu încărcarea pășunii (Ip) la 1 ha.

În această situație, formula de calcul este următoarea:

$$IAP(nr.cap.UVM) = p(ha) \times Ip(cap/Ha.UVM/ha)$$

Determinarea corectă a încărcării cu animale a unei pășuni este deosebit de importantă pentru menținerea producției și calității covorului vegetal.

Supraîncărcarea ca și subîncărcarea unei pășuni au influențe negative, greu de îndreptat ulterior (Marusca și colab., 2014).

În stabilirea încărcării cu animale se poate lua în calcul și experiența locală, dacă a avut rezultate bune pe termen lung. (Marusca și colab., 2014-Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale.

Producția utilă de masă verde la hectar pe suprafețele de pajiște din U.A.T. Lipova a fost estimată, ca fiind cuprinsă între 4 - 9 to/ha masă verde.

Pe suprafețele de pajiști care nu prezintă exces de umiditate producția este mai mare (această alternează) vegetația fiind neuniform repartizată. Pe porțiunile din pajiști, afectate de exces de umiditate, producția de masă verde este mult diminuată.

La prima recoltă (primele cicluri de pășunat) producția de masă verde reprezintă aproximativ 50% din producția totală.

În timpul verii producția pajiștilor scade foarte mult datorită secetei, urmând ca iarba să se refacă apoi în toamnă.

Capacitatea de pășunat determinată, la o producție de 9 to/ha masă verde, cu un necesar zilnic de 50-65 kg masă verde pentru 1 UVM și cu o durată a sezonului de pășunat de 180 zile, este de 0,68 UVM/ha.

Utilizatorii de pajiști au obligația să respecte încărcătura minimă de animale pe hectar (0,3 UVM) conform legislației în vigoare.

Ca mențiune, semnalăm faptul că prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor cu 20-30%.

În această situație încărcătura de animale pe ha (CP-capacitate de pășunat) poate ajunge sau chiar depăși 1 UVM/ha.

Pe pajiștile sub contract APIA, pășunatul se efectuează cu maxim 1 UVM-maxim o bovină la hectar (Tabelele de conversie din Ghidul pentru fermieri de la APIA).

Numarul animalelor existente pe teritoriul amintit conform Registrului agricol al primăriei comunei Craiva este: total bovine : 613 cap., total ovine: 11123 cap., total caprine: 91 cap., total cabaline 0 cap.

Situația concretă referitoare la deținătorii de animale declarate în Registrul agricol la nivelul orasului, numărul și categoria de animale care pășunează sunt prezentate în tabelul următor:

Tabelul 5.2.

Localitatea	Bovine	Ovine	Caprine	Cabaline
CRAIVA	201	1050	31	0
CHISLACA	61	1481	0	0
COROI	6	1819	0	0
CIUNTESTI	36		0	0
MARAUS	66	156	56	0
ROGOZ DE BELIU	60	0	0	0
STOINESTI	85	4	0	0
SUSAG	48	4709	0	0
SIAD	50	216	4	0
TALMACI	0	1688	0	0
Total U.A.T. CRAIVA	613	11123	91	0

Pe lângă aceste animale declarate, ar trebui amintit că există și efective de animale sălbatice ierbivore care se hrănesc și de pe pășuni și fânețe.

Încărcătura de animale pe total suprafață pășune și pe specii în U.A.T. Craiva se prezintă în tabelul de mai jos:

Tabelul 5.3.

Nr. crt.	Specia de animale și categoria de vârstă	Nr. capete	UVM / cap	UVM - total
1	Vaci de lapte și cai	613	1,0	613
2	Oi și capre mature	11214	0,15	1682
	Total		x	2295

În funcție de UVM calculate la numărul de animale înregistrate în RNE la data întocmirii amenajamentului pastoral:

Total bovine: 613 capete, plus caprine și ovine : 11241 cap., la suprafața de pășune disponibilă la nivel U.A.T. CRAIVA de : 1731,48 ha, rezultă:

Suprafața 1731,48 ha pășune : 2295 UVM = 0,75 UVM / ha.

Atunci când încărcătura de animale respectiv UVM/ha este sub 1 UVM/ha, conform Ghidului de întocmire a Amenajamentului pastoral - 2014, se recomandă crescătorilor de animale să suplimenteze rația cu furaje concentrate.

În anul întocmirii amenajamentului pastoral producția disponibilă se estimează în funcție de vegetația existentă, lucrările efectuate pe pajiște și de datele din literatura de specialitate.

În anii următori este bine să se determine pe fiecare pajiște în parte.

Prețul de închiriere al pajiștei

Între Consiliul local și utilizatorul de pajiște se va încheia un contract de concesiune (dacă există unul se va face un Act adițional în care vor fi trecute că celelalte prevederi contractuale vor rămâne neschimbate; Actul adițional are ca anexă următoarele documente:

-Hotărârea CJ privind prețul masei verzi /tonă.

-Adeverința de la medicul veterinar privind numărul de animale înscrise în RNE. Acest înscris face parte integrantă din contractul de concesiune, închiriere nr. __/____.

Având în vedere faptul că producția obținută de masă verde la unitatea de suprafață conform măsurătorilor și evaluării făcute prin relevee este 4 - 9 to/ha;

Prețul mediu stabilit pe tonă de masă verde prin Hotărârea de Consiliul Județean Arad nr.423/27.11.2025,(* ANEXE), este de 30 lei/to, rezultă o valoare a masei verzi pe hectar

Exemplu :

La 9,0 to masa verde /ha x 30 lei/to = 270 lei/ha

Pentru executarea lucrărilor recomandate, respectiv combaterea buruienilor și a vegetației nedorite și nivelarea mușuroaielor etc. conform Ghidului de întocmirea Amenajamentelor Pastorale - 2014, se alocă suma de 445 lei/ha.

Din suma rezultată în urma evaluării cantității de iarbă respectiv 270 lei/ha, diferența de 175 lei va fi achitată de utilizator - chiriașul pășunii, Consiliului local.

Atenție!

Pe pajiștile sub contract A.P.I.A.: pășunatul se efectuează cu minim 0,3 UVM și maxim 1,0 UVM (Unitate Vită Mare) - maxim o bovină la hectar - a se vedea tabelele de conversie din Ghidul pentru Fermieri de la A.P.I.A.

Controlul implementării amenajamentelor pastorale urmărește îndrumarea proprietarilor/utilizatorilor de pajiști de a respecta activitățile și măsurile de creștere cantitativă și calitativă a producției pajiștilor și a metodelor de înlăturare/diminuare a efectului factorilor limitativi ai productivității acestora conform proiectului de amenajament pastoral, de menținere și utilizare a pajiștilor permanente, așa cum sunt definite la art. 1 alin. (11) și (12) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VI**ORGANIZAREA, ÎMBUNĂTĂȚIREA, DOTAREA ȘI FOLOSIREA PAIȘTILOR****6.1. Lucrări de repunere în valoare a suprafețelor de paiști****Aspecte generale privind stabilirea metodelor de îmbunătățire a covorului ierbos**

Înainte de a se efectua lucrările specifice de îmbunătățire a covorului ierbos prin diferite metode și mijloace cunoscute, sunt necesare lucrări de eliminare a factorilor limitativi majori ai productivității paiștilor cum sunt: eroziunea solului, excesul sau lipsa de umiditate, reacția extremă a solului acidă sau alcalină, invazia de vegetație lemnoasă și buruieni nedorite în pășuni, denivelarea terenului etc.

Lucrările propuse a se efectua vor fi în conformitate cu metodologia și respectarea bunelor condiții agricole și de mediu (GAEC) și a celor care sunt sub angajament (declarat la A.P.I.A, etc.) - acolo unde este cazul.

6.2. Lucrări preliminare obligatorii de punere în valoare a paiștilor

Pentru reușita acțiunii de îmbunătățire a unei paiști se vor face în prealabil, dacă este cazul, lucrări preliminare de combatere a eroziunii solului și alunecări de teren, eliminarea excesului de umiditate, combaterea vegetației lemnoase și ierboase dăunătoare, distrugerea mușuroaielor, nivelarea terenului, corectarea reacției extreme a solului, etc.

Oricare posesor de paiște înainte de alegerea metodelor, mijloacelor și materialelor necesare îmbunătățirii covorului ierbos a unei paiști, va trebui să cunoască:

- zona fizico-geografică și bioclimatică, substratul geologic în care găsește paiștea respectivă;
- condiții orografice (pantă, înclinație, expoziție) și hidrologice (pârâie, râuri, lacuri, izvoare, etc.);
- grosimea stratului de sol cu prezența sau absența rocilor dure la suprafață sau pe profil, până la 25-30 cm;
- tipul de paiște dominant, stadiul de degradare a covorului ierbos, invazia cu vegetație dăunătoare ierboasă și lemnoasă, mușuroaie dacă există, etc.

În funcție de aceste caracteristici se aleg în continuare metodele generale de îmbunătățire care pot fi de 3 feluri:

1. Metode de suprafață cu menținerea covorului ierbos existent și ameliorarea lui prin amendare, fertilizare, irigare, etc.;
2. Metode intermediare de menținere parțială a covorului ierbos și însămânțarea golurilor rămase după lucrări de curățire, nivelare, etc. sau îndesirea uniformă prin supraînsămânțare cu specii semănate din afară a covorului natural rărit și altele.
3. Metode radicale cu schimbarea integrală prin reînsămânțare a covorului ierbos degradat sau distrus de alte lucrări preliminare, îndeosebi de îmbunătățiri funciare, defrișări, etc.

În continuare se va lua în calcul nivelul de intensivizare a producției de iarbă care poate fi:

- extensivă, cu un minim de fertilizare organominerală pe pășunile naturale în regiuni secetoase, pe sărături, nisipuri, pietrișuri, etc., cu producții de 2-8 tone iarbă la hectar, fără fertilizare și 10-15 (20) t/ha, la un nivel minimal de 50 kg/ha azot și cantități mici de P și K;

- semiintensivă, pe pășunile și fânețele semi-naturale, supra-însămânțate sau re-însămânțate din zona păduroasă, cu un nivel mediu de fertilizare organominerală de 75-150 kg/ha azot și cantități corespunzătoare de P și K, când se poate realiza o producție de 18-25 (30) tone iarbă la hectar;
- intensivă, pe pajiștile re-însămânțate sau cele semi-naturale, situate pe soluri profunde în zona de câmpie până la cea pre-montană, cu climat umed sau în condiții de irigare și un nivel de fertilizare de peste 200 kg/ha azot și cele necesare de PK, când se pot obține 35-50 tone iarbă la hectar, asemănător culturilor furajere din terenurile arabile.

În funcție de condițiile staționale ale pajiștii, posibilitățile de îmbunătățire a covorului ierbos și intensivizarea producției se va alege metoda de îmbunătățire adecvată.

1. Combaterea eroziunii de suprafață a solului

Unul dintre factorii cei mai agresivi care dijmuesc producția pajiștilor situate pe pante mai mari sau mai mici este eroziunea solului. Eroziunea solului poate fi produsă de picăturile de ploaie sau la topirea zăpezilor când se numește eroziune pluvială (hidrică) sau de vânt când poartă numele de eroziune eoliană.

În funcție de grosimea stratului de sol dislocat de cei doi agenți principali, eroziunea poate fi de suprafață când scurgerea apei este lamelară și vântul acționează relativ uniform asupra stratului superior al solului sau de adâncime când scurgerea concentrată a apei provoacă șiroiri, rigole, ogașe până la ravene și torenți foarte adânci de zeci de metri care pun în pericol așezări omenești, căi de comunicații, construcții diverse și altele.

Antrenarea de către eroziune a maxim 6 tone pe hectar în medie pe an se consideră eroziune geologică sau normală. Peste această limită eroziunea produce pagube mari în funcție de intensitatea ei.

Factori favorizanți

Intensitatea proceselor de eroziune sunt determinate de factorii orografici (forma versanților, lungime, expoziție, etc.), precipitațiile atmosferice (cantitate, durată, repartiție și intensitate) însușirile fizice ale solului (umiditate, structură, textură, materie organică, roca mamă), starea vegetației lemnoase și ierboase, dar mai ales de activitățile omului și animalelor sale.

Astfel eroziunea solului este favorizată de: versant cu profil drept, pantă mare ca înclinație și lungime, expoziție sudică, intensitatea mai mare și durata mai lungă a ploii, umiditatea mai mare a solului, structura distrusă și textura mai nisipoasă, roca mamă friabilă, lipsa vegetației lemnoase, rădirea până la dispariție a covorului ierbos, protector, pășunatul pe timp umed și în afara sezonului de vegetație (iarna), încărcarea pășunii cu animale peste limite, supra-târlirea cu animale și apariția golurilor în vegetație, rămături de porci mistreți, arături și alte lucrări din deal în vale pentru îmbunătățirea covorului ierbos al pajiștilor, circulația din deal în vale a animalelor pe pășune, construcția de drumuri de acces cu panta mai mare de 8% și multe altele.

Lucrări și acțiuni de combatere

Din cele prezentate mai înainte rezultă că suntem principalii responsabili pentru declanșarea și extinderea proceselor erozionale pe pajiști care produc în lanț alte nenorociri ca modificarea albiilor și ridicarea fundului râurilor cu inundațiile ce se produc acum la ploi normale.

Pe lângă măsurile arhicunoscute de împădurire a versanților care au o înclinație a suprafețelor deja degradate de eroziunea de adâncime și alunecări,

pentru reținerea apei și a scurgerilor pe pante un rol foarte important pentru stăvilirea eroziunii îl are covorul ierbos și țelina care o formează.

Pentru stăvilirea eroziunii de suprafață se vor lua următoarele măsuri preventive:

- Limitarea sezonului de pășunat la cel optim, între Sf. Gheorghe (23 aprilie) și Sf. Dumitru (26 octombrie) cca. 185 zile și interzicerea pășunatului pe perioada de toamnă, iarnă și primăvara devreme, pentru ca ierburile să se „odihnească” în sezonul rece;
- Evitarea pe cât posibil a pășunatului pe timp ploios și sol umed, căutând locurile mai zvântate, bine drenate sau terenurile plane;
- Respectarea încărcării cu animale evitarea supra-pășunatului și supra-târlirii, care răresc și produc goluri în covorul ierbos a cărui sol este mai sensibil la eroziune (focare de eroziune);
- Fertilizarea cu îngrășăminte organice (gunoi și târlire) și chimice (NPK) pentru îndesirea covorului ierbos, realizarea unor producții de iarbă corespunzătoare și a unei țeline dense;
- Supra-însămânțarea golurilor din pajiște și a celor cu covor rărit datorită diferitelor cauze amintite mai înainte;
- Stoparea rămăsurilor de porci domestici și mistreți prin măsuri specifice de limitare a prezenței lor pe pajiștile în pantă și alte măsuri.

Dintre măsurile curative se amintesc în continuare:

- Pe pajiștile cu covor ierbos foarte rar se face mobilizarea superficială a solului pe curba de nivel, se seamănă un amestec adecvat, la 1,5 cm adâncime și se tăvăluște, în primul an se folosește în regim de fâneață și în anii următori în toate modurile cunoscute respectând pășunatul rațional;
- Amplasarea pe pășuni a unor perdele de protecție, arbori solitari sau în pâlcuri, pentru echilibru hidrologic, protecția solului și a animalelor în sezonul de pășunat.

Combaterea eroziunii de adâncime a solului - Factori favorizanți

Eroziunea de adâncime este favorizată în primul rând de activitățile umane greșit aplicate pe terenuri, cum ar fi lucrările solului și circulația, nepăsarea existentă la apariția șiroirilor și rigolelor pe terenurile dezgolite de vegetație mult mai ușor de anihilat prin nivelare și înierbare până la evoluția lor spre ogașe și ravene, defrișarea vegetației lemnoase de pe ogașele și ravenele consolidate deja în timp, pășunatul haotic cu trecerea animalelor peste eroziunile active și alte cauze. Alunecările de teren se produc în principal în zonele afectate de eroziunea de adâncime, datorită unor perturbații grave asupra circulației apei în sol, structuri geologice cu straturi impermeabile în profunzime, stagnarea apei în glimee, crearea unui pat de alunecare și multe alte cauze din care defrișarea vegetației lemnoase pe terenurile cu risc ridicat de producere a alunecărilor este una din cele mai importante.

Acțiuni de combatere

Măsurile preventive de combatere a eroziunii de adâncime sunt asemănătoare cu cele pentru eroziunea de suprafață care sunt legate de respectarea normelor de pășunat, înierbările și împăduririle de protecție.

După declanșarea eroziunii de adâncime sunt necesare lucrări imediate de intervenție pentru stăvilirea ei, înainte ca situația să se agraveze și mai mult.

Pe suprafețele unde au apărut șiroiri și rigole se pot lua măsuri de nivelare cu mijloace mecanizate (grape cu discuri, nivelatoare, etc.), pregătirea patului germinativ, fertilizare organică și/sau chimică, semănatul unui amestec de ierburi

perene adecvate zonei și folosirea pajiștii în regim de fâneată în primul an până la o înțelenire și consolidare corespunzătoare a covorului ierbos protector.

Eliminarea excesului de umiditate

Excesul de umiditate este unul din factorii cei mai defavorabili care scad producția și calitatea pajiștilor. Majoritatea speciilor bune furajere din covorul ierbos sunt mezofile, adică preferă stațiuni cu umiditate medie a solului și aerului care e bine să fie nici prea umed, nici prea uscat.

Excesul de suprafață se datorează în principal texturii solului mai argiloase pe terenuri plane, unde stagnează apa după perioade cu precipitații atmosferice mai abundente. Excesul freatic este datorat pânzei de apă freatică aflat la mică adâncime aproape de suprafața solului.

Plantele indicatoare pentru excesul de umiditate permanentă sunt trestia (*Phragmites australis*), papura (*Typha* sp.), rogozurile (*Carex* sp.), coada calului (*Equisetum* sp.) și pentru excesul temporar pipirigul (*Juncus* sp.), târsa (*Deschampsia caespitosa*) și altele.

Excesul de umiditate creează condiții nefavorabile dezvoltării plantelor valoroase înrăutățind regimul de aer din sol, determinând fenomenele de reducere și nu de oxidare și ca atare apar compuși toxici pentru plante cum ar fi : amoniac, hidrogen sulfurat, metan cât și o serie de compuși ai fierului și sulfului. Lipsa aerului stânjenește procesele de descompnere aerobă a materiei organice, stânjenește nitrificarea cât și fixarea azotului atmosferic de către microorganisme, cum, de asemenea, determină formarea unor compuși greu solubili în care sunt încorporate o serie de microelemente ca borul, molibdenul etc.

Excesul de umiditate face ca aceste soluri să fie mai reci, cu aproximativ 5°C, lucru deosebit de important mai ales primăvara când datorită acestui lucru se întârzie pornirea în vegetație.

Din punct de vedere al zooigienei, solurile umede sunt necorespunzătoare întrucât sunt favorabile înmulțirii paraziților, care duc la evidente scăderi de producție animalieră.

Lucrări de înlăturare a excesului de umiditate

Lucrările de înlăturare a excesului de umiditate din pajiști fac parte din lucrările de îmbunătățire a pajiștilor pe termen lung, fiind o lucrare anevoioasă ce reclamă cheltuieli suplimentare, dar care pot fi amortizate în timp.

Excesul permanent se elimină cu ajutorul unor drenuri din diferite materiale (lespezi, piatră mare, fascine, tuburi de ceramică și plastic riflat, etc.) postate la diverse adâncimi și distanțe în funcție de nivelul pânzei freactice și intensitatea drenării pe care o dorim.

Eliminarea excesului de umiditate se poate realiza prin următoarele metode:

- desecarea prin canale deschise - constă în săparea unui sistem de canale cu panta continuă de 5‰ de 50-150 cm adâncime cu secțiune trapezoidală. Acestea sunt canalele de desecare propriu-zise sau de absorbție. Ele se fac la distanțe de 150-300 m, în funcție de gradul de umiditate, configurația și tipul terenului, iar lungimea lor este de 400-1000 m. Aceste canale sunt legate între ele prin canale colectoare, perpendicular pe curbele de nivel, care au dimensiuni mai mari decât canalele de absorbție.

Canalele colectoare se varsă în canalul principal care duce până la cel mai apropiat recipient. Aceste canale trebuie în așa manieră făcute încât să se evite declanșarea eroziunii. Pământul care rezultă din săparea canalelor se împrăștie uniform pe pajiște, sau dacă pajiștea are depresiuni, atunci acestea se umplu cu pământul din canale.

Pereții canalelor se consolidează cu brazde de țelină sau în anumite locuri cu bârne și scânduri. Pentru a preveni o desecare prea puternică de-a lungul canalului principal se construiesc stăvilare cu ajutorul cărora se reglează nivelul apei din sol. Desecarea cu ajutorul canalelor de suprafață este ușoară ca și execuție și întreținere și foarte eficientă, eliminând o cantitate mare de apă în timp scurt. În plus, aceste canale pot servi ca delimitatoare ale tarlalelor. Peste canalele de desecare este necesară construirea podețelor pentru trecerea animalelor.

- desecarea prin drenuri - constă în instalarea drenurilor la 1-1,5 m adâncime, distanțate între ele la 10-50 m funcție de natura solului și de cantitatea de umiditate în exces. În cazul în care drenurile sunt din argilă sau din piatră, beton sau lemne, durata de funcționare este foarte mare. Dacă se fac drenuri cârțiță, după 3-4 ani drenurile trebuie refăcute.

În general, desecarea prin drenuri prezintă câteva avantaje deosebite.

În primul rând, ele funcționează tot anul, ceea ce face ca pășunatul să se poată începe primăvara devreme, măbind astfel perioada de pășunat. De asemenea se îmbunătățește regimul de aerare și cel termic.

- desecarea pe cale biologică - desecarea se face cu ajutorul plantării unor arbori mari consumatori de apă ca Salix, Populus, care se plantează în așa manieră încât să delimiteze tarlalele de pășunat, putând fi folosite în perioada de arșiță ca și umbrare.

Un caz aparte îl constituie drenajul "cârțiță" care se folosește pe terenurile cu textură grea, argiloasă. Toate aceste lucrări de desecare și drenaj, la fel ca și regularizarea și îndiguirea râurilor se fac pe bază de proiecte și se execută de specialiști din domeniul îmbunătățirilor funciare. (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Apa rezultată din diferite sisteme de desecare, drenaj și captarea izvoarelor este utilă să fie înmagazinată în bazine, lacuri, etc. și refolosită la nevoie pentru adăparea animalelor, irigații, iazuri de pește și alte trebuințe pe pajiști (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Recomandări pentru reducerea și evitarea excesului de apă din pajiște :

- efectuarea unor șanțulețe de scurgere a apelor de suprafață ori de câte ori este necesar, mai ales primăvara după topirea zăpezii sau ploi abundente;
- evitarea pășunatului pe teren umed care tasează și mai mult solul, făcându-l impermeabil pentru apele pluviale;
- cultivarea unor specii iubitoare de umezeală cum sunt sălciile, plopii, arinii etc. care fac un drenaj biologic, cât și a unor specii ierboase rezistente la excesul de apă ca ierbăluța (*Phalaris arundinacea*), păiușul înalt (*Festuca arundinacea*) și trifoiul hibrid (*Trifolium hybridum*).

Corectarea reacției extreme a solurilor pe pajiști

O mare parte din pajiștile permanente din țara noastră se află pe soluri acide; iar câteva zeci de mii de hectare pe soluri cu reacție alcalină (sărături). Înlăturarea acestor neajunsuri se realizează prin aplicarea amendamentelor. Datorită acidității sau alcalinității pronunțate a solului, multe din elementele fertilizante sunt inaccesibile plantelor și unele specii mai valoroase îndeosebi leguminoasele perene fixatoare de azot atmosferic nu supraviețuiesc.

Reacția optimă a solului pentru plantele de pajiști este cuprinsă între un pH de 6,0 până la 7,5 respectiv de la slab acid până la puțin peste neutru. (Marușca T. și colab., 2014, Luminița Cojocariu, 2014).

O categorie de pajiști care necesită amendamente sunt cele de pe solurile acide.

“Aciditatea solului este favorizată în primul rând de cantitatea de precipitații atmosferice care levingă în profunzime calciul și debazifică orizonturile superioare. „un alt factor favorizant al acidității este substratul geologic mai acid pe șisturi cristaline și mai bazic pe calcare” (Marușca T. și colab., 2014).

Specii indicatoare pentru aciditatea solului sunt țapoșica (*Nardus stricta*), afinele (*Vaccinium sp.*), grozama (*Genista sp.*), iarba neagră (*Calluna vulgaris*), *Deschampsia flexuosa*, *Rumex acetosella* și altele.

Solurile din pajiștile permanente care au un pH mai mic de 5,2 și un conținut de peste 100 ppm aluminiu mobil, necesită a fi amendate cu materiale care conțin calciu.

Recomandări pentru corectarea acidității :

“Principalele roci și substanțe cu care se amendează pajiștile pentru corectarea acidității sunt: carbonatul de calciu (CaCO_3); praful de var (CaO); praful de var stins [$\text{Ca}(\text{OH})_2$]; spuma de dejecție de la fabricile de zahăr și reziduurile cu calciu de la fabricile de îngrășăminte chimice.

Dozele medii recomandate pentru pajiști sunt de 5-7 tone/ha CaCO_3 (3-4 tone CaO) aplicate odată la 10-12 ani, revenind în medie cca 500 kg/an.

Acțiunea este foarte economică având în vedere că amendamentele de la fabricile de îngrășăminte și de zahăr, considerate deșeuri în baza Legii 18/1991 se asigură și se transportă gratuit până la gara CFR de destinație celor interesați să le aplice, care dovedesc prin analize agrochimice efectuate de O.S.P.A. județene că solurile lor necesită amendare calcică”- (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Amendamentele se pot aplica în special toamna târziu după sezonul de pășunat și uneori în ferestrele iernii cât și primăvara devreme, cu mijloace mecanizate cum este mașina de împrăștiat MA 3,5 și altele sau în cazuri extreme cu mijloace manuale.

Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pajiștile sub angajament A.P.I.A. (Măsura 214, submăsura 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10,,Plăți de agro-mediu și climă,, și submăsura 10.2., varianta 2.1). Deasemenea, Nu se vor folosi substanțe chimice pe pajiștile sub angajament A.P.I.A. (Măsura 214, submăsura 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10,,Plăți de agro-mediu și climă,,-Pachetul 1, 2, 3, și 6, cu referire la pajiști).

Lucrări de curățire a pajiștilor, îndepărtarea pietrelor, cioatelor și curățarea vegetației lemnoase nevaloroase și a buruienilor din pajiști

În absența lucrărilor anuale de curățire și în urma folosirii neraționale și în special abandonul sau sub-încărcarea cu animale, speciile lemnoase se instalează treptat pe pajiști, mărindu-și gradul de acoperire de la un an la altul. După un număr mai mare de ani de absență a lucrărilor de îngrijire, se instalează și se dezvoltă o vegetație lemnoasă a carei defrișare se poate efectua pe bază de studii și documentații în care se prevăd toate detaliile privind organizarea, execuția lucrării și valorificarea materialului lemnos, conform normativelor-(Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Ca recomandări: Pentru adăpostirea animalelor și pentru refugiul acestora împotriva vânturilor, furtunilor, arșiței solare sau împotriva frigului, ploilor, grindinei, zăpezilor,etc.- se lasă pe pășune, la margine, în partea mai joasă sau în interiorul ei, arbori sub formă de buchete, grupe sau pâlcuri și chiar arbori mari, izolați, bine crescuți și bine conformați.

Suprafața cu arbori pentru adăpostire și refugiu nu poate avea o întindere mai mare decât 10% din suprafața totală a trupului de pajiște respectiv. (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Nu trebuie să se taie arborii izolați din pajiști, numai atunci când aceștia ajung din anumite cauze sau motive la uscarea acestora -(exemplu: arsuri, trăznete, atacuri de insecte, ruperi din cauza vânturilor, zdreliri a scoarței, etc.).

Se curăță arborii sau pomii fructiferi din pajiști și se curăță crengile până la înălțimea de 2 m, spre a înlesni circulația animalelor și a permite pătrunderea luminii care favorizează creșterea ierbii.

Tăierea arborilor se poate face cu unelte manuale și fierăstraie mecanice purtate.

Caracteristic pentru arborii și arbuștii din grupa foioaselor este faptul că lăstăresc foarte puternic, chiar și în condiții neprielnice, atât din colet (ca de exemplu mesteacănul, carpenul, fagul, etc.); -cât și din rădăcini: (aninul, porumbarul, măcieșul, murul, păducelul, ienupărul, etc.).

La executarea lucrărilor de defrișări trebuie să se ia în considerare aceste particularități și să se scoată butucul, la speciile care lăstăresc din colet, - și cât mai multe rădăcini la cele care lăstăresc și din rădăcini.

Distrușterea arboretelor dăunătoare prin tăiere sau arboricidare, trebuie completată cu fasonarea, îndepărtarea materialului lemnos rezultat din tăiere sau valorificarea materialului corespunzător care poate fi utilizat în construcții cu prioritate la cele pastorale din zonă (împrejmuiți de tarlalizare, saivane, sau pentru alte scopuri gospodărești).

Pe unele pajiști, există pietre la suprafață, cioate putrezite, resturi de vegetație aduse de ape cât și materiale rezultate în urma activității omului (acestea în special pe pajiștile apropiate de așezările umane unde pajiștile ajung mai degrabă gropi de gunoi decât teren agricol, aici aruncându-se tot ce nu mai este necesar în gospodărie).

Combaterea buruienilor dăunătoare din pajiști

În alcătuirea covorului ierbos al pajiștilor alături de graminee și leguminoasele furajere perene participă și speciile din grupa buruieni: „diverse, alte specii, - unele dintre acestea au valoare furajera scăzută, iar altele sunt practic neconsumate de animale, sau prezintă un grad ridicat de toxicitate.

Apariția și înmulțirea buruienilor în vegetația pajiștilor este favorizată de manifestarea în exces sau deficit a unor factori ecologici, precum și de gospodărirea necorespunzătoare a pajiștilor, neexecutarea lucrărilor de curățare, nefolosirea unei încărcături cu animale adecvate producției pajiștei, neschimbarea locurilor de odihnă și adăpost pentru animale, fertilizarea neuniformă cu îngrășăminte organice sau chimice, recoltarea cu întârziere a fânurilor, folosirea la supra-însămânțare a unor semințe infestate cu buruieni, etc. Majoritatea speciilor care fac parte din grupa plantelor din alte familii botanice sunt neconsumate de animale.

Unele buruieni pot fi toxice pentru animalele care le consumă, dintre acestea cu o frecvență mai mare pe pajiștile din țara noastră se întâlnesc :

-Veratrum album (știrigoaia) conține în rizomi și tulpini alcaloizii: protoveratrină, jervină, protoveratridină, etc. Toxicitatea plantei scade mult după înflorire, astfel că în zona de munte după această fază, atât caii, cât și oile consumă planta fără repercusiuni vizibile asupra stării de sănătate.

Bovinele și ovinele care consumă plantele în stadiile tinere prezintă o salivă bogată, strănuturi și stări de vomă;

- Colchicum autumnale (brândușa de toamnă) este o plantă foarte toxică datorită conținutului ridicat în colchicină. Toate părțile plantei sunt otrăvitoare. Prezența speciei respective poate provoca accidente prin intoxicare mai ales la animalele tinere scoase la pășunat primăvara devreme;

- *Ranunculus acer* (piciorul cocoșului) provoacă tulburări la taurine și cabaline, prin protoanemonina care este activată în stomacul animalelor prin enzima ranunculină conținută în aceeași plantă. Animalele prezintă stări de depresie nervoasă și colici, înregistrând scăderea accentuată a producției de lapte;
- *Rumex* sp. (ștevia) - cantitatea mare de oxalați pe care o conține provoacă tulburări digestive animalelor care consumă speciile de *Rumex*;
- *Equisetum* sp. (coada calului) conține alcaloizi toxici mai ales palustrină și acid aconitic, care nu se inactivează nici prin procesul de uscare a fânului, provocând intoxicarea animalelor și în perioada de stabulație. Animalele hrănite cu fân în care se află coada calului trec prin stări de diaree, producția lor scade foarte mult, ele devin astenice și ajung în final la epuizare fizică totală.

Folosirea nerațională a pajiștilor, supra-încărcarea acestora, intrarea prea devreme cu animalele la pășunat sau scoaterea prea târziu a animalelor de pe pășune, lipsa unor lucrări elementare de îngrijire, fac ca plantele din alte familii botanice, neconsumate de animale, să devină dominante.

Ca recomandări: pentru îmbunătățirea pajiștilor recomandăm combaterea speciilor neconsumate de animale din pășuni, prin cosiri repetate și eliberarea terenului de resturile vegetale. Această operațiune este obligatorie după fiecare ciclu de pășunat și cu precădere înainte ca speciile nedorite să fructifice, evitând astfel proliferarea lor. Obligatoriu, primăvara înainte de intrarea cu animalele pe pășune se fac cosiri de curățire a pajiștei.

Lucrări ce trebuie executate în timpul pășunatului

Animalele lasă în urma lor o serie de dejecții solide și lichide, în timpul pășunatului, care reprezintă, pe unele pășuni, unicul fertilizant al pajiștilor. De aceea aceasta sursă de elemente nutritive, pentru vegetația pajiștilor, nu trebuie irosită ci trebuie folosită judicios.

În cazul pășunatului cu oile vegetația pajiștilor beneficiază, aproape în totalitate, de acest fertilizant natural.

În schimb în cazul pășunatului cu erbivore mari (vacă, cai) care lasă pe sol dejecții solide ce pot acoperi o suprafață mare (25-40 cm), acțiunea acestor tipuri de fertilizanți naturali poate crea neajunsuri mari, întru-cât favorizează dezvoltarea speciilor nitrofile, lipsite de valoare economică și mari neuniformități în compoziția floristică a pajiștilor.

Dacă dejecțiile nu se împrăștie, după un timp, dispar toate leguminoasele și cca 75% dintre graminee.

Un alt neajuns este și faptul că dejecțiile sunt focare de infecție. De aceea impunem ca pe pajiștile folosite de către animale, după fiecare ciclu de pășunat dejecțiile solide să fie împrăștiate - în mod special în pajiștile unde pășunează vacile.

După ce animalele au fost scoase de pe pășune rămân o serie de plante neconsumate. Aceste plante sunt cele pe care animalele le ocolesc. Rămânând pe pajiște ele pot forma seminte și ca atare proliferază. De aceea ele trebuie cosite și îndepărtate.

Operația este obligatorie după fiecare ciclu de pășunat.

În timpul pășunatului, pe parcelele unde au fost scoase animalele, trebuie să se execute o serie de lucrări care să ducă la îmbunătățirea compoziției floristice, la refacerea cât mai rapidă a plantelor; la sporirea producției de masă verde pe unitate de suprafață și la asigurarea zooigienei.

Ca recomandări: Cosirea resturilor nepășunate după ce animalele au părăsit tarlăua, ceea ce împiedică fructificarea și deci înmulțirea plantelor nevaloroase, slabe din punct de vedere furajer, neconsumate de animale.

Împrăștierea dejecțiilor animaliere, prezintă cel puțin trei avantaje legate de faptul ca se împiedică astfel creerea condițiilor de dezvoltare a buruienilor nitrofile nevalorose, care s-ar putea dezvolta în jurul acestora; se realizează o anumită fertilizare a pajiștilor; se înlătură focarele de infecție cu viermii paraziți.

Toate aceste măsuri, aplicate în complex, au ca efect creșterea valorii economice a pășunii respective.

Curățirea pajiștilor de pietre, cioate, tăierea și scoaterea buturugilor, copacilor uscați, resturile menajere (peturi, pungii, cutii de conserve, sticle etc.) și a buruienilor, nu este suficientă.

Orice măsură de îmbunătățire a pajiștilor trebuie să înceapă cu o curățire, dar ea trebuie să fie urmată de alte măsuri cum sunt: nivelarea mușuroaielor, supraînsămânțarea, fertilizarea, unde este cazul, toate acestea urmate apoi de utilizarea corespunzătoare a pajiștilor.

Distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor

Mușuroaiile se formează datorită neîngrijirii pajiștilor. Mușuroaiile prezente în pajiștile analizate sunt de origine vegetală, fiind cauzate de acumularea materiei organice de la plantele neconsumate, sau de la cioatele care putrezesc treptat, dar și de origine animală, în special provocate de cârțițe. Animalele calcă printre tufe, băătoresc solul când este umed, îl dislocă în jurul tufelor și formează astfel mușuroaiile care pot ajunge la 50-150 cm în diametru și 30-80 cm în înălțime. Aceasta determină o înțelenire puternică și formarea unui strat compact ce poate fi mai greu distrus.

Ca recomandări: Pentru combaterea mușuroaielor (de orice tip) recomandăm măsuri preventive care trebuiesc aplicate anual, spre sfârșitul perioadei de vegetație sau primăvara devreme, folosindu-se grapele obișnuite sau târșitorile. După distrugerea mușuroaielor este obligatorie aplicarea de îngrășămintă și supraînsămânțarea cu un amestec de specii perene cu valoare furajeră ridicată.

Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pajiștile sub angajament A.P.I.A. (Masurile 214/2, 214/3.1, 214/3.2. respectiv Măsura 10 „Plați de agromediu și climă,, - Pachetul 2, Varianta 2.1., cu referire la pajiști).

În concluzie, aplicarea măsurilor de la capitolul 6.1. considerăm că vor produce următoarele efecte:

- suprafața productivă a pășunilor va crește cu aproximativ 27%;
- producția de nutreț se estimează să crească la o medie de 10 tone m.v./ha.

Lucrări de întreținere a pajiștilor

Pentru folosirea cât mai rațională a pajiștilor și pentru a nu scade valoarea nutritivă a plantelor prin degradarea covorului este necesar să se respecte perioada de pășunat așa cum este prevăzută în amenajament - exclus pășunatul pe timpul iernii;

- interzicerea intrării cu utilaje grele pe pajiște în perioada umedă cu ploi multe.

Recomandăm anual să se facă următoarele lucrări:

- nivelarea mușuroaielor, defrișarea tufărișurilor, strângerea cioatelor și pietrelor;
- cosirea resturilor vegetale neconsumate înainte de fructificare;
- combaterea plantelor dăunătoare și toxice.
- împrăștierea dejecțiilor solide după fiecare ciclu de pășunat în mod special în pajiștile unde pășunează vacile.

Evidența lucrărilor executate anual pe fiecare parcelă vor fi prezentate (Notate) în Caietul de lucru prezentat în Cap.IX din prezentul amenajament pastoral.

6.3. Metode de îmbunătățire a covorului ierbos prin fertilizare

Una din cele mai importante măsuri de îmbunătățire a producțiilor pajiștilor este aplicarea de îngrășăminte chimice, organice și mixte (chimice și organice).

În aplicarea îngrășămintelor pe pajiștile permanente trebuie să se țină seama de unele particularități imprimate de perenitatea culturii și de complexitatea vegetației, de numărul mai mare de recolte pe an, de modul de folosire a pajiștilor (pășunat-cosire) și nu în ultimul rând de condițiile foarte diferite de relief și altitudine.

a. Utilizarea îngrășămintelor chimice pe pajiște

Creșterea plantelor și productivitatea pajiștilor sunt sensibil afectate de biodisponibilitatea elementelor nutritive, azotul, fosforul și potasiu fiind în general limitanții principali.

O slabă aprovizionare determină o creștere lentă a plantelor și reduce în același timp concentrația acestor elemente în biomasa produsă.

Intr-o pajiște excesul fertilizării poate provoca dezvoltarea unei flore nitrofile în detrimentul altor specii și diminuarea sau dispariția leguminoaselor.

Fertilizarea cu azot. Pentru a adapta producția de iarbă la nevoile animalelor, fertilizarea cu azot nu se justifică decât dacă prezența leguminoaselor din pajiște este scăzută, iar cele care există în pajiște nu pot fixa azotul necesar funcțiilor plantelor. Doza de azot nu trebuie să depășească 170 kg/ha, aplicat fracționat (2-3 repetiții). Excepție pot face solurile deosebit de sărace, cu pajiști degradate și invadate de buruieni unde se pot folosi doze mai mari de azot. Îngrășăminte cu microelemente.

La plante microelementele intră în alcătuirea unor vitamine, pigmenti, a enzimelor, influențând sintezele specifice în organism. Microelementele esențiale pentru nutriția plantelor sunt: Fe, Cu, Zn, B, Mn, Mo, Co. La animale lipsa microelementelor pot provoca anumite boli.

Epoca de administrare este primăvara devreme odată cu îngrășămintele cu azot, dar pot fi aplicate extra-radicular, sub formă de soluție, în perioada de vegetație a plantelor.

Un exemplu de fertilizare: Aplicăm primăvara devreme îngrășăminte chimice complexe din formula 15-15-15, o cantitate de 330 kg/ha, produs comercial pentru asigurarea unui nivel de 50 kg/ha N și aceeași cantitate de oxizi de P și K necesare pentru întreg anul, după care în copletare, imediat sau după ciclurile de recoltă, se aplica numai îngrășăminte azotoase cum ar fi azotatul de amoniu (33,5 % N), sau ureea (46 N) pe soluri cu reacție normală și sulfatul de amoniu (20% N) pe soluri sărăturate. Dacă este cazul, - Dozele de îngrășăminte vor ține cont de planul de fertilizare întocmit de O.S.P.A.

Pe pajiștile care sunt sub angajament A.P.I.A. (Măsurile 214/1, 214/2, submăsura 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10, „Plați de agromediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6 cu referire la pajiști), utilizarea pesticidelor și a fertilizanților chimici este interzisă.

b. Utilizarea îngrășămintelor organice pe pajiști

Îngrășămintele organice, prin calitatea lor de îngrășăminte complexe, exercită un efect ameliorativ asupra însușirilor fizice, chimice și biologice ale solului, utilizarea lor determinând sporuri însemnate de producție în pajiști.

Pe pajiștile permanente se folosesc toate tipurile de îngrășăminte organice, pondere mai mare având-o gunoiul de grajd, îngrășămintele semilichide, mustul de grajd și îngrășarea solului prin târlire.

Folosirea gunoiului de grajd pe pășuni reprezintă una dintre cele mai importante măsuri de sporire a producției și îmbunătățirea compoziției floristice.

Gunoiul de grajd este un îngrășământ organic complex, care îmbogățește solul în humus, în principalele elemente nutritive, în unele microelemente cât și în microorganisme și produse ale metabolismului lor.

Conținutul mediu în elemente fertilizante a acestui tip de îngrășământ este de 0,55% N; 0,22% P₂O₅; 0,55% K₂O; 0,23% CaO; (Marusca - 2014).

Calitatea gunoiului de grajd depinde de specia de animale de la care provine; cel mai bogat în elemente fertilizante fiind gunoiul de ovine urmat de cel de la cabaline și bovine, iar cel mai sărac este cel de la porcine.

Depozitarea și fermentarea gunoiului de grajd se face într-un loc special amenajat, numit platformă de gunoi.

Fermentarea durează 3-5 luni, timp în care se pierde 25-30 % din greutatea inițială a gunoiului (Marusca-2014).

Un metru cub de gunoi cântărește 300-400 kg atunci când este proaspăt și afânat, 700 kg când este proaspăt și îndesat, 800 kg când este semi-fermentat și 900 kg când este fermentat și umed.

Conținutul gunoiului de grajd în azot substanță activă

Tabelul 6.1.

Tipul de gunoi	Compoziția chimică (% din masa proaspătă)		
	Azot(N)	Apa	Materii organice
Gunoi de cabaline	0,58	71	25
Gunoi de bovine	0,45	77	20
Gunoi de ovine	0,83	64	31
Gunoi fermentat 3-4 luni	0,55	77	17
Gunoi-fermentat complet (mranița)	0,98	79	14

(Fiecare 1000 kg gunoi fermentat 3-4 luni conține aproximativ 5 kg N s.a)

Cantitatea administrată este în funcție de compoziția floristică a pajiștilor, stadiul de degradare a acestora, de cantitatea de gunoi de grajd disponibilă. Dozele recomandate variază între limite largi și anume de la 20-40 tone/ha.

Epoca optimă de aplicare este toamna, la încheierea ciclului de pășunat. În felul acesta, pe lângă faptul că se obțin sporuri de producție de 10% față de fertilizarea din primăvară, mai există avantajul că timpul de transport este mai lung, deci lucrarea poate fi efectuată în condiții mai bune și că precipitațiile din iarnă antrenează mai bine elementele nutritive în sol.

Primăvara devreme se mai poate administra gunoi de grajd fânețelor și eventual acelor tarlale de pe pajiște pe care se va intra târziu la pășunat.

Gunoiul de grajd este indicat a se administra bine fermentat. Acest lucru este necesar întru-cât el se aplică la suprafață. Se recomandă ca gunoiul de grajd să se repartizeze cât mai uniform pe pășune. În felul acesta se evită îmburuienarea pășunii prin înmulțirea plantelor nitrofile nevaloroase, acolo unde prin împrăștiere neuniformă a căzut o cantitate mai mare de gunoi.

Durata de remanență a gunoiului este de 4-5 ani, în funcție de doza aplicată, calitatea îngrășământului, compoziția floristică a pajiștii. Sporurile cele mai mari de recoltă se obțin în anul I, spor ce scade treptat de la un an la altul.

Pentru pajiștile care sunt sub angajament A.P.I.A. (Măsurile 214/1, 214/2, submăsura 214/3.1, 214/3.2, respectiv Masura 10, „Plăți de agromediu și clima,, Pachetul 2, 3, 4, 6 cu referire la pajiști), utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă/ha. În această situație dozele recomandate variază în limite largi și anume de la 3 tone/ha (gunoi fermentat complet-mrانیٹا) la 6,67 tone/ha (gunoi de bovine) - Tabelul 6.2 Doza maximă de gunoi de grajd care poate fi aplicată pentru limita de 30 kg N s.a./ha

Tabelul 6.2.

Tipul de gunoi de grajd	Tone maxim aplicabile/ha pentru limita de 30 kg Ns.a./ha
Gunoi de cabaline	5,16
Gunoi de bovine	6,67
Gunoi de ovine	3,6
Gunoi fermentat 3-4 luni	5,45
Gunoi fermentat complet (mrانیٹا)	3

(Ghidul ecocondiționalitate, -2014)

Gunoiul de grajd este mai bine valorificat când se administrează împreună cu doze mici de îngrășăminte chimice. Ținând cont de toate acestea, fertilizarea pajiștilor se va realiza în cadrul unui program. Pentru pajiștile care sunt sub angajament A.P.I.A. ,fermierii trebuie să respecte perioadele în care aplicarea îngrășămintelor este interzisă și să asigure o distribuire uniformă a îngrășămintelor.

Conform art.3 din Anexa la Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, aprobat prin Hotărârea nr.964 din anul 2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, este interzisă aplicarea îngrășămintelor organice și/sau minerale în perioadele în care cerințele culturii agricole față de nutrienți sunt reduse (intervalul de timp în care temperatura medie a aerului este sub 5°C) sau când riscul de percolare/scurgere la suprafață este mare. Datele calendaristice pentru începutul și sfârșitul perioadei de interdicție în aplicarea îngrășămintelor pe pajiști (mineral, organic solid și organic lichid), sunt prezentate în Tabelul.6.3.

Datele calendaristice pentru începutul și sfârșitul perioadei de interdicție în aplicarea îngrășămintelor pe pajiști (Ghidul ecocondiționalitate-2014).

Tabelul 6.3.

Tip de îngrășămant	Perioada de interdicție
Ingrășămintă organice solide	1 noiembrie - 15 martie
Ingrășămintă organice lichide și îngrășămintă minerale	1 octombrie - 15 martie

Perioadele de interdicție nu sunt valabile în cazul dejecțiilor animaliere proaspete produse și depuse direct pe teren în urma pășunatului, pentru care se va examina oportunitatea limitării duratei de pășunat „încărcării,, - mai ales în perioada hibernală. De asemenea, aceste perioade închise nu se iau în considerare în cazul resturilor vegetale sau al altor tipuri de produse organice reziduale rămase pe sol.

Obligația de a stabili un plan de fertilizare și de a completa un caiet de evidențe a aplicărilor pe câmp a fertilizanților cu azot, organici și minerali o au fermierii.

Documentele pentru evidența tipurilor și modului de aplicare a îngrășămintelor este, de asemenea, în sarcina fermierilor. (Horia Vlad și Iacob Borza, Solurile județului Arad starea actuala și posibilitați de restaurare a fertilității- Timișoara ,2011).

c. Îngrășăminte organice semilichide, mustul de grajd (tulbureala de grajd)

Îngrășămintele organice semilichide provin din adăposturile de bovine prevăzute cu un sistem de evacuare hidraulică a dejecțiilor sau prin spălarea cu jet de apă a padocurilor de la taberele de vară.

Aceste îngrășăminte sunt bogate în azot și în potasiu; conținutul în fosfor este însă scăzut.

Îngrășămintele organice semilichide sunt împrăștiate pe pajiști cu mașini speciale în doza de 20-30 metri cubi/ hectar, primăvara devreme sau toamna târziu. Dacă se aplică primăvara, pășunatul este permis numai după o perioadă de 4-5 săptămâni. Această fertilizare are un efect remanent de 2 - 3 ani.

d. Îngrășăminte pentru pajiști- târlirea cu animalele

Un alt mod de a realiza fertilizarea pășunilor poate fi târlirea.

Târlirea reprezintă un mod de fertilizare a pășunilor care se execută direct cu animalele. Astfel, animalele care sunt ținute închise în perioada de odihnă peste zi dar mai ales în timpul nopții, lasă pe sol însemnate cantități de dejecții lichide și solide.

În general târla sau strunga se amplasează în jurul saivanelor, a stânelor.

Se pune deci problema folosirii acestor dejecții în scopul sporirii valorii pajiștilor, a producțiilor acestora, cu atât mai mult cu cât cantitatea acestor dejecții este considerabilă.

Supra-fertilizarea distruge covorul vegetal, iar în anii următori târlirii excesive se instalează buruienile nitrofile:(*Urtica dioica*, *Rumex* sp.,*Chenopodium* sp.,*Veratrum album*,etc.).

Deasemenea duce și la poluarea apelor, solului, peisajului, îmbolnăvirea animalelor și alte neajunsuri.

Menținerea animalelor pe tarla se realizează cu ajutorul unor garduri mobile numite porți de târlire sau țarcuri, oboare, grajduri.

Acestea au 3-4 m lungime și 1,3 m înălțime, fiind prevăzute cu 4-5 bare orizontale și șipci oblice pentru asigurarea rezistenței. Atunci când nu sunt mutate în intervale de timp stabilite se produc fenomene nedorite în pajiște.

În nopțile în care se realizează târlirea se acumulează cantități suficiente de elemente nutritive, care să determine sporirea procentului de participare în covorul ierbos a unor specii cu valoare foarte mare ,cum sunt: *Lolium perenne*, *Trifolium repens*, *Trifolium pratense*,etc.

Porțile din plasă de sârmă cu rame metalice ușoare (21-23 kg) au o durabilitate mai mare, sunt ușor de manipulat și de fixat în pământ, costul lor amortizându-se în 2-3 ani. Cu asemenea porți, schimbarea târlei (oculuiui) se face mai ușor, de către un singur om, într-un timp relativ scurt.

Fertilizarea prin târlire reprezintă cea mai economică metodă de fertilizare a pajiștilor, unica cheltuială fiind cea legată de porțile de târlire.

Pentru a se realiza fertilizarea prin târlire animalele sunt ținute mai multe nopți pe aceeași suprafață, din pajiște, în niște locuri îngrădite cu garduri mobile.

Suprafața strungii (târlei) se calculează în raport cu specia sau numărul animalelor, astfel:

$$S = N \times S$$

S- este suprafața rezervată unui animal

N- este numărul de animale din turmă

Târlirea se execută cu toate speciile de animale, pentru animalele mari (bovine) revenind ca echivalent 2-3 nopți 1 UVM/6 m pătrați pe pajiști valoroase sau 4 - 6 nopți pe pajiști degradate.

Târlirea se execută pe întreg sezonul de pășunat cu o intensitate de maxim 2-3 nopți o oaie pe metru pătrat, pe pajiști cu covorul vegetal valoros, sau 4-6 nopți o oaie pe metru pătrat pe pajiștile degradate.

De exemplu, târla sau strunga pentru 150 de oi va avea o suprafață de 150 m patrați. Dacă porțile de strungă se mută o dată la 5 zile, în intervalul de pășunat de 194 zile strunga se mută de 39 ori.

Dacă înmulțim suprafața strungii (150m) cu 39 rezultă că în intervalul de pășunat de 194 de zile se poate fertiliza o suprafață de 5.850.000 m patrați. Efectul târlirii se resimte 2-5 ani. Astfel prin mutarea succesivă a târlei, în sezonul de pășunat (în decursul unui an), se poate fertiliza o suprafață destul de mare de pajiște. Cerința principală a lucrării de administrare a îngrășămintelor este ca acestea să fie cât mai uniform distribuite.

Uniformitatea distribuției are importanță mare, deoarece o distribuție neuniformă face ca în unele zone cantitatea de îngrășământ să fie mai mică, neasigurându-se efectul asupra producției pajiștii dorit, iar în cazul în care concentrațiile de îngrășământ sunt prea mari provoacă poluare locală a solului.

Pentru pajiștile care sunt sub angajament A.P.I.A. (Măsurile 214/1, 214/2, submăsura 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10, „Plăți de agromediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6 cu referire la pajiști), utilizarea tradițională a gunoierului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă /ha. (a se vedea Caietul de Agromediu/A.P.I.A.)

6.4. Metode de îmbunătățire prin supra-însămânțare a pajiștilor degradate

În marea majoritate a cazurilor pajiștile din țara noastră au covorul ierbos degradat datorită lipsei de întreținere curentă (grăpat, combatere buruieni, etc.), absența sau insuficiența fertilizării cu îngrășăminte organice și chimice, cât și a folosirii neraționale prin pășunat (durată, încărcare, abandon, starea necorespunzătoare a țelinii, etc.) sau alte cauze.

Principii de refacere totală sau parțială a covorului ierbos

Îmbunătățirea prin mijloace de suprafață cu menținerea covorului „original” poate să nu dea rezultate după aplicarea îngrășămintelor datorită expansiunii unor specii nitrofile nedorite existente aici sau a încetinelii cu care se instalează speciile mai valoroase. De aceea, dacă este cazul, acolo unde este posibil se va îndepărta (distruge) vechiul covor ierbos prin mijloace mecanice (arat, frezare, grăpare energetică) sau chimice prin erbicidare totală, după care prin însămânțarea unui amestec adecvat de graminee și leguminoase perene se înființează o pajiște nouă în locul celei vechi.

Pajiștile care au o acoperire de peste 60-70% cu specii nevaloroase pentru furaj, goluri sau specii nedorite + goluri în aceeași proporție, se recomandă a fi reînsămânțate.

Refacerea parțială a covorului ierbos se execută după defrișarea vegetației lemnoase invadante, scoaterea cioatelor, adunarea pietrelor dacă este cazul, nivelarea terenului și alte măsuri preliminare care să faciliteze mecanizarea lucrărilor de înființare, întreținere și folosire a pajiștilor în anii următori.

Pentru refacerea parțială a unei pajiști este obligatoriu ca în covorul ierbos să existe 30-50% specii furajere valoroase, care necesită a fi completate prin supra-însămânțare cu alte specii valoroase. (Dacă va fi cazul).

O situație aparte o constituie pajiștile cu covor ierbos valoros, dar cu o densitate scăzută care necesită a fi îndesit prin auto-însămânțare.

În acest caz, odată la 4-6 ani prin rotație, se recoltează prin cosire covorul ierbos mai târziu, după coacerea și scuturarea semințelor care cad pe sol, încolțesc și înlocuiesc plantele care au îmbătrânit și în cele din urmă au pierit, lăsând goluri care trebuiesc completate.

În acest caz înlocuirea covorului ierbos se face de la sine prin procesul de auto-însămânțare, acesta fiind unul din cele mai eficiente mijloace de îmbunătățire a densității pajiștilor, cu condiția ca plantele componente să aibă valoare furajeră corespunzătoare.

Dacă avem un covor ierbos îmburuienat nu putem apela la auto-însămânțare întrucât am stimula și mai mult extinderea buruienilor nedorite.

Lucrări de pregătire a țelinii înainte de semănat

Pentru refacerea totală a unui covor ierbos degradat sau cu goluri în proporție însemnată este bine ca înainte de arătură să se efectueze o lucrare cu grapa cu discuri reglată la un unghi mic pentru a tăia în bucăți țelina, preferabil să se acționeze pe două direcții perpendiculare. Arătura propriu zisă se face de regulă toamna la adâncimea normală de 18-20 cm cu plugul reglat să îngroape bine țelina. Sunt cazuri când este suficientă prelucrarea țelinii cu grapa grea cu discuri, urmată de grăpări mai ușoare.

Pentru a ușura prelucrarea în prealabil se efectuează o erbicidare totală cu unul din produsele active Glifosat sau Paraquat, după care la două săptămâni se pregătește patul germinativ prin grăpare.

Cele mai bune rezultate se obțin prin prelucrarea cu freza de pajiști la adâncimea de 10-12 cm pe pajiști cu țelina mai subțire, sau cu țelina mai groasă după ce s-a făcut o erbicidare totală.

Pentru refacerea parțială prin supra-însămânțare, primăvara devreme se face o mobilizare superficială de 1-2 cm cu grapa cu colți prin mai multe treceri, acțiune care nu distruge în totalitate vechiul covor, creând condiții pentru germinarea semințelor.

Semănatul ierburilor perene

După pregătirea patului germinativ la refacerea totală sau parțială a covorului ierbos, obligatoriu se tasează terenul cu un tăvălug inelar, apoi se seamănă cu semănătorile obișnuite de cereale în rânduri la adâncimea de 1,5 - 2 cm, după care din nou se tasează cu un tăvălug de această dată neted.

Astfel, regula de aur în reușita semănatului este: tasare - semănat - tasare. Multe din semănături nu reușesc pentru că nu se respectă această regulă.

Nu întâmplător, pe urma roților de tractor se instalează cel mai bine iarba semănată, pentru că acolo terenul a fost mai bine tasat.

Semănatul ierburilor perene este o operațiune delicată datorită semințelor foarte mici și a adâncimii superficiale la care se introduce în sol, motiv pentru care există mașini speciale pentru acest scop. La fel sunt mașini combinate care mobilizează solul pe rânduri și fac concomitent supra-însămânțarea ierburilor și tasarea rândurilor semămate.

Pentru reînsămânțarea pajiștilor se recomandă utilizarea mașinilor combinate, care realizează concomitent, printr-o singură trecere, pregătirea patului germinativ, semănatul și tăvălugirea după semănat.

Alegerea amestecurilor de ierburi

La stabilirea amestecurilor se vor lua în considerare speciile mai valoroase existente în covorul ierbos, care se vor completa prin supra-însămânțare cu altele, pentru realizarea unui echilibru între graminee și leguminoase, între graminee cu talie înaltă și cele cu talie scundă și alte criterii.

Pentru completarea golurilor și proliferarea plantelor valoroase, recomandăm supra-însămânțarea cu specii valoroase corespunzătoare condițiilor ecologice specifice.

În amestecurile destinate înființării sau re-însămânțării pajiștilor utilizate ca pășune se introduce un procent mai mare de specii de talie joasă, cu o mare capacitate de lăstărire, rezistente la călcat; spre deosebire de amestecurile pentru fânează sau cu folosire mixtă în care predomină speciile de talie înaltă.

Alegerea speciilor și stabilirea procentului de participare a fiecărei specii în cadrul amestecului.

După ce ne-am hotărât ce metodă de refacere totală sau parțială să alegem în funcție de condițiile naturale și scopul propus, pasul următor este stabilirea unui amestec de graminee și leguminoase perene de pajiști.

În alegerea speciilor se ține seama de unele caracteristici biologice (forma de creștere, talia, ritmul de dezvoltare, vivacitatea) și de cerințele lor ecologice. Fiecare specie are cerințele ei față de mediu și se dezvoltă cel mai bine dacă acestea sunt satisfăcute.

Procentul de participare a fiecărei specii în amestec se stabilește în funcție de valoarea furajeră a speciei; de direcția de evoluție pe care dorim să o imprimăm pajiștei; de concurența între specii, etc.

Epoca de supra-însămânțare este atât primăvara cât mai timpuriu, imediat ce se poate lucra în câmp, cât și în luna august, până la începutul lunii septembrie. Cantitatea de sămânță utilă la hectar se stabilește în funcție de densitatea covorului existent și epoca supra-însămânțării.

Pentru supra-însămânțare este suficientă o prelucrare superficială a solului pe adâncimea de 2 - 5 cm cu ajutorul grapelor cu discuri sau colți rigizi, în funcție de textura, structura, gradul de tasare și umiditatea solului.

Se folosește sămânță de cea mai bună calitate, cu o puritate și o germinație ridicată.

De regulă supra-însămânțarea se realizează cu specii valoroase din punct de vedere furajer corespunzătoare condițiilor ecologice specifice zonei respective și se

face pentru completarea golurilor din covorul ierbos, rezultate în urma distrugerii mușuroaielor, nivelărilor, defrișării vegetației lemnoase sau acolo unde vegetația este rară și de slabă calitate.

Pentru supraînsămânțarea pajiștilor în scopul ameliorării calitatii și producției acestora la hectar, norma de sămânță la hectar este cuprinsă între 30 - 35 kg, păstrând proporțiile de participare cât și speciile din amestec.

Amestecuri recomandate pentru supra-însămânțarea pajiștilor

Tabelul 6.2./A

Amestecul I

Specia	procent de participare(%)	kg/ha
Lolium perene	30	8
Poa pratensis	10	7
Festuca pratensis	20	6
Dactylis glomerata	10	10
Trifolium repens	25	10
Lotus corniculatus	5	5

Tabelul 6.2./B

Amestecul II

Specia	procent de participare(%)	kg/ha
Lolium perene	30	8
Poa pratensis	10	7
Festuca pratensis	10	6
Dactylis glomerata	20	10
Trifolium repens	20	10
Lotus corniculatus	10	5

În vederea alcătuirii corecte a acestor amestecuri sunt necesare cunoștințe minime despre speciile perene de pajiști luate în cultură (Tabelul 6.2).

Câteva exemple de amestecuri de ierburi pentru refacerea pajiștilor.

Pentru re-însămânțare după refacerea totală a covorului ierbos prin diferite metode și mijloace sau supra-însămânțare pentru înlocuirea parțială sau îndesirea pajiștii este necesară alcătuirea unor amestecuri de graminee și leguminoase perene

adecvate condițiilor staționale și modului de folosință preconizat de către gospodar sau fermier, producători de furaje și crescători de animale.

După ce ne-am făcut o primă imagine asupra caracteristicilor speciilor pe care le putem utiliza, trecem la următoarea etapă de stabilire a structurii amestecurilor formate din graminee și leguminoase perene de diferite talii (înalte și scundă) în funcție de modul de folosire și durata de viață preconizată a pajiștii semănate.

Din cele prezentate rezultă că raportul între graminee (G) și leguminoase (L) pentru o pajiște semănată de 4-6 ani și mai mult, este de 60-70 % G: 30-40 % L, care necesită a fi respectat de la bun început.

Pentru regim exclusiv de fâneată se folosesc numai specii de talie înaltă și pentru pășune sau folosire mixtă se introduc și specii de talie scundă.

Odată cu creșterea longevității unei pajiști crește și proporția speciilor de talie scundă.

Nu vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supra-însămânțări pe pajiștile aflate sub angajament A.P.I.A. (Masurile 214/1, 214/2, 214/3.1, 214/3.2. respectiv Masura 10-,,Plați de agromediu și climă -, Pachetul 2, 3, 4, 6 ,cu referire la pajiști). Se pot face doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental și doar cu specii din flora locală. Este interzis aratul sau discuitul pajiștilor existente în cadrul fermelor care au angajamente A.P.I.A. în derulare.

Supra-însămânțarea pajiștilor

Asupra covorului ierbos acționează, concomitent sau în etape, mai mulți factori de degradare, care provoacă în timp un dezechilibru între speciile componente cu creșterea ponderii speciilor nevaloroase din punct de vedere economic.

În situația prezenței în covorul ierbos a 40-80% specii valoroase furajere care merită a fi menținute, cea mai economică intervenție pentru îmbunătățirea compoziției floristice, o constituie supra-însămânțarea.

Prin supra-însămânțare se introduc pe diferite căi unele specii sau soiuri de leguminoase și graminee perene, bianuale sau anuale, în covorul ierbos existent, pentru asigurarea unei densități și proporții optime, în scopul sporirii producției și calității furajelor.

Se realizează astfel, o creștere a duratei economice de valorificare a producției unei pajiști sau culturi furajere perene (lucernă, trifoi, etc.) cu cheltuieli minime.

Din punct de vedere al suprafeței pe care se acționează, se distinge o supra-însămânțare locală (parțială) sau totală. Supra-însămânțarea locală se execută de regulă manual pe pajiștile cu covor ierbos corespunzător, dar care prezintă goluri bine conturate, restrânsă ca arie, pe locurile unde s-a defrișat vegetația lemnoasă, s-au scos cioate, a stagnat apă, etc.

În schimb supraînsămânțarea totală se execută mai ales cu mijloace mecanizate pe întreaga suprafață a unei pajiști care prezintă covorul ierbos degradat pe toată întinderea ei.

În prezenta lucrare se fac referiri numai la supra-însămânțarea totală.

În general se supra-însămânțează:

- 1) amestecuri de graminee și leguminoase perene în pajiști permanente cu covor ierbos degradat;
- 2) leguminoase perene în pajiști permanente, lipsite sau sărace în leguminoase;

Îndesirea covorului ierbos degradat

Pe pajiștile de deal și munte situate pe versanți, cu țelina discontinuă sau rărită, expusă eroziunii solului, supra-însămânțarea sau „regenerarea parțială” constituie principala metodă de îmbunătățire a covorului ierbos, întrucât prelucrarea superficială cu menținerea unei părți din vegetația existentă, frânează declanșarea proceselor de eroziune mai frecventă în cazul re-însămânțării sau „regenerării totale”.

La stabilirea amestecurilor se vor lua în considerare speciile mai valoroase existente în covorul ierbos, care se vor completa prin supraînsămânțare cu altele, pentru realizarea unui echilibru între graminee și leguminoase, între graminee cu talie înaltă și cele cu talie scundă și alte criterii.

În acest caz nu se pot da soluții general valabile, amestecurile pentru supra-însămânțare depind în primul rând de speciile existente, condiții naturale, modul de folosință, nivel de fertilizare, etc.

Orientativ, se pot utiliza cu bune rezultate amestecurile recomandate pentru re-însămânțarea pajiștilor degradate sau înființarea de pajiști temporare în arabil pentru condiții naturale asemănătoare zonei unde se efectuează supra-însămânțarea.

Pentru supra-însămânțare este suficientă o prelucrare superficială a solului pe adâncimea de 2-5 cm cu ajutorul grapelor cu discuri sau colți rigizi. Se utilizează una din aceste tipuri de grape sau un agregat format din amândouă, în funcție de textura, structura, gradul de tasare și umiditatea solului.

Epocile de supra-însămânțare sunt, atât primăvara cât mai devreme, imediat ce se poate lucra în câmp, cât și în luna august până la începutul lunii septembrie. Cantitățile de sămânță utilă la hectar s-au stabilit în funcție de densitatea covorului existent și epoca supra-însămânțării. În general se folosește 50-70% din norma de sămânță pentru o cultură normală, fiind mai scăzută primăvara și ceva mai ridicată pentru epoca de toamnă. Fertilizarea cu îngrășăminte chimice se face după prima recoltă prin cosire pentru a nu stimula plantele din vechiul covor ierbos care pot înăbuși tinerele plante abia răsărite după supraînsămânțare.

Pajiștile supra-însămânțate primăvara nu se pășunează cel puțin 1-2 cicluri (recolte), iar cele supra-însămânțate toamna se vor pășuna la momentul optim, în primăvara anului următor.

Prin această măsură se ajunge în scurt timp la o producție ridicată (30-40 t/ha de masă verde) care se poate valorifica prin pășunat, fără a întrerupe practic acest mod de folosire, aspect de mare importanță pentru pajiștile din apropierea fermelor zootehnice sau a taberelor de vară.

Îmbogățirea pajiștilor în leguminoase perene

Pe lângă sporul de producție și a calității furajelor, datorită supra-însămânțării cu trifoi roșu se mărește cantitatea de azot din sol pe seama bacteriilor fixatoare din rădăcinile leguminoaselor, făcând posibilă reducerea dozelor de îngrășăminte chimice azotate, care se aplicau pe pajiștea temporară alcătuită numai din graminee perene.

O problemă aparte o constituie introducerea trifoiului alb în pășuni. Deși s-au făcut câteva încercări totuși nu s-au obținut rezultatele scontate datorită nerespectării modului de folosire efectiv cu animalele.

Introducerea pe diferite căi a 2 - 3 kg/ha trifoi alb primăvara devreme, prelucrarea superficială a solului, tasarea și pășunatul efectiv cu animalele la primul ciclu și la momentul optim de pășunat a dat rezultate bune. Având în vedere faptul că sunt necesare cantități mici de sămânță de trifoi alb la un hectar, problema semănatului direct, nu este pe deplin rezolvată din lipsă de mașini adecvate. De aceea semințele se amestecă cu îngrășăminte chimice granulate mai ales superfosfat cu complexe, care se administrează pe pajiști cu ajutorul semănătorilor, mașini de aplicat îngrășăminte chimice terestre sau aeriene.

Pentru ca aceste semințe mici să nu rămână la suprafața covorului ierbos existent, mai ales când se administrează cu mijloace de aplicare a îngrășămintelor chimice, este necesară tasarea terenului cu tăvălugii sau în unele cazuri pe terenuri denivelate în pantă mare, trecerea cu o turmă de oi pentru a pune în contact mai intim semințele cu solul.

La fel pe locurile târlite este concentrată o mare cantitate de semințe de ierburi „culese” prin pășunat de către oi și depozitate odată cu dejecțiile solide. Astfel, îmbunătățirea covorului ierbos pe pajiștile târlite, pe lângă fertilizarea și stimularea unor specii valoroase existente sau a celor care apar din rezerva de semințe din sol, mai beneficiază și de un aport suplimentar de semințe din dejecțiile solide ale oilor care au pășunat plante cu semințe ajunse la maturitate.

Nu întâmplător prin aplicarea gunoiului de grajd pe o pajiște, covorul ierbos se îmbogățește în leguminoase și ca urmare a faptului că în gunoi se întâlnesc semințe din fânul administrate animalelor.

Pentru această acțiune de „supra-însămânțare”, cea mai potrivită se dovedește specia ovină care circulă pe suprafețe mai întinse, uneori greu accesibile cu posibilități de răspândire mai uniformă a dejecțiilor și a semințelor pe care le conțin, realizând concomitent, prin călcat, o punere în contact mai intim a semințelor cu solul.

Reînsămânțarea pajiștilor degradate

Înlocuirea pajiștilor naturale degradate cu pajiști semănate se face numai în cazurile când metodele de îmbunătățire prin mijloace de suprafață (fertilizare, amendare, supra-însămânțare) nu dau rezultatele scontate.

În principiu, pajiștile naturale se deștelenesc în vederea înființării de pajiști semănate, în următoarele situații:

- când în vegetație predomină plantele cu valoare furajeră slabă sau sunt dăunătoare în proporții de 80-85%, indiferent de producția acestora;
- pajiștile au un potențial natural de producție foarte scăzut, sub 4 - 5 t/ha MV și capacitate de pășunat sub 0,5 UVM/ha, a cărei producție la unitatea de suprafață, se impune să fie mult sporită.
- pajiști care au peste 25 - 30% goluri în vegetație, mușuroaie întelenite sau după defrișarea celor invadate cu vegetație lemnoasă și alte situații.

Epoca optimă de deștelenire este toamna.

În primul an după semănat este bine ca pajiștea să fie folosită ca fâneță după care în anii următori să fie utilizată prin pășunat sau alte moduri de folosință.

6.5. Folosirea pajiștilor

După aplicarea metodelor de îmbunătățire a pajiștilor permanente în continuare se va acorda o atenție la fel de mare folosirii producției de iarbă, atât prin pășunat direct cu animalele, cât și prin cosirea fânețelor în vederea conservării ierbii pentru sezonul rece sub formă de fân, siloz, etc., sau a utilizării mesei verzi pentru furajare la iese.

Repartizarea pajiștilor pentru pășunat cu animalele

Suprafețele care formează obiectul acțiunii de repartizare a pășunilor sunt pășunile propriu zise, fânețele folosite prin pășunat, pășunile și fânețele, aflate în administrarea consiliilor locale, sau al altor organisme și proprietari privați;

Beneficiarele ale acestor suprafețe sunt animalele crescătorilor din zonă, pentru care nu se poate asigura pășunatul pe suprafețele proprii.

O altă latură a problemei se referă la repartizarea suprafețelor pe specii și categorii de animale, ținând cont de cerințele acestora cu privire la: calitatea pajiștii (tipul pajiștii, sistemul de exploatare), posibilitățile de asigurare a apei de băut pentru animale, drumurile de acces, etc.

Asigurarea continuității prin repartizarea pe anumite suprafețe de pășunat a acelorași unități crescătoare de animale, prezintă multe avantaje.

Crescătorii reușesc astfel să cunoască mai bine pajiștea, știu că dacă respectă și aplică mai conștiincios sarcinile ce le revin în legătură cu sistemul de exploatare este în avantajul producției și calității, se naște o relație pozitivă între om - pajiște - animale, în final totul în folosul economiei.

Pentru aceasta se consideră ca bine-venită prevederea legii ca repartizarea pajiștilor să se facă pe o perioadă de mai mulți ani. Un amănunt în legătură cu aceasta poate fi destul de convingător.

Sistemul intensiv de exploatare a pajiștii, îmbinat cu furajarea rațională a animalelor, prevede crearea unor rezerve de furaje conservate sub formă de semisiloz și fân, realizate din producția pajiștii.

Beneficiarii care știu că vor veni și în anii următori pe aceeași pajiște, vor acorda cu mai multă convingere atenția cuvenită acestor acțiuni, vor asigura buna conservare a rezervelor pentru anul următor.

După definitivarea lucrărilor de repartizare a pajiștilor, este necesar ca acestea să fie consemnate într-un document cu următoarele mențiuni:

- denumirea trupului de pajiște repartizată și din ce corp face parte cu suprafața și delimitările;
- beneficiarul pajiștii repartizate;
- capacitatea de pășunat exprimată în UVM;
- numărul pe categorii al animalelor ce vor fi admise la pășunat pe pajiștea repartizată;
- perioada de timp pentru care s-a făcut repartizarea;
- lucrările de îmbunătățire, întreținere și folosire prevăzute a se aplica pe pajiștea respectivă, în cadrul programului de punere în valoare;
- sarcinile concrete ce revin beneficiarilor cu privire la lucrările ce trebuie să le aplice pe pajiștea repartizată în cursul anului pe date calendaristice.

Lucrările de repartizare a pajiștilor contribuie nu numai la asigurarea cu pășune a unor animale dar și la valorificarea cât mai completă a capacității potențiale de producție a pajiștilor, la ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului de participare a lor, la lărgirea și îmbunătățirea resurselor furajere, la dezvoltarea

creșterii animalelor în zonă, la obținerea produselor animaliere la un preț de cost cât mai scăzut.

Dezinfestarea pășunilor și asigurarea apei de băut

Una din condițiile de bază pentru buna reușită a lucrărilor de valorificare a pășunilor o reprezintă atât organizarea pășunatului propriu-zis cât și înzestrarea pășunilor cu adăpători și adăposturi pentru animale, efectuarea unor lucrări de asanare sanitar veterinară a terenurilor și altele.

Dezinfestarea pășunilor este o lucrare indispensabilă, știindu-se că pierderile provocate an de an de către diferiți paraziți, mai ales la rumegătoare, sunt destul de mari. O bună parte dintre helmintoze au legătură directă cu pășunile mai umede din smârcuri, mlaștini, malurile pâraielor și al bălților, etc., locul unde gazdele intermediare ale paraziților care sunt melcișorii de apă (*Limnaea* sp.) își găsesc condiții optime de viață. De aceea, asemenea locuri foarte umede este indicat să fie îngrădite pentru a opri accesul animalelor sau excesul de umiditate să fie eliminat prin desecare, după executarea unor canale deschise sau drenuri închise cu diferite materiale (fascine, tuburi ceramice, pietriș, etc.). Distrugerea larvelor de *Fasciola*, *Trichostrongylus* și *Dichtyocaulus* poate fi făcută cu var ars nestins, preparat ca laptele de var proaspăt, 1000 - 1500 l/ha, cu azotat de calciu (nitrocalcar) aplicat în doze mai mari de 700 - 800 kg/ha precum și cu sulfat de cupru (piatră vânăță) în soluție de 1 : 10.000.

Aplicarea acestor substanțe cu efect de distrugere a acestor paraziți specifici pășunilor umede, au în plus un rol de corectare a acidității solurilor (varul), fertilizare cu azot (nitrocalcarul) și îmbogățire în microelemente (sulfatul de cupru).

Pentru combaterea moluștelor se mai folosește pentaclorfenalatul de sodiu în doze de 2 g până la 10 g/m³ apă, care nu este toxic pentru om, mamifere și păsări. În doză de numai 1 g/m² este toxic pentru pești, de aceea se va evita aplicarea lui în apropierea apelor în care sunt pești.

O mare atenție trebuie acordată locurilor de adăpare a animalelor care pot să fie focare de răspândire a helmintozelor (gâlbezei). În acest scop este necesară curățirea și dezinfectarea lunară a adăpătorilor cu lapte de var.

Terenul din jurul adăpătorilor se va menține uscat prin pavare și asigurarea scurgerii apelor în surplus. Suprafețele de pășuni umede infestate cu paraziți pot fi recoltate prin cosire la înălțime mai mare și fânul uscat rezultat se poate introduce în hrana animalelor. Dacă în turmă se află animale infestate se vor face dehelmintizări de două ori pe an, obligatoriu una cu două săptămâni înainte de ieșirea animalelor pe pășune.

Combaterea parazitozelor de pe pășuni și la animalele ce pășunează, cuprinde un complex de măsuri și lucrări specifice care trebuie aplicate cu maximum de responsabilitate, pentru a nu se produce pagube mari ce anulează restul acțiunilor privind creșterea și valorificarea ierbii.

Asigurarea cu apă de băut este o condiție indispensabilă pentru realizarea pășunatului rațional. Pentru fiecare kg de SU ingerată (5 Kg MV) consumul zilnic de apă se ridică la 4-6 litri la vacile de lapte 3-5 litri la bovine la îngrășat și la 2-3 litri la ovine și cabaline.

De exemplu pentru o vacă care consumă 10 kg SU (50 Kg MV) trebuie să i se asigure 40-60 litri apă. Pentru fiecare litru de lapte produs o vacă are nevoie de 4-6 litri apă.

În general se socotește că 1 UVM în sezonul de pășunat are nevoie 30-40 litri apă/zi vara și de 15 - 20 litri în cursul primăverii și al toamnei.

Pentru o oaie adultă se socotește 2 - 4 litri/cap/zi în perioada pășunatului. Aprovizionarea cu apă se face din diferite surse, cu adăpători fixe sau mobile.

Calcularea valorii pastorale și încărcarea cu animale a pășunilor

Determinarea valorii pastorale

Ritmul neuniform de repartizare a producției de iarbă pe pășuni face ca animalele să aibă de obicei, un surplus de iarbă la începutul pășunatului și să fie redus la sfârșitul sezonului. Rezolvarea acestui neajuns pe pășunile neamenajate se face pe două căi și anume reducerea treptată a efectivelor de animale scoase la pășunat sau hrănirea cu nutrețuri produse în teren arabil (porumb masă verde, sfeclă, dovleci etc) sau alte furaje însilozate. (Marusca T. și colab., 2014)

Din datele existente în literatura noastră de specialitate necesarul zilnic de iarbă pentru diferite specii și categorii de animale este în general de:

- * 40 - 50 kg la vacile cu producție mare, tauri și boi;
- * 30 - 40 kg la vacile slab productive sau sterpe și cai adulți;
- * 20 - 30 kg la tineretul bovin sub 200 kg;
- * 5 - 6 kg la ovinele adulte și altele.

Producția pășunii determinată în masă verde (MV) recoltată pe vreme însoțită, fără rouă, se poate transforma în substanță uscată (SU) sau în unități nutritive (UN) mai expeditiv pe bază de coeficienți sau prin determinări de laborator. Raportul între MV și SU este în general de 5 : 1, respectiv pentru transformarea producției de MV și SU se împarte producția de MV la 5.

Pentru transformarea în UN se iau în considerare următoarele valori:

- 0,25 UN (4 kg MV / 1 UN) pentru iarba de calitate foarte bună, în care predomină gramineele și leguminoasele valoroase;
- 0,20 UN (5 kg MV / 1 UN) pentru iarba de calitate bună în care predomină gramineele valoroase;
- 0,16 UN (6 kg MV / 1 UN) pentru iarba de calitate mijlocie în care plantele valoroase reprezintă cel mult 50 %;
- 0,14 UN (7 kg MV / 1 UN) pentru iarba de calitate slabă în care predomină plante inferioare din punct de vedere furajer.

Aceste date sunt utile în stabilirea ponderii ierbii de pe pășune pentru necesarul rației de întreținere și producție al animalelor în special al vacilor de lapte, care au nevoie de o furajare suplimentară cu nutrețuri concentrate în funcție de nivelul producției de lapte. Pentru transformarea producției de iarbă exprimată în UN în producții animaliere se face apel la coeficienții din literatura de specialitate care în cazul nostru sunt:

- * 1 - 1,2 UN pentru 100 kg greutate vie necesare funcțiilor vitale (rație de întreținere);
- * 0,45 - 0,50 UN pentru producerea 1 kg lapte vacă;
- * 3 - 5 UN pentru 1 kg spor greutate vie tineret taurin.

Concret pe pășune în condiții obișnuite, în medie 1 kg lapte vacă se obține cu un consum de 1 - 1,3 UN, iar 1 kg spor greutate vie la tineret taurin în vârstă de peste 12 luni se realizează cu 7,5 - 10 UN, care reprezintă conversia optimă a ierbii în produse animaliere

Încărcătura cu animale pe o pajiște sau capacitatea de pășunat, este un instrument util de folosire pentru crescătorul de animale deoarece îi permite să ajusteze încărcătura de animale în funcție de cantitatea de iarbă disponibilă.

Pentru stabilirea încărcăturii corecte se calculează capacitatea de pășunat, respectiv numărul de animale ce pot pășuna pe unitatea de suprafață.

Capacitatea de pășunat, respectiv încărcătura optimă de animale pe hectar, se calculează, pentru fiecare pajiște conform metodologiei prevăzute în Ordinul nr. 544 din 21 iunie 2013. Conform literaturii de specialitate și Ordinului 544/2013, art. 8 (1) capacitatea de pășunat se estimează pe baza producției medii de masă verde obținută în anii anteriori, ținând cont de fertilitatea solului, condițiile meteorologice și compoziția floristică a covorului vegetal;

iar art.8 (2) prevede că numărul de animale (UVM/ha) trebuie să fie suficient pentru a asigura utilizarea maximă a producției de masă verde, menținând în același timp sustenabilitatea pe termen lung a pajiștii.

Se recomandă 65 kg masă verde/zi/cap pentru 1 UVM (din care consumate efectiv 50 kg/cap/zi).

Conversia în UVM a speciilor de animale domestice este redată în tabelul de mai jos conform literaturii de specialitate și a legislației în vigoare.

Coeficientul de transformare a diferitelor specii și categorii de animale în UVM. (Marușca și colab, 2014 - Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale):

Tabelul 6.3.1

Specificare	Coeficient de transformare în UVM	Nr. capete pentru 1 UVM
Tauri și boi de muncă, cai	1,0 - 1,2	0,8 - 1,0
Vaci de lapte	1,0	1,0
Bovine de toate vârstele (în medie)	0,7 - 0,8	1,3 - 1,4
Tineret bovin peste 1 an	0,5 - 0,7	1,4 - 2,0
Tineret bovin sub 1 an	0,2 - 0,3	3,3 - 5,0
Oi și capre de toate vârstele	0,14	7,1
Oi și capre mature	0,15 - 0,16	6,3 - 6,7
Cai de toate vârstele	0,8	1,3
Cai de tracțiune	1,0 - 1,1	0,9 - 1,0
Tineret cabalin peste 1 an	0,5 - 0,7	1,4 - 2,0
Tineret cabalin sub 1 an	0,2 - 0,3	3,3 - 5,0

Capacitatea de pășunat sau încărcătura de animale, conform Ordinului 544/2013, art.10, se definește prin numărul de animale (exprimat în unități vită mare (UVM) care pot fi hrănite pe întreg sezonul de pășunat de pe 1 ha de pajiște, la care se cunoaște producția de furaje disponibilă și se stabilește conform formulei:

$$\hat{I}.A. = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$$

în care:

- $\hat{I}.A.$ - încărcătura cu animale/ha de pajiște, exprimată în UVM/ha;
- $P.d.$ - producția disponibilă sau reală de masă verde - kg/ha;
- $Z.p.$ - număr de zile de pășunat într-un sezon;
- $C.i.$ - consum zilnic de iarbă - kg/UVM.
- necesarul zilnic pentru 1 UVM este de 65 kg de masă verde sau aproximativ 13 kg (65:5) substanță uscată (SU).

Producția disponibilă sau reală (Pd) se raportează în tone masă verde/ha.

În anul întocmirii amenajamentului pastoral producția disponibilă se estimează în funcție de vegetația existentă, lucrările efectuate pe pajiște și se raportează la datele din literatura de specialitate. În anii următori este bine să se determine pe fiecare pajiște în parte.

Producția totală de iarbă (Pt) se determină prin cosirea repetată, în decursul perioadei de pășunat a unor suprafețe de probă. Pentru aceasta se aleg în funcție de teren și de uniformitatea vegetației mai multe suprafețe reprezentative (de 1 - 2,5 m patrați) care se îngrădesc (cuști de pășunat).

Accesul în interiorul acestor suprafețe este restricționat animalelor și permit creșterea și dezvoltarea ierbii. Iarba din interiorul cuștilor de pășunat se cosește la începutul fiecărui ciclu de pășunat. Prin însumarea coaselor și raportarea la ha se obține producția totală (Pt) de iarbă din pajiște.

Cum animalele consumă selectiv iarbă, în urma lor în pajiști rămân plante neconsumate (R_n), după fiecare ciclu de pășunat. De aceea, este bine să se determine și coeficientul de folosire al pajiștilor (C_f). - după datele directe din câmp.

Stabilirea încărcăturii totale cu animale a unei pășuni (IAP) se face prin înmulțirea suprafeței pășunii (Sp), exprimată în hectare, cu încărcătura pășunii (Ip) la 1 ha. În această situație, formula de calcul este următoarea:

$$IAP (nr.cap, UVM) = Sp (ha) \times Ip (cap/Ha, UVM/ha)$$

Determinarea corectă a încărcării cu animale a unei pășuni este deosebit de importantă pentru menținerea producției și calității covorului vegetal.

Supra-încărcarea ca și sub-încărcarea unei pășuni au influențe negative, greu de îndreptat ulterior. (Marusca și colab., 2014).

În stabilirea încărcării cu animale se poate lua în calcul și experiența locală, dacă a avut rezultate bune pe termen lung. - (Marusca și colab., 2014-Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale.)

Producția disponibilă sau reală (Pd) se raportează în tone masă verde/ha.

În anul întocmirii amenajamentului producția disponibilă se estimează în funcție de vegetația existentă, lucrările efectuate pe pajiște și de datele din literatura de specialitate.

În anii următori este bine să se determine pe fiecare pajiște în parte.

Organizarea pășunatului pentru diferite specii de animale.

Sisteme de pășunat

După ce am aplicat toate metodele de îmbunătățire a covorului ierbos a unei pajiști, după caz, prin curățire de vegetație dăunătoare, fertilizarea pășunii (organică și/sau chimică), supra-însămânțare, reînsămânțare, amendare, drenare, etc. problema cea mai importantă rămâne valorificarea producției de iarbă prin cosire și/sau păscut cu animalele (Marusca T. și colab., 2014).

De aceea trebuie să se acorde o atenție la fel de mare metodelor de folosire ca și metodele de îmbunătățire a producției unei pajiști, pentru a obține rezultatele scontate.

Metodele de pășunat se clasifică în două categorii: pășunatul liber (continuu sau nerațional) și pășunatul rațional. Ambele metode au variante pentru exploatarea intensivă și extensivă. (Marușca T. - 2014).

Pășunatul continuu (liber) este sistemul de pășunat practicat în zonă, din cele mai vechi timpuri, fiind un sistem extensiv. Conform acestui sistem, animalele sunt lăsate să pășuneze de primăvară devreme (de la sf. Gheorghe) și până toamna târziu (Sf. Dumitru).

Sistemul este practicat în zonele secetoase unde producția pajiștilor permanente este mică și neuniform repartizată pe cicluri de pășunat; perioada de secetă din vară duce la diminuarea producției în ciclurile trei și patru.

În următorii ani, după ce se vor face toate lucrările de ameliorare a pajiștilor, unele pajiști pot fi tarlalizate (în mod special blocurile fizice cu subvenții A.P.I.A.) și se va trece la pășunatul rațional cu garduri electrice.

Ca recomandări: - Practicarea unor variante de raționalizare a pășunatului continuu, în special cu vaci;

- conducerea turmelor pe un anumit traseu, care din când în când este modificat, astfel animalele nu stau în același loc, ci pășunează pe locuri diferite și în aceeași zi și în zile diferite;

- pășunatul în front- în acest caz animalele sunt dirijate în deplasarea lor pe pășune de către un cioban ce le permite înaintarea numai pe măsura consumării suficiente a plantelor;

- pășunatul continuu (liber) intensiv simplificat unde parcelarea este redusă în mod substanțial la 1-2 parcele cu efect direct asupra diminuării cheltuielilor ocazionale de parcelare și alimentare cu apă.

În momentul în care producția pajiștei se va îmbunătăți considerabil se va putea trece la organizarea unui pășunat rațional, pe anumite unități de exploatare. Pășunatul rațional (prin rotație) are ca principiu împărțirea pășunii în tarlale și intrarea succesivă cu animalele pe tarlale.

Organizarea unui pășunat rațional (prin rotație) presupune stabilirea numărului de parcele (tarlale) în care se împarte pajiștea, suprafața acestora și

durata de timp cât stau animalele pe tarla. Prin această metodă pășunea este păscută doar pentru anumite perioade, intercalate cu pauze care permit refacerea plantelor din pajiști (25-30 zile). Ciclul de pășunat se referă la durata de refacere a pajiștei și durata pășunatului pe o tarla.

Astfel în intervalul de pășunat de 184 zile (20.04-20.10.), avem 4-6 cicluri de pășunat în funcție de evoluția factorilor climatici.

În general în zonă, pe timpul verii, vegetația pajiștilor suferă foarte mult.

Această metodă prezintă variante:- pășunatul dozat. - recomandată pajiștilor permanente cu producții mai mici de 8 tone/ha m.v. utilizate în mod special cu oile, - tarlalele sunt utilizate în succesiune;

și varianta intensiva a pășunatului rational - care constă în împărțirea pășunii în 8-12 tarlale și intrarea succesivă cu animalele pe tarlale. Această variantă este deja, mai pretențioasă și se recomandă pe pășunile care depășesc producții de 13 - 15 tone/ha masa verde.

Conform Ordinului 544/2013 și a literaturii de specialitate, pentru stabilirea numărului de tarlale se face raportul între durata de refacere a vegetației pajiștei și durata pășunatului pe o tarla:

$$N.t. = D.r. : D.p.$$

în care: N.t.- numărul de tarlale

D.r. - durata de refacere a pajiștei (pentru regenerarea plantelor), cu variații cuprinse între 24 și 50 zile, în funcție de numărul ciclului de pășunat, condițiile meteorologice, altitudine, tipuri de plante etc.;

D.p. - durata de pășunat pe o tarla cu variații cuprinse între 3 și 6 zile. Numărul de tarlale se majorează cu 1-2, reprezentând tarlalele care se scot anual prin rotație de la pășunat, pentru aplicarea metodelor de îmbunătățire.

După stabilirea numărului de tarlale și a suprafețelor acestora se trece la delimitarea tarlalelor care se realizează prin formele naturale de relief, râuri, văi, vegetația lemnoasă existentă ca liziere, pâlcuri de arbori, drumuri semne convenționale sau prin garduri fixe sau garduri electrice.

Gardurile electrice - cu păstor electric, reprezintă soluția cea mai bună pentru organizarea pășunatului pe tarlale.

În interiorul tarlalelor se pot delimita suprafețe mai mici pe care animalele să stea 1-2 zile sau doar o jumătate de zi.

Timpul de pășunat pe tarla prezintă, de asemenea, o importanță deosebită. Se cunoaște faptul ca animalele erbivore reușesc, în câteva ore să-și procure necesarul de hrană. În rest se plimbă bătorind iarba și solul. De aceea este indicat să se pășuneze dimineața 3-4 ore, să se întrerupă pășunatul 2-4 ore (timp în care animalele se odihnesc, rumegă și beau apă) și să se reia după-amiaza, de asemenea 3-4 ore. În cazul pășunatului rațional (când se face tarlalizarea), pășunea se menține la un nivel productiv ridicat prin fertilizarea periodică, la fiecare 3-4 săptămâni cu îngrășămintă pe bază de azot, în doze de 50-60 kg/ha N.

Excepție fac pajiștile care sunt sub angajament A.P.I.A. La acestea se va face fertilizare în funcție de recomandările din pachetul accesat.

Pășunatul dozat - este o metodă și mai intensivă de folosire, în care animalelor se delimitează cu ajutorul gardului electric suprafețe de pășunat care să le asigure hrana pentru o jumătate sau o zi, în interiorul unei tarlale cu gard fix.

Organizarea pășunatului pe parcele și a celui dozat presupune respectarea cu strictețe a unor reguli de bază ale exploataării pășunilor, care se adaptează în funcție de mersul timpului, ritmul de creștere a ierbii, influența pășunatului asupra covorului ierbos, și alte criterii zooeconomice.

Iată câteva reguli mai importante de folosire rațională a pășunilor în sistem dirijat de conducere a animalelor:

1. Obișnuirea treptată a animalelor cu iarba de pe pășune, cu rații de trecere și pășunat moderat în primele zile ale sezonului.
2. Durata pășunatului într-o parcelă (Dpp) să fie cât mai mică, iar durata de refacere a ierbii după pășunat (Drp) să fie suficientă, respectiv: 16 zile în luna mai, 20 în iunie, 25 în iulie, 32 în august, 37 în septembrie și peste 40 zile în luna octombrie.
3. Încărcarea parcelelor să fie în limite raționale, care se poate realiza prin reducerea Dpp pășunându-se zilnic porțiuni cât mai mici cu încărcare maximă calculate pe baza rezervei de iarbă (Rip) disponibilă, delimitată de gardul electric.
4. Forțarea animalelor să consume integral iarba din parcele pentru a preveni pășunatul selectiv și a asigura o otăvire uniformă la ciclurile următoare de pășunat.
5. Modificarea încărcării parcelelor în cursul perioadei de vegetație în funcție de producția de iarbă, prin mărirea respectiv micșorarea suprafețelor repartizate zilnic animalelor cu ajutorul gardului electric.
6. Compensarea variațiilor sezoniere de creștere a ierbii prin cosirea unor parcele în prima perioadă de pășunat și furajarea suplimentară în a doua jumătate a verii.
7. Folosirea din plin a perioadei de refacere a ierbii pentru efectuarea lucrărilor de îngrijire a pășunii (împrăștierea baligilor, combaterea buruienilor, cosirea resturilor neconsumate, fertilizare fazială, irigare, etc.).
8. Practicarea pășunatului de noapte în timpul căldurilor de vară.
9. Evitarea pășunatului pe vreme excesiv de umedă și furajarea la iesle pentru a feri țelița de stricăciuni prin călcare cu animalele.
10. Asigurarea pe cât posibil în parcelă a alimentării permanente cu apă a animalelor.
11. Ocrotirea animalelor de arșița verii și frigul din primăvară sau toamnă prin asigurarea unor umbrare forestiere sau adăposturi ușoare.
12. Oprirea din timp a pășunatului, înainte ca animalele să sufere de lipsa de iarbă și mai ales pentru a asigura pășunii timpul necesar de pregătire să intre bine în iarnă. La aceste reguli se mai pot adăuga multe altele în plus care se referă la întreținerea covorului ierbos și la programul animalelor în sezonul de pășunat.

Mărimea și împărțirea pajistii în parcele de pășunat

Pentru buna desfășurare a valorificării ierbii dintr-un trup de pășune, se prezintă câteva calcule care sunt necesare pentru determinarea mărimii unei parcele de pășunat (M_p) și al numărului de parcele (N_p) din tarla care face parte dintr-o unitate de exploatare (UE) prin pășunat a unei pajisti:

Mărimea parcelei se face în funcție de rezerva de iarbă (Rip), după formula:

$$Mp = \frac{\text{Numărul animalelor} \times Dpp}{Rip}$$

Rip

De exemplu, dacă Rip este de 120 rații UVM / ha la un ciclu de pășunat (7.800 kg/ha : 65 kg/UVM = 120 rații) Dpp (durata de pășunat pe parcelă) de 3 zile și numărul animalelor de 60 UVM, mărimea parcelei va fi următoarea :

$$Mp = \frac{60 \times 3}{120} = \frac{180}{120} = 1,5 \text{ ha}$$

Se înțelege că producția de 7.800 kg/ha este cea consumată efectiv de animale (producția valorificată) care rezultă în urma scăderii resturilor neconsumate din producția totală sau aplicând coeficientul de folosire al ierbii (Cf) .

Numărul parcelelor se stabilește după formula:

$$Np = Drp + 1$$

Astfel, dacă durata medie a pășunatului într-o parcelă (Dpp) este de 4 zile și durata perioadei de refacere a ierbii (Drp) este în medie de 28 zile, atunci numărul de parcele necesar va fi: 8 parcele.

În mod normal, iarba se valorifică cu atât mai bine cu cât numărul parcelelor dintr-o tarla de pășunat este mai mare, întrucât se poate reduce Dpp și mări Drp.

Un număr prea mare de parcele, ridică foarte mult costurile ocazionate de împrejmuirile cu garduri fixe. De aceea în practică este mai răspândit sistemul de împărțire a unei pășuni în minim 4 parcele până la maxim 12 parcele cu un optim de 6 - 8 - 10 parcele cu garduri fixe, în interiorul cărora pășunea se subdivide cu gardul electric pentru necesarul de iarbă pe o jumătate sau o zi întreagă.

Durata optimă a sezonului de pășunat

Durata normală a sezonului de pășunat este în funcție de durata sezonului de vegetație a pajiștilor, fiind cu cca. 45 zile mai scurtă. Ideal ar fi să avem în fiecare parcelă câțiva arbori sau pomi pentru umbră, cum sunt plopii, nucul, stejarul etc. Reușita pășunatului porționat în interiorul unei parcele depinde și de utilizarea corespunzătoare a gardurilor electrice.

Conform obiceiului din străbuni începutul sezonului de vegetație de la câmpie și deal, este de Sf. Gheorghe (23 aprilie). Încetarea pășunatului pentru zona de dealuri și mai jos la câmpie unde sunt condiții de adăpostire, animalele mai pot să fie menținute pe pășune până cel mai târziu cu 3 - 4 săptămâni (20 - 30 zile) înainte de apariția înghețurilor permanente la sol, care coincide în linii mari cu Sf. Dumitru (26 octombrie).

Pășunatul peste iarnă mai ales cu oile este un obicei foarte dăunător pentru covorul ierbos al pajiștilor noastre, cu repercusiuni negative în anul și anii ce urmează. Pe o pajiște pășunată toată iarna, în sezonul de vegetație următor, producția scade cu cel puțin 20 - 40%, ceea ce este foarte mult.

Dacă pajiștea este în pantă și solul se erodează, pierderile sunt și mai mari, până la scoaterea ei din circuitul productiv. În zona temperată, unde ne situăm și noi, din noiembrie până în martie - aprilie, pajiștea are nevoie să se „odihnească” să-și refacă „forțele” pentru sezonul de pășunat care urmează.

Recoltarea pajiștilor pentru producerea și conservarea fânului

Folosirea pajiștilor prin cosit reprezintă metoda prin care se obțin furajele necesare în hrana animalelor pentru perioada de stabulație (fân, semifân, semisiloz, siloz) sau pentru completarea deficitului de furaje în perioada de vegetație.

Furajul verde cosit se poate administra direct la iesle pentru hrănirea animalelor în perioada de vegetație, când condițiile pentru pășunat sunt mai dificile din cauza umidității solului, sau sistemul de creștere al animalelor este cu furajare la grajd.

Administrarea masei verzi la grajd deși se valorifică mai bine producția este un sistem mai costisitor și se aplică pe pajiști cu producții mari și de calitate, cu procent mare de leguminoase care pot uneori produce meteorizații, sau sunt dominate de specii de fâneță care nu suportă călcatul ca *Arhenatherum elatius*, *Trisetum flavescens* etc.

Fânul este un furaj deosebit de valoros obținut prin uscarea naturală sau artificială a plantelor verzi recoltate prin cosit.

Valoarea nutritivă a fânului depinde de mai mulți factori și anume: compoziția floristică a pajiștii, epoca de recoltare și metodele de preparare și păstrare (conservare).

Fânul de calitate bună conține în medie 0,7 UN/kg și 6-8% PBD (proteină brută digestibilă), iar fânul de calitate slabă conține abia jumătate din acești nutrienți.

În funcție de calitate, digestibilitatea substanței organice este cuprinsă între 50-70%.

Epoca optimă de recoltare a fânețelor, în general se situează în perioada cuprinsă între faza de înspicare și cea de înflorire a gramineelor dominante și de la îmbobocire până la înflorirea leguminoaselor.

În acest interval, se obține cantitatea maximă de substanțe nutritive digestibile la unitatea de suprafață, situație care nu corespunde întocmai cu producția maximă de furaj de pe pajiști.

În necunoștință de cauză la noi fânețele se recoltează cu întârziere, pierzând foarte mult din calitatea furajului.

Recoltarea târzie a fânețelor mai prezintă și alte neajunsuri legate de ajungerea la maturitate a unor semințe de buruieni care invadează apoi pajiștea, cum este specia semiparazită clocoticiul (*Rhinanthus minor*), sau o recoltă la coasa a II-a (otavă) scăzută.

Există și excepții, când o dată la 3-4 ani, prin rotație se recomandă ca fânețele în care domină plante cu valoare furajeră bună să fie recoltate după ajungerea la maturitate a semințelor care prin autoînsămânțare, reînnoiesc și îndesesc covorul ierbos.

Pentru următoarele recolte prin cosire se respectă în linii mari durata de 5-6 săptămâni de la prima coasă, în funcție și de precipitațiile atmosferice.

Înălțimea optimă de cosire de la sol este de 4-5 cm, nu mai jos cum se obișnuiește, pentru a păstra o parte din frunzele și lăstarii bazali care reiau mai rapid creșterea plantelor și sigură o a doua recoltă mai bună.

Frecvența recoltărilor pentru fân este mult diferită, de regulă 2-4 recolte pe an, în funcție de zonă și categoria de pajiște (naturală sau semănată) și gradul de intensivizare.

Folosirea unilaterală a pajiștilor numai prin pășunat sau numai prin cosit creează modificări nedorite în compoziția floristică cu scăderea producției și calității furajului.

Pășunatul permanent pe aceleași suprafețe determină dispariția unor plante valoroase, la fel cositul exclusiv stimulează înmulțirea unor buruieni.

Prin alternarea modului de folosință de la un an la altul productivitatea pajiștilor este mai ridicată.

Pentru fânețe este mai potrivit pășunatul după ce s-a cosit prima recoltă. Pășunatul de primăvară foarte timpuriu al fânețelor, așa cum se practică în prezent în regiunile de deal, este foarte dăunător atât pentru sol, cât și pentru vegetația pajiștii.

Este recomandat pășunatul fânețelor un sezon întreg odată la 3-4 ani sau cosirea în regim de fâneță a pășunilor.

Folosirea mixtă a pajiștilor, acolo unde se poate aplica, este o metodă mai eficientă de exploatare, cu beneficii multiple pentru productivitate, cât și conservarea biodiversității.

Metode de pregătire și depozitare a fânului

După cosit, masa verde care are 70-80% umiditate, este supusă unui ansamblu de lucrări de pregătire a fânului prin care umiditatea trebuie să scadă la 16% pentru fânul provenit din pajiștile semănate și maxim 17% pentru cel obținut pe pajiștile naturale.

Procesul de uscare trebuie de așa manieră condus încât să afecteze cât mai puțin pierderile cantitative și calitative ale producției de furaj.

Metode propriu-zise de uscare a fânului produs pe pajiștile semănate sau naturale pe sol, prepeleci, capre, garduri, uscare cu aer rece și cald.

Dacă, din cauza condițiilor climatice fânul are umiditate mai mare decât cea de păstrare (16-17%) depozitarea se poate face în amestec cu sare (5 kg/tona de fân) sau cu paie, în straturi alternative de 10-20 cm paie și 50-60 cm fân.

La depozitarea baloturilor cu umiditate mai mare se asigură canale pentru circulația aerului în interior.

Fânul se depozitează în aer liber în șire (regiuni secetoase) și stoguri (regiuni umede) precum și în adăposturi speciale (fânare).

Șirele și stogurile se amplasează pe terenuri mai ridicate, uscate, pe care se așează un strat de paie sau un postament de lemn (crengi) pentru a preveni deprecierea fânului în contact cu solul.

Șirele se orientează paralel cu direcția vânturilor dominante.

În general o șiră are înălțimea de 6-7 m, lățimea de bază de 3-4 m, la umeri 5-6 m și lungimea de 15-20 m.

Stogul are un diametru la bază de 3-4 m, la umeri 4-5 m și înălțimea de 5-6 m.

Stogurile, șirele, și fânarele amplasate cât mai aproape de fermele de animale, se împrejmuesc și se asigură toate măsurile de prevenire și stingere a incendiilor, instalarea paratrăsnetelor, precum și alte măsuri cu caracter general de protecție.

Recoltarea pajiștilor pentru însilozare

Nutrețurile verzi, bogate în apă pot fi conservate prin murare sau însilozare. Această metodă de conservare prezintă unele avantaje față de conservarea prin uscare (fânuri) și anume:

- asigură o micșorare a pierderilor de substanțe nutritive care nu depășesc în acest caz 10-15%, în comparație cu uscarea naturală când se pierde 25-30% din valoarea nutrienților;
- conținutul proteic din nutrețurile verzi suferă pierderi minime la acest procedeu de conservare;
- nutrețul murat este succulent și poate fi folosit și în afara sezonului de iarnă cum este vara în regiunile secetoase;
- operațiunile de conservare prin murare este complet mecanizată;
- se utilizează mai eficient spațiile de depozitare, deoarece la 1 m³, se poate depozita și conserva în medie 550 - 600 kg nutreț ce conține 150 kg SU, față de numai 125 kg fân balotat ce conține doar 105 kg SU;
- administrarea nutrețului murat în hrana animalelor este de asemenea total mecanizabilă cu pierderi minime la manipulare.

Din aceste considerente în țările cu zootehnie avansată, producerea fânului este aproape abandonată, în favoarea însilozării furajelor în gropi betonate sau mai nou în baloți din material plastic, chiar și a producției realizate pe pajiștile naturale (permanente).

Însușirile nutritive ale materiei prime și respectarea tehnologiei de preparare stau la baza calității nutrețului murat. Interesează în mod deosebit favorizarea proceselor de fermentație lactică care se desfășoară în condiții de anaerobioză la temperatura de sub 30°C, umiditate de 60 - 65% și un conținut de glucide reducătoare care să asigure producerea de acizi organici până la un pH de 4,0 - 4,2. Condițiile de anaerobioză se realizează prin tasarea puternică a masei de nutreț tocate la 3-5 cm și un conținut de apă optim.

În funcție de conținutul de apă la însilozare al plantelor deosebim silozul, semisilozul și semifânul.

Recoltarea pajiștilor pentru producerea nutrețului însilozat se face după aceleași criterii ca și pentru producerea fânului (epocă, înălțime, frecvență), completat de tocare, transport, tasarea și acoperirea silozului după toate regulile generale de însilozare a nutrețurilor cultivate, asemănător porumbului siloz. Silozul se realizează de regulă prin recoltarea și tocarea directă din câmp a materialului la umiditatea de 60-75%, fără a fi lăsat în prealabil să se pălească.

Însilozarea gramineelor perene în cultură pură sau în amestec cu o proporție de până la 50% leguminoase perene, de asemenea sunt cu bună reușită dacă se respectă regulile generale de producere a silozului.

Semi-silozul și semi-fânul

Prin semi-siloz și semi-fân se înțelege nutrețul rezultat prin murare a unor amestecuri de graminee cu leguminoase perene a unor leguminoase perene sau alte plante furajere la care conținutul în apă al materialului nu depășește 40-50%.

Acest procedeu de murare este într-o continuă extindere, întru-cât se poate înmagazina o cantitate mai mare de SU și un conținut mai ridicat de substanțe nutritive la unitatea de volum, cu un conținut mai scăzut de acizi organici rezultați în procesul de fermentație, față de procedeul clasic de însilozare.

Procedeul de obținere a semi-silozului și semi-fânului este în linii generale asemănător cu cel folosit la producerea nutrețului murat, cu deosebirea că SU a plantelor conservate este de două ori mai ridicată datorită pălirii în brazdă timp de

24-48 ore după care plantele se mărunțesc la 2,5 - 5 mm și se tasează puternic cu tractoare pe șenile și se acoperă cu folie de plastic la încheierea acțiunii, pentru a crea condiții de anaerobioză.

O revoluție în acest domeniu au fost instalațiile de tip turn prevăzute cu distribuie automată și mai nou baloții în folie de plastic.

Valoarea nutritivă a furajelor însilozate este determinată de materialul inițial, faza de recoltare și procedeul de însilozare

În general se poate observa calitatea mai bună a nutrețului murat la 40 - 50% umiditate, ca semisiloz față de siloz când apare un spor semnificativ de UN, Ca și P, dar un conținut mai scăzut de caroten.

6.6. Construcții și dotări zoopastorale

Pentru buna funcționare a amenajamentului pastoral sunt necesare mai multe construcții și dotări pentru sporirea gradului de accesibilitate, îmbunătățirea alimentării cu apă, adăpostirea oamenilor și animalelor, prelucrarea laptelui, energie electrică, împrejmuire pentru târlire și pășunat rațional, depozitarea și aplicarea dejecțiilor cât și alte utilități în consens cu dezvoltarea tehnicii și nivelului de civilizație.

Căi de acces pe pășune

La fiecare corp de pajiște trebuie să existe un drum de acces pe care să poată circula mijloace auto și mecanizate, ca să efectueze în bune condiții, în sezonul primăvară-vară-toamnă, toate transporturile necesare, inclusiv pentru mersul animalelor la pășune și întoarcerea lor de la pășune.

De la drumul principal de acces la pajiști se vor deschide și amenaja drumuri în continuare, pe cât posibil la toate trupurile de pajiști, iar în interiorul fiecărui trup se vor amenaja drumuri sau căi de acces simple, până la adăposturile de animale, la stâne, la adăpători, fântani, depozite de furaje, silozuri etc. (Dacă se constată că va fi cazul).

La proiectarea și executia drumurilor pastorale trebuie să se țină seama de unele criterii și anume:

- drumul să servească pe cât posibil mai multor scopuri: pastorale, agricole, turistice.etc
- să ofere posibilități de acces la o cât mai mare suprafață de pajiști;
- să traverseze cât mai puține vai și pâraie, în vederea reducerii volumului lucrărilor de poduri, podețe, etc. și să evite locurile înmlăștinate;
- să fie pietruit, de la drumul de legătură până la corpul de pajiște;
- să solicite un cost redus pentru fiecare km.

Pentru pășunile analizate accesibilitatea este asigurată atât de drumuri permanente (publice și agricole), cât și de drumuri -căi de acces care aparțin altor categorii (de pământ).

Sursele de apă

O lucrare de o deosebită importanță se referă la asigurarea apei pe pășune.

Modul de amenajare depinde de sursa de apă. Cel mai indicat este folosirea surselor de apă naturale (pârâuri, izvoare, fântâni), dar care să nu fie poluate.

Se cunoaște că producțiile obținute de la animale sunt mult influențate de calitatea și cantitatea apei.

În general, animalele beau multă apă, cantitățile consumate fiind condiționate de mai mulți factori. Astfel, cu cât animalele sunt mai grele și dau producții mai mari de lapte, vor consuma mai multă apă.

De asemenea, consumul de apă este în strânsă legătură cu conținutul de substanță uscată ingerată. În mod obișnuit, pentru 1kg SU ingerată, bovinele au nevoie de 4-5 litri de apă, iar ovinele de 2-3 litri apă.

Acolo unde adăpatul se face în pârâuri, trebuie amenajată o porțiune unde animalele să aibă acces fără a fi periclitat de accidentări.

Recomandăm pietruirea porțiunilor respective pentru a preîntâmpina înmlăștinarea.

Adăpători (jgheaburi) se folosesc și atunci când adăpatul se face din fântâni, locul trebuie să fie pietruit și prevăzut cu pantă de asemenea pentru prevenirea înmlăștinării. La folosirea adăpătorilor trebuie să se țină seama de câteva elemente pentru ca adăpatul să se desfășoare în bune condiții și cât mai repede.

Pentru calcularea lungimii jgheabului de adăpare este bine să se țină cont de următoarele:

Tabelul 6.6.1.

Specia	Necesar Zilnic (l apa)	Lățimea de jgheab		Timpul necesar Pentru adăparea unui animal(minute)
		Adăpat pe o latura	Adăpat pe ambele laturi	
Bovine și cai	40 - 50	0,5	1,2	7-8
Tineret bovin/cabalin	25- 30	0,4	1,0	5-6
Ovine și caprine	4 - 5	0,2	0,5	4-5

Tabelul 6. 6.2.

Specia	Adancimea adapatorii	Lățimea de jgheab		Timpul necesar Pentru adăparea unui animal(minute)
		Sus	jos	
Bovine	35	35	25	40-60
cabaline	35	40	30	60-70
Ovine și caprine	20	30	25	25-35

Lungimea adăpătorii(L) este dată de formula:

$$L = N \times t \times s \times T$$

Unde: N - numărul de animale care urmează să se adape;

t - timpul necesar pentru adăparea unui animal (minute);

s - frontul de adăpare necesar pentru un animal în metri;

T- timpul necesar pentru adăparea unei turme, care este de 60 minute.

Jgheburile sau ulucile de adăpat trebuie să îndeplinească unele condiții și anume:- să aibă în totalitate o lungime care să asigure adăpatul tuturor animalelor care sunt pe acea pășune;

- fiecare jgheab sa aibă o poziție perfect orizontală;

- sa nu fie așezate direct pe pământ; ci pe suportți la o înălțime de 30-50 cm;

- să poată fi golite integral pe perioada de iarnă sau pentru igienizare.

- Amplasarea jgheburilor de adăpat se face pe un loc deschis, mai larg, pentru ca cireada să se poată deplasa și adăpa cu mai multă ușurință. De dorit este ca adaparea să se facă pe ambele părți ale jgheburilor, dar dacă acest lucru nu este posibil, se poate face și pe o singură parte.

Amplasarea teritorială a adăposturilor/saivanelor, adăposturi pt.ingrijitori si sursa de apă .

Localitate	Saivan	adapost pt.ingrijit	sursa de apă	Trup de pajiște	Parcelă descriptivă
CRAIVA	1	1	rețea de apa	T4	
CHISLACA	-	1	rețea de apa	T9	
COROI	1	1	fântână	T7	
CIUNTESTI			fântână	T18	
MARAUS			fântână	T20	
ROGOZ DE BELIU			fântână	T14	
STOINESTI			fântână	T16	
SUSAG	-	1	Fântână	T3	SURANI
	1	1	Fântână	T2	HUTESTI
	-	1	Rețea de apă	T4	MARGINE

SIAD	-	1	rețea de apa	T13	
TALMACI	-	1	fântână	T1	

În pajiștele aparținătoare U.A.T. CRAIVA există și surse de apă sub forma de fântâni, prevazute cu jgheaburi din tabla sau betoniar pe unele pașuni există apă de la rețea.

Ca recomandari:

- verificarea anuală a sursei de apă: fântâni, surse de apă naturală (ape curgătoare);
- înainte de a intra cu animalele pe pășune trebuie reparate și dezinfectate adăpătorile (jgheaburile);
- Amenajarea locurilor de adăpat, în cazul în care adăpatul se face din pârâu,
- Verificarea anuală a sursei de apă (fântâni), ce deservește stânele;
- Forarea unor fântâni, acolo unde va fi cazul.
- Este de dorit ca sursa de apă să fie cât mai aproape de zonele de pășunat. (să fie respectate distanțele conform art.11 din Ord.nr.119/2014.)

Activitatea pastorală cere încă destul de multe brațe de muncă, atât pentru lucrările de îmbunătățire a pajiștilor, cât mai ales pentru exploatarea lor, inclusiv recoltatul fânului și îngrijirea și deservirea animalelor.

Păstorul de vite sau ciobanul au un rol important în cadrul activității pastorale, de aceea ar trebui să li se creeze condiții de locuit corespunzătoare; încăperile de locuit se pot construi atașate de celelalte construcții zoopastorale, stâne, grajduri, tabere de vară, magazii sau ca adăposturi speciale.

Stânele sunt construcții unde se face prepararea laptelui de oaie și a brânzeturilor și unde au ciobanii locuința de vară. Se amplasează construcția lângă sursa de apă sau se are în vedere posibilitatea de a aduce apa la stână prin forarea de fântâni.

La stână și în jurul ei este necesară în permanență o mare curățenie.

Amplasarea stânei este legată și de existența unei căi de acces, drum sau potecă. Stâna se așează cu spatele către vântul dominant și cu celarul orientat către nord sau nord-est, nord-vest, pentru că e necesar ca în această încăpere să fie în permanență racoare, să nu fie în bătaia directă a razelor solare.

Activitatea la stânele cu oi mulgătoare este legată de așa numita strungă, amenajare pentru muls și pentru separarea oilor mulse de cele nemulse. Se consideră că sistemul strungilor fixe nu este bun pentru că stând prea mult în același loc se distruge complet vegetația ierboasă și nu mai cresc decât buruienile nitrofile ca: urzica (*Urtica dioica*), stevia (*Rumex sp.*), etc.

Pentru muncitorii care lucrează la îmbunătățirea pajiștilor nu se vor construi adăposturi deoarece seara se retrag, având case în localitate. Excepție fac ciobanii care rămân și peste noapte lângă oi.

Bovinele și cabalinele în U.A.T. CRAIVA nu au nevoie de adăposturi pentru că ziua stau în parcelele destinate, unde pășunează, iar pe timpul intemperiilor se adăpostesc sub copaci, sub arbori, sub umbrare, iar seara se întorc la grajd.

Recomandăm:

- amenajarea stânelor, magaziiilor, locuințelor și /sau adăposturilor pentru îngrijitori, acolo unde se impune și se dorește aceasta;
- reamenajarea și dezinfectia grajdurilor, taberelor de vară, acolo unde este cazul;
- amenajarea strungii (amenajare pentru muls).

Pentru pajiștile aparținătoare U.A.T. CRAIVA se propun următoarele lucrări pe termen lung:

- drenări, desecări, curățarea canalelor existente;
- forări de fântâni, curățarea celor existente pentru adăpatul animalelor, dar și pentru deservirea stânelor, taberelor de vară, etc.
- garduri electrice pentru asigurarea pășunatului rațional, pe tarlale cu păstor electric (panouri fotovoltaice pentru alimentare cu curent electric);
- plantarea unor perdele (arbori și arbuști) pentru protecția împotriva vânturilor, a ploilor și zăpezii, umbrare pentru animale, etc
- efectuarea unor construcții pastorale: stâne, saivane, șoproane, spații de locuit pentru îngrijitorii animalelor, magazine, fânare, etc.

Aplicarea lucrărilor de îmbunătățire pe pajiști, trebuie întreprinse după un calendar bine stabilit astfel încât lucrările să fie efectuate la momentul optim pentru o îmbunătățire reală și utilă a pajiștilor, fără a aduce prejudicii prin volumul lucrărilor de îmbunătățire aplicate.

Pentru aceasta recomandăm orientarea utilizatorilor de pajiști după calendarul pe care îl vom prezenta mai jos:

„CALENDARUL LUCRĂRILOR PE PAJIȘTE ÎN ACORD CU LEGISLAȚIA ÎN VIGOARE,,

IANUARIE

Nu vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supra-însămânțări. Se pot face însămânțări cu specii din flora locală doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental și doar cu specii locale. (Măsura 214/1, 214/2, 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6.)

FEBRUARIE

Acțiuni pe teren:

- Continuarea curățirii pajiștilor respective, defrișării vegetației lemnoase în „ferestrele” iernii, dacă vremea o permite. Vegetația nedorită trebuie adunată de pe pajiște;
- Transportul gunoiului de grajd și aplicarea lui. Utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până la echivalentul a maxim 30 - 40 kg azot, substanță activă (N s.a.)/hectar: (Măsura-214/1, 214/2, 214/3.1, 214/3.2; respectiv-Măsura-10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6.) - a se vedea Ghidul - Agro-mediu/A.P.I.A., respective Măsura 10 „Plăți de agro+mediu și climă”/A.P.I.A.;
- Aplicarea amendamentelor pe sărături sau soluri acide; (Dacă va fi cazul cu recomandare O.S.P.A.).
- Aplicarea îngrășămintelor chimice complexe din formele 16-16-16 sau 22-11-11(NPK) pe pajiștile permanente, îndeosebi unde dorim să începem pășunatul mai devreme. Pe pajiștile care sunt sub angajament A.P.I.A. (Măsura 214/1, 214/2,

- 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6.) utilizarea pesticidelor și a fertilizatorilor chimici este interzisă;
- Curățarea canalelor de desecare, acolo unde este cazul, dacă solul nu este acoperit;
 - Interzicerea pășunatului, îndeosebi cu oile și caprele pentru a preveni degradarea solului și rărirea prematură a covorului ierbos.

MARTIE

Acțiuni pe teren:

- Se continuă defrișarea vegetației lemnoase;
- Împrăștierea mușuroaielor și nivelarea terenului;
- Se continuă, unde este cazul, transportul și aplicarea gunoiului de grajd și al amendamentelor;
- Eliminarea excesului de umiditate temporară, prin canale de desecare și al excesului permanent prin drenaje;
- Începe plantarea arborilor, pentru eliminarea umidității (dacă e cazul - plop, salcie), umbră la animale sau delimitare tarlale (unde este cazul);
- Continuă aplicarea îngrășămintelor chimice după topirea zăpezii (unde este cazul);
- Se construiesc sau se refac drumurile de acces, pe pășune;
- Se verifică sursa de apă, în vederea asigurării apei pentru adăpat pentru animale, din râuri sau fântâni. Dacă este cazul, se vor realiza: captări, amenajări specifice, puțuri, jgheaburi etc.
- Se vor realiza (acolo unde e cazul) construcții ușoare pentru adăpostirea animalelor (tabere de vară). În cazul în care ele există, se va trece la dezinfectarea și repararea acestora. Adăposturile vor fi dimensionate după numărul animalelor, iar acolo unde este cazul, vor fi prevăzute cu instalații de colectare și distribuție a dejecțiilor și alte utilități;
- Se vor repara și dezinfecta stânele, saivanele etc.

APRILIE

Acțiuni pe teren:

- Încheierea acțiunilor de împrăștiere a mușuroaielor, defrișării vegetației lemnoase dăunătoare și nivelarea terenului;
- Încheierea fertilizării cu gunoi de grajd și aplicarea amendamentelor (unde este cazul);
- Continuarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare (eliminarea excesului de umiditate);
- Continuarea aplicării îngrășămintelor chimice (dacă este cazul);
- Lucrări de supra-însămânțare a pajiștilor cu covor ierbos degradat (acolo unde e cazul);
- Eliminarea crengilor uscate la arborii izolați de pe pășuni;
- Finalizarea lucrărilor de plantare a arborilor pentru umbră, împrejmuiri sau desecări biologice (acolo unde este cazul);

- Reparații la alimentările cu apă (puțuri, jgheaburi etc) podețe, drumuri, garduri de împrejmuire, adăposturi pentru animale, stâni și alte dotări pentru sezonul de pășunat;
 - Începerea sezonului de pășunat pe pășuni, după data de 20 aprilie și respectarea pășunatului pe specii și categorii de animale;
 - Pășunatul începe când solul e bine zvântat. Pășunile inundate nu trebuie pășunate mai devreme de 2 săptămâni de la retragerea apelor.
- A.P.I.A.-(Măsura 214/1, 214/2, 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6.) ;
- Este interzis aratul și discuitul pajiștilor sub angajament A.P.I.A.
- A.P.I.A. (Măsura 214/1, 214/2, 214/3.1, 214/3.2, respectiv Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6.) ;
- Respectarea încărcăturii optime de animale la hectar.

MAI

Utilizatorii de pajiști au obligația să respecte încărcătura minimă de animale pe hectar (0,3 UVM). Pășunatul se efectuează cu maximum 1,0 UVM (unitate vită mare)- maxim o bovină la hectar (Măsura 214/1, 214/2, 214/3.2, respectiv Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2) - a se vedea * tabelele de conversie .

Trebuie să se asigure o densitate optimă pe întreaga suprafață (CPX suprafața pajiștii), pentru prevenirea pășunatului excesiv, care conduce la reducerea ratei de refacere a pășunii, scăderea producției de iarbă și scăderea cantității de iarbă consumată de animale, în ciclurile următoare de pășunat.

- Planificarea succesiunii de pășunat a tarlalelor (pășunatul continuu) cu respectarea următoarelor criterii:

a) Conducerea turmelor pe un anumit traseu, care din când în când este modificat. Astfel, animalele nu stau în același loc ci pășunează pe locuri diferite în aceeași zi și în zile diferite.

b) Pășunatul în front. În acest caz, animalele sunt dirijate în deplasarea lor pe pășune de către un cioban ce le permite înaintarea numai pe măsură consumării plantelor.

c) Pășunatul continuu (liber) intensiv simplificat, unde parcelarea este redusă în mod substanțial la 1-2 parcele delimitate, prin bariere naturale (canal, albia unui râu, garduri de arbuști), drumuri, semne convenționale sau garduri, cu efect direct asupra diminuării cheltuelilor ocazionale de parcelare și alimentare cu apă.

- Se respecta pășunatul cu speciile de animale (oi, capre, vaci, cai, bivoli) stabilite anterior, pentru a preveni reducerea potențialului productiv al pajiștii și afectarea calității acesteia.

IUNIE

Acțiuni pe teren:

În zona de câmpie și dealuri joase începe campania de combatere a principalelor buruieni din pajiște, respectiv plantele neconsumate de animale.

- Începe recoltarea fânețelor și conservarea furajelor sub formă de siloz, semisiloz și fân, în funcție de regimul pluviometric și dotarea fermelor.

- Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pajiștile sub angajament A.P.I.A. (Măsura 214/2, 214/3.2, respectiv Măsura 10/2, 10/2.1, 10/2.2).

IULIE

Acțiuni pe teren:

- Cositul poate începe doar după data de 1 iulie (Măsura 214/1, 214/2, respectiv Măsura 10/3, 10/3.1).
- Masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața fâneței nu mai târziu de doua săptămâni de la efectuarea cositului. (Măsura 214/1, 214/2, respectiv Măsura 10/2, 10/2.1, 10/2.2).
- Prima coasă permisă după 31 iulie (Măsura 214/3.1, respectiv Măsura 10/3, 10/3.1, pentru Cristelul de câmp). Cositul se va realiza dinspre interiorul parcelei spre exteriorul acesteia. O bandă necosită sau nepășunată de 3 metri va fi lăsată pe marginile fiecărei parcele. Această bandă poate fi cosită/pășunată după 1 septembrie.
- Folosirea mixtă - pășunatul este permis după prima coasă. Iarba cosită se adună în maxim 2 săptămâni de la cosire (Măsura 214/1).

AUGUST

Acțiuni pe teren:

- Cositul resturilor neconsumate și împrăștierea dejecțiilor solide, după fiecare ciclu de pășunat.
- Aplicarea fazială a azotului pentru pajiștile care nu sunt sub angajament A.P.I.A.
- Agricultorii care utilizează pajiști permanente nu trebuie să ardă vegetația, inclusiv iarba rămasă după cositul pajiștii (G.A.E.C. 8), obiectivul acestei condiții fiind menținerea unui nivel minim de întreținere a solului prin protejarea pajiștilor permanente.

SEPTEMBRIE

- Menținerea pajiștilor permanente, prin asigurarea unui nivel minim de pășunat sau cosirea lor cel puțin o dată pe an (G.A.E.C. 7).
- Nu este permisă tăierea arborilor solitari sau a grupurilor de arbori de pe terenurile Agricole (G.A.E.C. 9).
- Nici un tip de îngrășământ nu poate fi aplicat pe terenuri acoperite de zăpadă, pe terenuri cu apă în exces sau pe terenuri înghețate. (Ordin Comun 1182/1270/2005, cerințe pentru zonele vulnerabile la nitriți).
- Nu vor fi folosiți fertilizatori în apropierea resurselor de apă în conformitate cu următoarele indicații :
 1. Fertilizator solid - nu mai aproape de 6 m de apă
 2. Fertilizator lichid - nu mai aproape de 30 m de apă
 3. În apropierea spațiilor de captare a apei potabile, nu va fi folosit nici un tip de fertilizator la o distanță mai mică de 100 m față de stația de captare a apei.

OCTOMBRIE

La sfârșitul lunii animalele se pregătesc să iasă de pe pășune.

NOIEMBRIE

Este interzis a se intra cu animalele pe pajiște, plantele din covorul vegetal au nevoie de o perioadă de repaus.

DECEMBRIE

Este interzis a se intra cu animalele pe pajiște, plantele din covorul vegetal au nevoie de o perioadă de repaus.

* SPECIFICARE :

Codul 2/4 reprezintă - Măsura de agromediu din Programul Național de Dezvoltare Rurală, din cadrul Pilonului 2/Axa 2 G.A.E.C. - reprezintă - Bune Practici agricole și de mediu.

- S.A.P.S. - Plățile directe (pe suprafață) din cadrul Pilonului 1

Codul 10 reprezintă - Măsura 10 - Agro-mediu și climă - fosta Măsură 214,

UTILIZAREA PESTICIDELOR ȘI A FERTILIZANȚILOR CHIMICI ESTE INTERZISĂ !

EXPLICAȚII :

214/1 (Pachetul 1) , respectiv 10 (Pachetul 1) - „Pajiști cu înaltă valoare naturală “

214/2 (Pachetul 2) , respectiv 10 (Pachetul 2, Varianta 2.1 și Varianta 2.2) - „Pajiști cu înaltă valoare naturală - Practici agricole tradiționale “

214/3 (Pachetul 3 : Varianta 3.1 și Varianta 3.2)) , respectiv 10 (Pachetul 3, Varianta 3.1 și Varianta 3.2) - „Pajiști importante pentru păsări “

Măsura 10, Pachetul 6 - - „Pajiști importante pentru fluturi “(Maculinea sp.)
http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurală/programare-2014-2020/dezbatare/fișe_măsurî/plăți_agro-mediu_și_climă- Draft-v,1-28.02.2014 , pdf.

CAPITOLUL VII

DESCRIERE PARCELARĂ

7.1. Descrierea parcellară (releveie)

În acest capitol facem o prezentare a fiecărei parcele descriptive/ trup de pajiște care compune pajiștea amenajamentului pastoral al U.A.T. Craiva conform modelului ce urmează: (Ordinea în care vor fi descrise parcelele va fi cea din tabelul 2.1.):

Descrierea parcellară a trupurilor de pajiște din U.A.T. Craiva, județul Arad

Trupul de pajiște 1

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafața (Ha)	Categ. de folosință	Unitate derelief	Configurație
TALMACI	Trup 1	Ps 23, Ps18, Ps 20, Ps 12, Ps 12, P18	32,42	Pășune	Câmpie joasă/depresiune	plană
Altitudine : 108 m Expoziție: preponderent S-V Inclinație: 3% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perenne 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pratense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatus 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfectarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						

**Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.*

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 2

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
SUSAG	Trup 2	Ps 23,Ps18, Ps 20, Ps 12, Ps 12, P18	134,35	Pășune	Câmpie joasă	Plan ondulat

Altitudine : 110 m Expozitie: preponderent S-V

Inclinatie: 3% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%,Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa,Vicia lathyroides,etc.

Plante daunătoare:Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xantium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situiază peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă:este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatate sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

**Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.*

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 3

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate de relief	Confi-guratie
SUSAG	Trup 3	Ps 935, Ps 936/1, Ps 929, Ps 1463, Ps 1455, Ps 1463, Ps 1450, Ps 1453	158,32	Pășune	Câmpie joasă, Depresiune	Plan undulat

Altitudine : 109 m Expozitie: preponderent S-V

Inclinatie: 3% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatare sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfectarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

***Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.**

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 4

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-gurati
SUSAG	Trup 4	Ps 176, Ps 803, Ps 807, Ps 798, Ps 796, Ps 795, Ps 1016, Ps 1021, Ps 1021,	251,85	Pășune	Câmpie joasă	Plan undulat

Altitudine : 110 m Expozitie: preponderent S-E

Inclinatie: 10-15% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor daunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

***Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.**

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 5

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
CRAIVA	Trup 5	Ps 789, Ps 783	41,83	Pășune	Câmpie joasă	Plan undulat
Altitudine : 110 m Expozitie: preponderent S-E Inclinatie: 5-10% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatate sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 6

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
CRAIVA	Trup 6	Ps 1037, Ps 1037/1,Ps 1386	26,97	Pășune	Câmpie joasă	Plan undulat
Altitudine : 110 m Expozitie: preponderent S-E Inclinatie: 5-10% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatate sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 7

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
COROI	Trup 7	Ps 1436, Ps 1434, Aiz 1493, Aiz 1491, Aiz 1546	28,00	Pășune	Câmpie joasă	Plan undulat
Altitudine : 110 m Expozitie: preponderent S-E Inclinatie: 3% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatus 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Incărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatare sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 8

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafața (Ha)	Categ. de folosință	Unitate derelief	Configurație
COROI	Trup 8	Ps 1537, Ps 1537/1, Ps 1609, Ps 1620, Ps 1599, Ps 1567, Ps 1552, Ps 1609	231,46	Pășune	Câmpie joasă/ Depresiune	Plan undulat
Altitudine : 110 m Expozitie: preponderent S-E Inclinatie: 5-10% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 9

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
CHISLACA	Trup 9	Ps 1591, Ps 1597/4, Ps 1597/3, Ps 1597, Ps 1646/1,Ps 1646, Ps 1660, Ps 1824/1, Ps 1666, Ps 1659,Ps 1658, Ps 1658/1, Ps 1758, Ps 1756, Ps 1756	365,77	Pășune	Câmpie joasă/ Depresiune	Plan undulat
Altitudine : 110 m Expozitie: - Inclinatie: 5-10% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%,Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%,Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa,Vicia lathyroides,etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xantium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatare sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 10

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
CHISLACA	Trup 10	Ps 1788, Ps 1783, Ps 1863	15,00	pășune	Deal	platou
Altitudine : 180 m Expozitie: preponderent S-V Inclinatie: minimă 5-10% maximă 20-25% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatare sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 11

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
SIAD	Trup 11	Ps 269, Ps 295	18,00	pășune	deal	platou
Altitudine : 180 m Expozitie: preponderent S-V Inclinatie: minimă 3-5% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xantium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Incărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatare sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 12

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
SIAD	Trup 12	Ps 428	8,00	pășune	deal	Plan undulat
Altitudine : 110 m Expozitie: - Inclinatie: minimă 3-5% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 13

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
SIAD	Trup 13	Ps 1120, Ps 1134, Ps 1106	67,00	pășune	deal	pantă
Altitudine : 110 -180m Expozitie: preponderent S-E , S-V Inclinatie: minimă 5-10% maximă 20-25% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Dactylis glomerata 12% Festuca valesiaca 5%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 3%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatate sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
<i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 14

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
ROGOZ DE BELIU	Trup 14	Ps 398, Ps 433, Ps 388	23,00	Pășune	deal	Plan înclinat
Altitudine : 210 m Expozitie: S- E, S-V Inclinatie: minim 15-20% maxim 20-25% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există. <i>*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.</i>						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 15

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
STOINESTI	Trup 15	Ps 428	12,50	Pășune	deal	Plan înclinat, platou

Altitudine : 180 m Expozitie: S-V,

Inclinatie: minim 3-5% maxim 20-25%

Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

***Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.**

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 16

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
STOINESTI	Trup 16	T 265, Ps deal Stoinesti	87,00	Pășune	deal	Plan înclinat, platou

Altitudine : 180 m Expozitie: S-V, S-E

Inclinatie: minim 3-5% maxim 20-25% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfectarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăpărea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

***Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.**

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 17

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
CIUNTESTI	Trup 17	T 267, Ps Valani	50,00	Pășune	deal	Plan înclinat, platou

Altitudine : 180 m Expozitie: S-V, S-E

Inclinatie: minim 3-5% maxim 20-25% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

**Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.*

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 18

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
CIUNTESTI	Trup 18	T 269, Ps Ciuntesti	90,00	Pășune	deal	Plan înclinat,
Altitudine : 210 m Expozitie: S-E, N-E Inclinatie: minim 15-20% maxim 35% Sol: conform Studiului O.S.P.A.						
Tip pajiște: pășune						
Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.						
Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.						
Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.						
Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%						
Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .						
Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.						
Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.						
Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatare sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.						
*Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.						

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 19

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
MARAUS	Trup 19	Ps 1253, Ps 1262, Ps 1261, Ps 1269, Ps 1273, Ps 1291, Ps 1257, Ps 1243, Ps 1202, Ps 1223, Ps 1215	85,00	Pășune	deal	Plan înclinat, Platou

Altitudine : 210 m Expozitie: S-E, N-E

Inclinatie: minim 15-20% maxim 35% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatăre sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfectarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatărea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei penru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

**Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.*

grafice, Planșa

Trupul de pajiște 20

Localitate	Trup de pajiște	Parcele descriptive	Suprafata (Ha)	Categ. de folosinta	Unitate derelief	Confi-guratie
MARAUS	Trup 20	Ps 728, Ps 729,	5,00	Pășune	Deal fir vale	Plan înclinat,

Altitudine : 110 m Expozitie: S-E

Inclinatie: 5-15% Sol: conform Studiului O.S.P.A.

Tip pajiște: pășune

Graminee: Lolium perene 14%, Poa pratensis 12%, Festuca valesiaca 10%, Festuca arundinacea 2%, Festuca rubra 2%, Agrostis capillaris 10%, Agropyron repens 5%, Phleum pretense 3%, Trisetum flavescens, Brachypodium sylvaticum etc.

Leguminoase : Trifolium repens 11%, Trifolium pratense 2%, Lotus corniculatum 1%, Vicia villosa, Vicia lathyroides, etc.

Plante daunătoare: Carduus nutans, Rumex acetosa, Daucus carota, Menta pulegium, Matricaria Chamomilla, Xanthium spinosum, Eryngium planum, Salvia verticillata, Achillea millefolium, etc.

Grad de acoperire cu vegetatie: 75-85%

Încărcarea cu animale: se situează peste nivelul minim de 0,3 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștei cu 20-25% .

Vegetația lemnoasă: este prezentă izolat, în pâlcuri, dar există și lăstăriș.

Lucrări executate: nivelare mușuroaie și curățirea pajiștilor, adunat pietre și cioate, defrișare arbuști, aplicarea sporadică a îngrășămintelor organice.

Lucrări propuse: distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățarea pajiștilor; supra-însămânțarea golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor, decolmatate sau unde vegetația este rară; înlăturarea vegetației lemnoase de câte ori se instalează; cosirea resturilor neconsumate de către animale înainte de fructificare, combaterea plantelor dăunătoare și toxice; împrăștierea bălegarului, dezinfestarea pășune; eliminarea excesului de umiditate, acolo unde este prezent, prin decolmatarea canalelor de desecare, prin drenuri; și asigurarea apei pentru adăparea animalelor care pășunează acolo unde nu există.

***Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.**

grafice, Planșa

CAPITOLUL VIII DESCRIEREA VEGETAȚIEI FORESTIERE

8.1. Date generale: suprafața totală, suprafața efectiv ocupată și distribuția vegetației forestiere pe suprafață, etc. Nu există.

8.2. Descrierea stațiunii: forma de relief, configurația terenului, expoziție, înclinare, altitudine, tipul genetic de sol, tipul de floră, tipul de stațiune, datele caracteristice pentru stațiune, eroziune, grohotiș, stâncării și alte caracteristici ecopedologice care prezintă importanță pentru vegetația forestieră; - Nu au fost comunicate la DAJ Arad de către primăria Craiva, prin urmare nu au fost cuprinse în această lucrare. Nu există.

8.3. Descrierea vegetației forestiere:

Arboretul - elementele de arboret, proveniența, vârsta, proporția elementelor, clasa de producție, creșterea, vârsta medie, consistența, volumul la hectar și volumul total nu au fost prezentate de către primăria Craiva. Nu există.

8.4. Organizarea pășunatului: zonele admise la pășunat, zonele în care este permisă traversarea spre locurile de pășunat, zonele în care pășunatul este interzis, perioadele în care este admis pășunatul; Nu există astfel de pășuni, întrucât aceste date nu au fost cuprinse în acte de proprietate sau comunicate prin adresele depuse la DAJ Arad, de către Primăria Craiva.

8.5. Hărți: harta pășunii împădurite, harta zonelor admise/interzise la pășunat și a celor în care este permisă traversarea. Nu există.

CAPITOLUL IX. DIVERSE**9.1. Data intrării în vigoare a amenajamentului; Durata acestuia**

Prezentul amenajament pastoral intră în vigoare la data _____ și este valabil 10 ani.

9.2. Colectivul de lucru:

Lucrarea Amenajament pastoral pentru comuna Craiva a fost realizată de Grupul de lucru constituit în baza O.U.G. nr.34/2013 și a H.G. nr.78/2015 și este format din : doi reprezentanți D.A.J. Arad: Codreanu Corina și Stef Alexandra și un reprezentant U.A.T Craiva: Negrea Calin Lucian.

9.3. Hărțile ce se atasează amenajamentului :

Hărțile ce se atașează amenajamentului sunt zonale după Harta cadastrală Craiva Sc: 1:10000, dar și ridicări topo recente și se regăsesc în Anexele grafice

Anexele text sunt copii ale documentelor primite de la primărie:

- Hotărârea nr.423/27.11.2025 privind stabilirea prețului mediu al ierbii în județul Arad pentru anul 2026 a Consiliului Județean;
- Adresa primaria Craiva nr.3717/01.09.2025;

9.4. Evidenta lucrărilor executate anual pe fiecare parcelă

În fiecare an se va ține o evidență strictă a lucrărilor efectuate pentru fiecare pajiște .

Pentru fiecare, în parte, trebuie să existe un Caiet de lucrări, care să cuprindă toate datele necesare cu lucrările executate, respectiv: lucrări executate, data, suprafața, etc.

Ulterior cu datele trecute pe acest caiet, se va completa tabelul 9.1.

Fertilizarea pajiștilor se va realiza pe baza unui plan de fertilizare anual, ținând cont de cartarea agrochimică, dar și de regulile impuse de APIA, pe parcelele sub angajament APIA.(dacă este cazul).

Caietul de lucrări

„ În cadrul fiecărui UAT va exista pe toată perioada amenajamentului (10 ani) un caiet de lucru, în care vor fi trecute toate lucrările efectuate pe fiecare trup de pajiște/parcelă în ordinea efectuării lor. În încheierea fiecărei mențiuni cu lucrări efectuate, persoana care completează datele își va trece numele, data și va semna pentru conformitate.

Lucrările ce se vor efectua vor fi cele propuse de specialiștii amenajști, se vor respecta indicațiile lor privind momentul și ordinea executării lor, cât și metodologia menționată. (a se vedea Capitolul VI și Calendarul de activități),

Acesta va fi completat de către utilizatori și se va afla în posesia acestora pe toată perioada contractului de închiriere.

Lucrările trecute în caietul de lucru vor fi datate (ziua/zilele, luna, anul efectuării) și în mod obligatoriu utilizatorul, care completează materialul, își va trece numele și va semna ca garant al executării acestora.

Dacă perioada de închiriere este mai redusă ca durată ca cea a amenajamentului, caietul va fi predat reprezentanților UAT-ului, după studierea judicioasă a acestuia în scopul verificării executării întocmai a lucrărilor propuse de specialiștii amenajați, pe baza unui proces verbal de predare-primire.

Predarea caietului se va face la sfârșitul perioadei decenale (cuprinsă în amenajament), de asemenea pe bază de proces verbal de predare-primire cu număr de înregistrare de la UAT, documentul fiind păstrat în vederea fundamentării viitorului amenajament.

Dacă pe teritoriul UAT-ului există mai mulți utilizatori care au concesiionat pe o durată determinată pajiștile, fiecare dintre aceștia va fi obligat să posede un caiet de lucru care să acopere suprafețele utilizate și să se înscrie la alineatul anterior.

Reprezentantul desemnat al UAT-ului are dreptul să verifice caietul de lucru în scopul verificării executării lucrărilor propuse în amenajament și va notifica dacă este cazul prin adresă scrisă către consiliul UAT-ului neconformitățile identificate, (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Exemplu:

Prezentul Amenajament pastoral pentru
Comuna CRAIVA din Judetul Arad s-a intocmit conform
Legislatiei in vigoare

Lucrare realizata de Grupul de lucru constituit in baza
OUG 34/2013 si a HG 78/2015

Directia pentru Agricultura Judeteana Arad

- Codreanu Corina
- Ștef Alexandra Maria

Primaria Comunei Craiva

- Negrea Lucian Calin

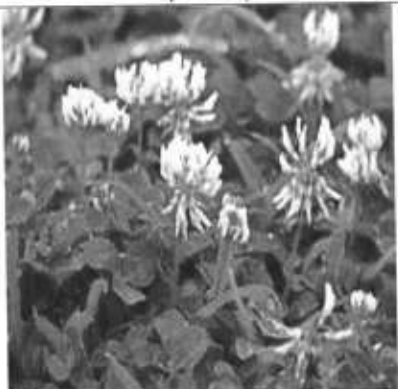
Avizat
Director executiv D.A.J. Arad
ALDA ADRIAN

Asociațiile din pasuni și finete sunt dominate de:

ANEXA

Alopecurus pratensis (coada vulpii)		Festuca pratensis (paius de livada)
		
Carex vulpina (rogoz),		Juncus spp scyrpus (pipirig)
		
Scyrpus spp (totoras),		Agrostis tenuis (iarba cimpului),
		
Dactylis glomerata (golomat)		Poa bulbosa varietatea vivipara (albastreasa bulbica)
		

Poa trivialis (iarba de padure), 		Poa pratensis (floarea finului)
Trifolium pratense (trifoiul rosu) 		Trifolium campestre (trifoiu)
Trifolium repens (trifoiul alb), 		Lathyrus tuberosus (latirul)
Vicia cracca (vitelul de vaca) 		Vicia grandiflora

Tragopogon orientalis (barba caprei)		Euphorbia ssp (spurge)
		
Dipsecus silvestris (varga ciobanului).		
		

Lotus corniculatus (ghizdei) 	Cynosurus cristatus (pieptanarita)
Symphytum officinale (Tătăneasă), 	Rumex acetosa (Măcriș),
Ranunculus acer (piciorul cocosului), 	Plantago media (patlagina medie)
Achillea millefolium (coada soricelului), 	Echium vulgare (iarba sarpelui)

In pasune se gasesc exemplare numeroase de specii lemnoase ca: **ANEXA**

Qercus robur (stejarul) 		Fagus silvatica (fagul)
Pinus silvestris (pin), 		Rosa canina (maces),
Crataegus monogyna (paducel) 		Ulmus laevis (ulmul)

Juniperus communis
(ienuparul),

Rubus spp (murul),

In pasune se gasesc exemplare numeroase de specii daunatoare ca: **ANEXA NR**

<i>Euphoria cyparissias</i> (Alior, laptele câinelui)		<i>Arctium lappa</i> (Brusture, lipan)
		
<i>Xanthium strumarium</i> (Cornac, cornuți, scaietele popii)		<i>Conium maculatum</i> (Cucuta)
		
<i>Veratrum album</i> (Stirigoaie, steregoaie)		<i>Pteridium aquilinum</i> (Feriga de câmp, țolul lupului)
		
<i>Eryngium campestre</i> (Scaiul dracului, rostogol)		<i>Carduus nutans</i> (Scaiete, ciulin)
		

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
CONSILIUL JUDEȚEAN

HOTĂRÂREA NR. 423
din data: 27.11.2025

privind stabilirea prețului mediu al ierbii în județul Arad pentru anul 2026

Consiliul Județean Arad,

Având în vedere:

- Referatul de aprobare nr. 27.491/21.11.2025 al Președintelui Consiliului Județean Arad;
- Raportul de specialitate nr. 27.493/21.11.2025 al Direcției Tehnice Investiții;
- Adresa nr. 30.665/20.11.2025 a Direcției pentru Agricultură Județeană Arad, înregistrată la Consiliul Județean Arad sub nr. 27.402/20.11.2025;
- Avizul favorabil al comisiilor de specialitate;
- Prevederile art. 6 alin. (4) din Anexa 1 la H.G. nr. 1.064/2013 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Prevederile art. 173 alin. (1) lit. f din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

În temeiul art. 182 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE:

Art.1. Se aprobă prețul mediu al ierbii care va fi luat în calcul la stabilirea valorii ierbii disponibile pentru animale în județul Arad în anul 2026, la valoarea de 30 lei/tonă.

Art.2. Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Județului Arad la adresa <https://www.cjarad.ro/monitorul-oficial-local/> și se comunică la:

- Instituția Prefectului - Județul Arad
- Direcția Tehnică Investiții a Consiliului Județean Arad
- Administrația Județeană a Finanțelor Publice Arad
- Consiliul Local al Municipiului Arad și consiliile locale comunale și orașenești din județul Arad.

PREȘEDINTE,
IUSTIN CIONCA

CONTRASEMNEAZĂ:
SECRETAR GENERAL AL JUDEȚULUI,
SILVANA LUPU

9.4. EVIDENȚA LUCRARILOR EXECUTATE ANUAL PE FIECARE PAJISTE

Tabel 9.1.

Trup de Pajiște - 1- TALMACI	Suprafața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	32,42	An I	32,42	An I	32,42	An I		An I		An I		An I	32,42
		An II	32,42	An II	32,42	An II		An II		An II		An II	32,42
		An III	32,42	An III	32,42	An III		An III		An III		An III	32,42
		An IV	32,42	An IV	32,42	An IV		An IV		An IV		An IV	32,42
		An V	32,42	An V	32,42	An V		An V		An V		An V	32,42
		An VI	32,42	An VI	32,42	An VI		An VI		An VI		An VI	32,42
		An VII	32,42	An VII	32,42	An VII		An VII		An VII		An VII	32,42
		An VIII	32,42	An VIII	32,42	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	32,42
		An IX	32,42	An IX	32,42	An IX		An IX		An IX		An IX	32,42
		An X	32,42	An X	32,42	An X		An X		An X		An X	32,42

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -2- SUSAG	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	134,35	An I	134,35	An I	134,35	An I		An I		An I		An I	134,35
		An II	134,35	An II	134,35	An II		An II		An II		An II	134,35
		An III	134,35	An III	134,35	An III		An III		An III		An III	134,35
		An IV	134,35	An IV	134,35	An IV		An IV		An IV		An IV	134,35
		An V	134,35	An V	134,35	An V		An V		An V		An V	134,35
		An VI	134,35	An VI	134,35	An VI		An VI		An VI		An VI	134,35
		An VII	134,35	An VII	134,35	An VII		An VII		An VII		An VII	134,35
		An VIII	134,35	An VIII	134,35	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	134,35
		An IX	134,35	An IX	134,35	An IX		An IX		An IX		An IX	134,35
		An X	134,35	An X	134,35	An X		An X		An X		An X	134,35

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -3- SUSAG	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	158,32	An I	158,32	An I	158,32	An I		An I		An I		An I	158,32
		An II	158,32	An II	158,32	An II		An II		An II		An II	158,32
		An III	158,32	An III	158,32	An III		An III		An III		An III	158,32
		An IV	158,32	An IV	158,32	An IV		An IV		An IV		An IV	158,32
		An V	158,32	An V	158,32	An V		An V		An V		An V	158,32
		An VI	158,32	An VI	158,32	An VI		An VI		An VI		An VI	158,32
		An VII	158,32	An VII	158,32	An VII		An VII		An VII		An VII	158,32
		An VIII	158,32	An VIII	158,32	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	158,32
		An IX	158,32	An IX	158,32	An IX		An IX		An IX		An IX	158,32
		An X	158,32	An X	158,32	An X		An X		An X		An X	158,32

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -4- SUSAG	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	251,85	An I	251,85	An I	251,85	An I		An I		An I		An I	251,85
		An II	251,85	An II	251,85	An II		An II		An II		An II	251,85
		An III	251,85	An III	251,85	An III		An III		An III		An III	251,85
		An IV	251,85	An IV	251,85	An IV		An IV		An IV		An IV	251,85
		An V	251,85	An V	251,85	An V		An V		An V		An V	251,85
		An VI	251,85	An VI	251,85	An VI		An VI		An VI		An VI	251,85
		An VII	251,85	An VII	251,85	An VII		An VII		An VII		An VII	251,85
		An VIII	251,85	An VIII	251,85	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	251,85
		An IX	251,85	An IX	251,85	An IX		An IX		An IX		An IX	251,85
		An X	251,85	An X	251,85	An X		An X		An X		An X	251,85

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAIȘTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Paiște -5- CRAIVA	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul paiștilor		Amendarea paiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea paiștilor		Fertilizarea* paiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	41,83	An I	41,83	An I	41,83	An I		An I		An I		An I	41,83
		An II	41,83	An II	41,83	An II		An II		An II		An II	41,83
		An III	41,83	An III	41,83	An III		An III		An III		An III	41,83
		An IV	41,83	An IV	41,83	An IV		An IV		An IV		An IV	41,83
		An V	41,83	An V	41,83	An V		An V		An V		An V	41,83
		An VI	41,83	An VI	41,83	An VI		An VI		An VI		An VI	41,83
		An VII	41,83	An VII	41,83	An VII		An VII		An VII		An VII	41,83
		An VIII	41,83	An VIII	41,83	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	41,83
		An IX	41,83	An IX	41,83	An IX		An IX		An IX		An IX	41,83
		An X	41,83	An X	41,83	An X		An X		An X		An X	41,83

* Fertilizarea paiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -6 CRAIVA	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	26,97	An I	26,97	An I	26,97	An I		An I		An I		An I	26,97
		An II	26,97	An II	26,97	An II		An II		An II		An II	26,97
		An III	26,97	An III	26,97	An III		An III		An III		An III	26,97
		An IV	26,97	An IV	26,97	An IV		An IV		An IV		An IV	26,97
		An V	26,97	An V	26,97	An V		An V		An V		An V	26,97
		An VI	26,97	An VI	26,97	An VI		An VI		An VI		An VI	26,97
		An VII	26,97	An VII	26,97	An VII		An VII		An VII		An VII	26,97
		An VIII	26,97	An VIII	26,97	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	26,97
		An IX	26,97	An IX	26,97	An IX		An IX		An IX		An IX	26,97
		An X	26,97	An X	26,97	An X		An X		An X		An X	26,97

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -7- COROI	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	28,00	An I	28,00	An I	28,00	An I		An I		An I		An I	28,00
		An II	28,00	An II	28,00	An II		An II		An II		An II	28,00
		An III	28,00	An III	28,00	An III		An III		An III		An III	28,00
		An IV	28,00	An IV	28,00	An IV		An IV		An IV		An IV	28,00
		An V	28,00	An V	28,00	An V		An V		An V		An V	28,00
		An VI	28,00	An VI	28,00	An VI		An VI		An VI		An VI	28,00
		An VII	28,00	An VII	28,00	An VII		An VII		An VII		An VII	28,00
		An VIII	28,00	An VIII	28,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	28,00
		An IX	28,00	An IX	28,00	An IX		An IX		An IX		An IX	28,00
		An X	28,00	An X	28,00	An X		An X		An X		An X	28,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -8- COROI	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	231,46	An I	231,46	An I	231,46	An I		An I		An I		An I	231,46
		An II	231,46	An II	231,46	An II		An II		An II		An II	231,46
		An III	231,46	An III	231,46	An III		An III		An III		An III	231,46
		An IV	231,46	An IV	231,46	An IV		An IV		An IV		An IV	231,46
		An V	231,46	An V	231,46	An V		An V		An V		An V	231,46
		An VI	231,46	An VI	231,46	An VI		An VI		An VI		An VI	231,46
		An VII	231,46	An VII	231,46	An VII		An VII		An VII		An VII	231,46
		An VIII	231,46	An VIII	231,46	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	231,46
		An IX	231,46	An IX	231,46	An IX		An IX		An IX		An IX	231,46
		An X	231,46	An X	231,46	An X		An X		An X		An X	231,46

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -9- CHISLACA	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	365,77	An I	365,77	An I	365,77	An I		An I		An I		An I	365,77
		An II	365,77	An II	365,77	An II		An II		An II		An II	365,77
		An III	365,77	An III	365,77	An III		An III		An III		An III	365,77
		An IV	365,77	An IV	365,77	An IV		An IV		An IV		An IV	365,77
		An V	365,77	An V	365,77	An V		An V		An V		An V	365,77
		An VI	365,77	An VI	365,77	An VI		An VI		An VI		An VI	365,77
		An VII	365,77	An VII	365,77	An VII		An VII		An VII		An VII	365,77
		An VIII	365,77	An VIII	365,77	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	365,77
		An IX	365,77	An IX	365,77	An IX		An IX		An IX		An IX	365,77
		An X	365,77	An X	365,77	An X		An X		An X		An X	365,77

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -10- CHISLACA	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	15,00	An I	15,00	An I	15,00	An I		An I		An I		An I	15,00
		An II	15,00	An II	15,00	An II		An II		An II		An II	15,00
		An III	15,00	An III	15,00	An III		An III		An III		An III	15,00
		An IV	15,00	An IV	15,00	An IV		An IV		An IV		An IV	15,00
		An V	15,00	An V	15,00	An V		An V		An V		An V	15,00
		An VI	15,00	An VI	15,00	An VI		An VI		An VI		An VI	15,00
		An VII	15,00	An VII	15,00	An VII		An VII		An VII		An VII	15,00
		An VIII	15,00	An VIII	15,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	15,00
		An IX	15,00	An IX	15,00	An IX		An IX		An IX		An IX	15,00
		An X	15,00	An X	15,00	An X		An X		An X		An X	15,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -11- SIAD	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	18,00	An I	18,00	An I	18,00	An I		An I		An I		An I	18,00
		An II	18,00	An II	18,00	An II		An II		An II		An II	18,00
		An III	18,00	An III	18,00	An III		An III		An III		An III	18,00
		An IV	18,00	An IV	18,00	An IV		An IV		An IV		An IV	18,00
		An V	18,00	An V	18,00	An V		An V		An V		An V	18,00
		An VI	18,00	An VI	18,00	An VI		An VI		An VI		An VI	18,00
		An VII	18,00	An VII	18,00	An VII		An VII		An VII		An VII	18,00
		An VIII	18,00	An VIII	18,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	18,00
		An IX	18,00	An IX	18,00	An IX		An IX		An IX		An IX	18,00
		An X	18,00	An X	18,00	An X		An X		An X		An X	18,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -12- SIAD	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	8,00	An I	8,00	An I	8,00	An I		An I		An I		An I	8,00
		An II	8,00	An II	8,00	An II		An II		An II		An II	8,00
		An III	8,00	An III	8,00	An III		An III		An III		An III	8,00
		An IV	8,00	An IV	8,00	An IV		An IV		An IV		An IV	8,00
		An V	8,00	An V	8,00	An V		An V		An V		An V	8,00
		An VI	8,00	An VI	8,00	An VI		An VI		An VI		An VI	8,00
		An VII	8,00	An VII	8,00	An VII		An VII		An VII		An VII	8,00
		An VIII	8,00	An VIII	8,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	8,00
		An IX	8,00	An IX	8,00	An IX		An IX		An IX		An IX	8,00
		An X	8,00	An X	8,00	An X		An X		An X		An X	8,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -13- SIAD	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Suprainșămânțarea sau reînșămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	67,00	An I	67,00	An I	67,00	An I		An I		An I		An I	67,00
		An II	67,00	An II	67,00	An II		An II		An II		An II	67,00
		An III	67,00	An III	67,00	An III		An III		An III		An III	67,00
		An IV	67,00	An IV	67,00	An IV		An IV		An IV		An IV	67,00
		An V	67,00	An V	67,00	An V		An V		An V		An V	67,00
		An VI	67,00	An VI	67,00	An VI		An VI		An VI		An VI	67,00
		An VII	67,00	An VII	67,00	An VII		An VII		An VII		An VII	67,00
		An VIII	67,00	An VIII	67,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	67,00
		An IX	67,00	An IX	67,00	An IX		An IX		An IX		An IX	67,00
		An X	67,00	An X	67,00	An X		An X		An X		An X	67,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pășunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -14- ROGOZ DE BELIU	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	23,00	An I	23,00	An I	23,00	An I		An I		An I		An I	23,00
		An II	23,00	An II	23,00	An II		An II		An II		An II	23,00
		An III	23,00	An III	23,00	An III		An III		An III		An III	23,00
		An IV	23,00	An IV	23,00	An IV		An IV		An IV		An IV	23,00
		An V	23,00	An V	23,00	An V		An V		An V		An V	23,00
		An VI	23,00	An VI	23,00	An VI		An VI		An VI		An VI	23,00
		An VII	23,00	An VII	23,00	An VII		An VII		An VII		An VII	23,00
		An VIII	23,00	An VIII	23,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	23,00
		An IX	23,00	An IX	23,00	An IX		An IX		An IX		An IX	23,00
		An X	23,00	An X	23,00	An X		An X		An X		An X	23,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -15- STOINESTI	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	12,50	An I	12,50	An I	12,50	An I		An I		An I		An I	12,50
		An II	12,50	An II	12,50	An II		An II		An II		An II	12,50
		An III	12,50	An III	12,50	An III		An III		An III		An III	12,50
		An IV	12,50	An IV	12,50	An IV		An IV		An IV		An IV	12,50
		An V	12,50	An V	12,50	An V		An V		An V		An V	12,50
		An VI	12,50	An VI	12,50	An VI		An VI		An VI		An VI	12,50
		An VII	12,50	An VII	12,50	An VII		An VII		An VII		An VII	12,50
		An VIII	12,50	An VIII	12,50	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	12,50
		An IX	12,50	An IX	12,50	An IX		An IX		An IX		An IX	12,50
		An X	12,50	An X	12,50	An X		An X		An X		An X	12,50

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -16- STOINEȘTI	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	87,00	An I	87,00	An I	87,00	An I		An I		An I		An I	87,00
		An II	87,00	An II	87,00	An II		An II		An II		An II	87,00
		An III	87,00	An III	87,00	An III		An III		An III		An III	87,00
		An IV	87,00	An IV	87,00	An IV		An IV		An IV		An IV	87,00
		An V	87,00	An V	87,00	An V		An V		An V		An V	87,00
		An VI	87,00	An VI	87,00	An VI		An VI		An VI		An VI	87,00
		An VII	87,00	An VII	87,00	An VII		An VII		An VII		An VII	87,00
		An VIII	87,00	An VIII	87,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	87,00
		An IX	87,00	An IX	87,00	An IX		An IX		An IX		An IX	87,00
		An X	87,00	An X	87,00	An X		An X		An X		An X	87,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDETUL ARAD

Trup de Pajiște -17- CIUNTESTI	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	50,00	An I	50,00	An I	50,00	An I		An I		An I		An I	50,00
		An II	50,00	An II	50,00	An II		An II		An II		An II	50,00
		An III	50,00	An III	50,00	An III		An III		An III		An III	50,00
		An IV	50,00	An IV	50,00	An IV		An IV		An IV		An IV	50,00
		An V	50,00	An V	50,00	An V		An V		An V		An V	50,00
		An VI	50,00	An VI	50,00	An VI		An VI		An VI		An VI	50,00
		An VII	50,00	An VII	50,00	An VII		An VII		An VII		An VII	50,00
		An VIII	50,00	An VIII	50,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	50,00
		An IX	50,00	An IX	50,00	An IX		An IX		An IX		An IX	50,00
		An X	50,00	An X	50,00	An X		An X		An X		An X	50,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE UAT CRAIVA, JUDEȚUL ARAD

Trup de Pajiște -18- CIUNTESTI	Supra- fața (Ha)	Combaterea buruienilor și vegetației temnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	90,00	An I	90,00	An I	90,00	An I		An I		An I		An I	90,00
		An II	90,00	An II	90,00	An II		An II		An II		An II	90,00
		An III	90,00	An III	90,00	An III		An III		An III		An III	90,00
		An IV	90,00	An IV	90,00	An IV		An IV		An IV		An IV	90,00
		An V	90,00	An V	90,00	An V		An V		An V		An V	90,00
		An VI	90,00	An VI	90,00	An VI		An VI		An VI		An VI	90,00
		An VII	90,00	An VII	90,00	An VII		An VII		An VII		An VII	90,00
		An VIII	90,00	An VIII	90,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	90,00
		An IX	90,00	An IX	90,00	An IX		An IX		An IX		An IX	90,00
		An X	90,00	An X	90,00	An X		An X		An X		An X	90,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -19- MARAU	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroațelor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	85,00	An I	85,00	An I	85,00	An I		An I		An I		An I	85,00
		An II	85,00	An II	85,00	An II		An II		An II		An II	85,00
		An III	85,00	An III	85,00	An III		An III		An III		An III	85,00
		An IV	85,00	An IV	85,00	An IV		An IV		An IV		An IV	85,00
		An V	85,00	An V	85,00	An V		An V		An V		An V	85,00
		An VI	85,00	An VI	85,00	An VI		An VI		An VI		An VI	85,00
		An VII	85,00	An VII	85,00	An VII		An VII		An VII		An VII	85,00
		An VIII	85,00	An VIII	85,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	85,00
		An IX	85,00	An IX	85,00	An IX		An IX		An IX		An IX	85,00
		An X	85,00	An X	85,00	An X		An X		An X		An X	85,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Trup de Pajiște -20- MARAU	Supra- fața (Ha)	Combateră buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea* pajiștilor	
		Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața	Anul	Suprafața
Pașune	5,00	An I	5,00	An I	5,00	An I		An I		An I		An I	5,00
		An II	5,00	An II	5,00	An II		An II		An II		An II	5,00
		An III	5,00	An III	5,00	An III		An III		An III		An III	5,00
		An IV	5,00	An IV	5,00	An IV		An IV		An IV		An IV	5,00
		An V	5,00	An V	5,00	An V		An V		An V		An V	5,00
		An VI	5,00	An VI	5,00	An VI		An VI		An VI		An VI	5,00
		An VII	5,00	An VII	5,00	An VII		An VII		An VII		An VII	5,00
		An VIII	5,00	An VIII	5,00	An VIII		An VIII		An VIII		An VIII	5,00
		An IX	5,00	An IX	5,00	An IX		An IX		An IX		An IX	5,00
		An X	5,00	An X	5,00	An X		An X		An X		An X	5,00

* Fertilizarea pajiștilor se va efectua cu ajutorul animalelor care pașunează sau conform O.S.P.A.

Tabelul 9.1.

Evidenta lucrărilor executate pe pășunile UAT Craiva în anul ____ Pe fiecare parcela de pajiste -

Si apoi în tabelul: Tabelul 9.2.

EVIDENTA LUCRARILOR EXECUTATE PE FIECARE PAJISTE

în deceniul 2026 - 2035

ANUL	FELUL LUCRARII	SUPRAFATA (HA)	OBSERVATII
2026			
2027			
2028			
2029			
2030			
2031			
2032			
2033			
2034			
2035			

